

Bilaga 5. Med egna ord

Svar på öppen fråga i lärarenkäten 2014

I slutet av lärarenkäten hösten 2014, ställdes följande öppna fråga:

Vill du berätta med egna ord om vad förändringarna hittills inneburit för dig – erfarenheter av olika slag? Då är du välkommen att göra detta i rutan nedan!

Nedan redovisas svaren på frågan sorterade på ämne respektive ämnesblock.

Innehållsförteckning

Svar på öppen fråga i lärarenkäten 2014	1
Innehållsförteckning	1
Kemi	2
NO	11
Samhällskunskap	16
SO	30
Svenska	38
Övriga ämnen	53

Kemi

- Jag anser att jag som lärare inte har möjlighet att planera, förbereda och dokumentera, den undervisning som jag skall ha och samtidigt följa den nya läroplanen då det numera tar oändligt mycket mer tid att göra material för att kunna bedöma eleverna enl LGR11. Jag anser dock att LGR 11 är ett steg i rätt riktning och att den är mycket bra, MEN att det är jag som lärare som kommer i kläm då jag skall ha den mängd lektioner med en STORA klasser, vilket leder till att jag inte hinner leva upp till LGR11. UNDERVISNINGEN, eleverna och jag blir stressade.
- Nya betygssystemet fungerar bra i terminsbetygen med den formativa bedömningen, dvs. identifiera var brister finns och vad som behöver jobbas med för att nå högre. Men som slutbetyg fungerar det mindre bra, elever som har A i flera förmågor men E i någon enstaka, har jag upplevt lägga ner "för jag har ingen chans att klara högre betyg."
- Jag tycker att den nya läroplanen inbjuder till mer kommunikation. Det är tydliga kunskapskrav vilket i sin tur leder till en bra kommunikation mellan elev och lärare var eleven befinner sig i kunskapsstegen, hur man ska komma vidare osv. Fler steg i betygskalan var också bra
- Jag ska bedöma fler aspekter av varje elevs arbete på allt mindre tid. I stället för att tillföra mer resurser för att möjliggöra arbetet får vi mindre resurser, t ex inga halvklasser för laborationer.
- Förändringarna har blivit mer men enklare o tydligare för mig!
- tar bort arbetsglädjen. Dagens skola präglas bara av ordet "bedömning" och "dokumentation"
- Kombinationen nytt betygssystem och användandet av Schoolsoft gör att eleverna är mer intresserade av kunskapskraven. De lyssnar och förstår bättre nu tack vare tydligare text än i förra läroplanen.
- Uppskattar tanken med ett målrelaterat system, men den nuvarande utformningen är absurd. Detta gäller dels nivån på förmågor som eleven ska behärska för de högre betygen, dels det komplett vansinniga med hur det sammanvägda betyget tar sin utgångspunkt i det som eleven behärskar sämst och att en svaghet totalt dominerar över många styrkor. Jag arbetar på en skola med motiverade elever, och jag ser hur de blir alltmer pressade över skolsituationen. Kraven är mycket höga med de nya kunskapskraven och det är svårt för eleverna att få kontroll över sitt lärande, även om vi arbetar mycket formativt. Målen är helt enkelt för vaga för dem att hantera, även om vi försöker tydliggöra så mycket vi kan, med t.ex. elevexempel som diskuteras. De nationella proven i NO har inte heller varit så mycket till stöd, det är väldigt motsägelsefulla besked som ges i rättningsmallarna och som inte alltid är i enlighet med kunskapskraven. Omfattningen på det centrala innehållet och kunskapskraven gör att det är svårt att hinna med allt. Ska vi fördjupa oss, vilket är en förutsättning för de högre betygsnivåerna i det att det bl.a. ger möjlighet att utvidga diskussioner och resone-

mang, så hinner vi inte med det centrala innehållet. Ju mer tiden lider, desto mer frustrerad blir jag. Det borde väl vara tvärtom egentligen???

- Nej tack
- Förändringarna är i realiteten inte så stora. I grundskolan måste man ju behandla de basala avsnitten i olika ämnen, dvs det man absolut måste känna till för att kunna tillgodogöra sig någon fortsatt undervisning i ämnet. Kraven för betygssättningen är ju klart mera detaljerade men det innebär ju inte att det går att göra undervisningen så mycket annorlunda - den måste ju anpassas till de elever man har så att de faktiskt kan lära sig något.
- Tycker det är bra med fler steg i betygen. Det är tydligare med kunskapskraven. Bra att vi jobbar med ämnesöverskridande. Men det tar tid för lärarna att sammarbeta om ämnen ibland. Den tiden går åt till dokumentation, så jag sitter till sena natten ofta under veckorna. Man vill ju inte ha lektioner som inte är genomarbetade.
- Min arbetsbörda har blivit betydligt större. Alla dessa Kunskapskrav som ska bedömas, det tar mycket tid i anspråk, undervisningen blir lidande. Stress över att hinna med och bedöma eleverna så att allt central innehåll kommer med. Kunskapskraven är i vissa delar väldigt flummigt skrivna och svår tydda framför allt för eleverna.
- Inga större förändringar! Nationella provet i kemi gjorde att ja kunde sänka mina krav!
- Även förändringar i form av Matematiklyftet och Förstelärare. Matematiklyftet fantastiskt bra. Karriärstjänsterna mkt oklart och konstigt ännu. Synd!
- Förändringarna ger mig mindre och mindre möjlighet att jobba inom skolan då jag ej är behörig lärare och därför inte kan få en lärarlegitimation. Jag är 45 år och har undervisat i matematik, fysik, kemi och teknik sedan 1990. Det är alltså 25 års arbete där jag varit oerhört uppskattad i min roll som lärare både av elever, föräldrar, kollegor och skolledning. Min bakgrund är 4-årig teknisk linje med examen 1989 och den utbildningen är i mångt och mycket minst lika bra som stora delar av lärarutbildningen(jag är väl insatt i vad lärarutbildningen innehåller och vad som läses och krävs). Att skolverket m.fl. inte tar bättre vara på den kompetens jag har och skaffat mig efter 25 år som lärare är sorgligt. Detta med hänsyn till det svåra läge vi har med att rekrytera BRA lärare i matematik och NO. Det räcker inte med att vara behörig och enbart stirra sig blind på en formell behörighet. Ska skolan bli bättre krävs det andra synsätt och vägar också. Jag har varit kvar i skolan i 25! år pga min mycket stora lämplighet och kompetens. Jag har inte behövt gömma mig bakom ett papper som formell behörighet. Jag har presterat och därför tex jobbat 12 år på samma skola. Jag är den första att premiera utbildning, men ibland måste man tänka utanför boxen. Ni förstår likaväl som jag att det är skillnad på obehörig och obehörig. En person som fungerat mycket väl i 25 år och deltagit i tre olika betygssystem och olika reformer är mycket väl lämpad. Annars hade jag aldrig varit kvar inom skolan

och fått den uppskattning jag fått av folk runt omkring mig. Lokal behörighet fanns förut. Den är borttagen, troligen för att vissa fick det som inte var helt lämpade för arbetet. Jag hoppas ni lyssnar noga på vad jag skriver, för annars är svenska skolan mycket illa ute. Om en utomstående skulle se och bedöma mig, skulle ingen tro att jag är obehörig. I allmänhet blir folk mycket förvånade när de får reda på det. Kunskap och kompetens borde belönas. Att ständigt enbart belöna ett papper som finns är ren parodi om man vill ha en bra skola. Däremot ska varje obehörig bedömas var för sig. Det finns dåliga obehöriga och mycket bra obehöriga. Likaledes finns det bra behöriga och lika många behöriga som inte håller måttet. Vill ni ha mer kontakt om detta så är min mejl: [...]

- Bra är att få stöd från verket vad gäller innehåll och krav. Stora problem att få rektor och skolchef att inse att kraven på undervisningens innehåll är tvingande. Jag får inte pengar till inköp av material utan tvingas använda föråldrade trasiga böcker, gammal sliten materiel och begränsa laborativ verksamhet. I kemi är det inte lika akut som i t ex teknikämnet där hela momentet "Egna konstruktioner där man tillämpar principer för styrning och reglering med hjälp av pneumatik eller elektronik" varje år hittills utgått eftersom vi inte har materiel att arbeta med. Vidare avsätts ingen tid till utbyte med kollegor i ämnet utan i stället tvingas vi till "allmänna pedagogiska diskussioner". Troligen en följd av att rektorer är fritidsledare eller lågstadielärare som saknar inblick/kunskap om högstadiets krav och metodik. Senaste ämneskonferensen i kemi var 2010 tror jag. Vidare har en ensidig satsning på att alla elever skall nå minst E fött till resultat att alla resurser läggs på detta. Inga ansträngningar görs för att låta eleverna nå högre betyg, dvs utvecklas efter sin förmåga.
- Jag använder mig mycket mer av formativ bedömning i dag, och eleverna arbetar mera i grupp kring olika frågeställningar. Jämför jag med tidigare prov så är det "VG och MVG" frågorna som lyfts upp och ges som grundfrågor. Frågorna är mer öppna för att eleverna ska ha möjlighet att visa olika nivåer i sina svar.
- Det är roligt att få arbeta efter en ny läroplan för det ökar diskussionen om vad vi gör och varför mellan kollegor. Däremot är det ju alldeles för lite tid avsatt i ämnena.
- Jag tycker att de nationella proven skulle rättas centralt
- Alldeles för stora dokumentationskrav. Dålig värdegrund i betygssystemet.
- Har skrivit en del kommentarer, men en av de största förändringarna för min undervisning är att jag har blivit mer lyhörd för alternativ examinationsmetoder och frångått traditionella prov. Utantillinlärningen är inte det som ska bedömas utan mer förmågorna att hantera denna (reflektera argumentera diskutera). Jag har även blivit bättre på att förklara syftet med undervisningen för mina elever och förhoppningsvis kommer detta framgent att leda till ökad motivation. Jag har även blivit bättre på att ta med aktuell forskning och artiklar i ämnet för att visa att kunskap behövs för att

kunna ta ställning i olika samhällsfrågor. Det jag vill utveckla med är det ämnesövergripande arbetssättet vad gäller förmågorna. Det blir då mindre stress för både elever och lärare. Tyvärr så är vi så mycket ämnesbundna så att vi har lite svårt att arbeta på detta sätt fullt ut även om ambitionen finns.

- Termer som "väl utvecklat resonemang" är allt för subjektiva. De olika betygsstegen är orättvisa och klumpiga. Förmågan att föra resonemang är en ospecifik förmåga och utvecklas framför allt efter år 9 till följd av rent biologiska skäl. Betygskriterierna tar ej hänsyn inte hjärnans utveckling. Mängden dokumentation är orimlig. Elever i år 9 kommer under VT ha ca 20 klocktimmar kemi och ca 25 klocktimmar nationella prov. Vem lär sig på att ha mer prov än undervisning? Dessutom kommer en del av elevernas tid försvinna då lektioner blir vikariatillsatta till följd av att jag skall rätta nationella prov, eller stryks då eleverna gör nationella prov på kemilektionerna. Hela hetsen med de nationella proven är enfaldig och de nya proven bör strykas omedelbart.
- Förändringarna leder alltid framme men ibland att göra tre steg tillbaka kan leda till framsteg (mitt motto)
- Mer jobb med rättning, Nationella prov under våren i nian gör att det blir svårare att hinna med att förbereda elever för gymnasiet (för många prov). Mindre tid för planering av undervisning mer tid till rättning och dokumentation.
- Jag tycker det har blivit tydligare för eleverna vad som krävs för att uppnå ett visst betyg. Det blir mer likvärdigt om man utgår från det centrala innehållet att varje elev får med sig samma grundkunskap. Dock är det problematiskt med att "alla" kunskapskrav skall vara uppfyllda för att uppnå nästa betygssteg. Känns ibland orättvist. Man får inte vara lite svagare i en del medans man är otroligt stark i de övriga. Däremot ett av de största problemen är att arbetsbördan med att dokumentera ökat så mkt. Föräldrar tror sig veta så mkt och de kräver att man som lärare har allt dokumenterat. Likaså är det en viss betygshets som gör att föräldrar vill hela tiden veta vad skall Pelle eller Amira göra för att nå högre betyg. Det är både på gott och ont. Ett av de största orostecken jag ser är att det inte är tydligt hur man skall tolka alla delar i kunskapskraven. Om man är två personer som ser på samma uppgift och använder samma mall för kunskapskraven så borde man sätta samma betyg tycker man men tyvärr så skiljer det sig ofta för mkt. Summa: Jobbar mkt mer, eleverna vet bättre vad de skall göra för högre betyg, mycket mer dokumentation.
- Hela reformen sjösattes alldeles för tidigt. Mycket var inte klart och många fick felaktiga direktiv av huvudman och rektorer, t.ex sades det till en början att det är betygsriterierna i åk 9 som gäller alltså är det i stort sett omöjligt för en elev i åk sju att betyget A. Det hade varit bra med några få betygsatta elevexempel i några avsnitt i varje ämne i åk sju och åtta.
- För mig har det i min undervisning inte inneburit så väldigt stor skillnad. Jag var mycket noga med att mål att uppnå skulle vara uppnått och även att

de elever som skulle ha utmaning fick det. Det har gett mig en god förutsättning för att arbeta efter kunskapskraven. Jag kan nu se att det börjar tas tag i de naturorienterade ämnena i tidigare åldrar. Trots detta saknas det alldeles för mycket grundkunskaper. Det centrala innehållet har dock hjälpt till att stärka upp ämnet i de tidiga åldrarna. Betyg i sexan och sjuan har också hjälpt. Förr hade vi problem med att sjuorna inte tog sitt första år på högstadiet på allvar. Min största förändring är bedömningen och dess tidsuppfattning. Det har blivit för komplicerat. Det är för många delar som ska bockas av. Det viktiga är att eleven får med sig rejält med kunskap om ämnet. Idag läggs för mycket fokus på att diskutera, analysera och dra slutsatser. Detta är ett problem när det gäller pojkarnas måluppfyllelse, dessvärre. Dessutom riskerar det att bli mer yta än djup, när så många delar ska tas upp. Jag är nu på mitt 17:e år som lärare och stormtrivs. Däremot skulle jag önska att all bedömningshysteri skulle lägga sig lite. Jag har 280 betyg att sätta. Det är många kunskapskrav som ska kontrolleras. Kunskapskraven är för luddiga, saknar korrelation med det centrala innehållet mm. Kunskapskraven måste skrivas om och det som står i det centrala innehållet måste tydligt synas i kunskapskraven. Kunskapskravens luddighet med enkelt, utvecklat och välutvecklat måste bort. Detta leder till rättsosäkerhet för eleverna. Snacka om subjektiv bedömning. För en som är inläst på sitt ämne bedömer säkert sina elever "hårdare" än lärare som inte har samma kunskaper. Exakt, vad är skillnaden mellan utvecklat och välutvecklat?? Matrisbedömning fungerar bra i alla mina ämnen, men är oerhört svårt i matematik, där även NP har poängbedömning. Jag skulle bli överlycklig om det blev tydligare och om man betonade ämneskunskaperna ännu mer. I dagsläget har de naturvetenskapliga ämnena fått en dragning åt det samhällsvetenskapliga hållet. Detta leder till att vi lärare tolkar på olika sätt. Nu har det börjat röra sig ute på skolorna och en del har börjat att bedöma efter förmågorna i ämnena istället för kunskapskraven. Då blir det galet och eleverna bedöms på helt olika grunder.

- Jag har arbetat med 4 st olika läroplaner sen min lärardebut -79. Helt klart är den senaste den bästa. Tydliga krav och innehåll. Lätt att visa för elever vad som krävs för de olika stegen. Visar man elevexempel inför prov o redovisningar höjs nivån på arbeten.
- Mycket fokus på bedömning vilket gör att jag ibland känner mig tråkig som lärare, betygshets bland elever, mer administrativt arbete för att kunna få syn på att eleven uppfyller alla krav. Jag sätter ungefär 250 betyg varje termin. Samarbete kring bedömning har ökat, det är positivt.
- Eftersom jag arbetar sista året detta läsår, innebär det inte särskilt stora förändringar.
- Undervisningen har för mig utan någon värdering blivit mer momentindelad för att syfta mot att öva och bedöma vissa förmågor/kunskapskrav. Vi använder InfoMentor på vår skola vilket har haft en ganska stor påverkan på planering och dokumentation. På gott eller ont vet jag inte, gott hoppas och tror jag såklart :D

- Man har bättre koll på vad man ska undervisa om och vad eleverna ska kunna men det är mycket mindre tid för lärarna för att kunna planera sin undervisning
- Tyvärr har jag under denna termin drabbats av utmattningssyndrom. Just nu är jag sjukskriven och vet inte hur mycket jag kommer att orka denna termin.
- Jag har fått fortbilda mig, jättebra utbildning i kemi på Högskolan i Kristinastad, det hade jag inte fått göra annars. Jag har jobbat mycket med elever och att utgå ifrån deras kunskaper och hur de vill arbeta innan, men fått stor hjälp av de olika kunskapskraven och betygskriterierna när jag har utformat mina planeringar av arbeten.
- Utvecklingssamtalen har underlättats betydligt med det klara fokus som vi har. Eleverna styr samtalet för att planera framåt utifrån betyg. Fokus hamnar mycket på undervisningen och vad eleven vill uppnå. Det centrala innehållet i åk 1-6 har börjat ge kunskaper med högre kvalitet hos de elever jag undervisar i åk 7-9.
- En känsla av otillräcklighet! Alla dessa förmågor som ska undervisas i, testas och bedömas gör att jag känner att jag inte kan klara mitt jobb på ett tillfredsställande sätt. Många av förmågorna är dessutom svåra att förstå skillnaden på även för mig som lärare. Tydligheten i kunskapskraven finns kanske där för dem som har skrivit dem, men det här handlar om att jag som lärare, elever och föräldrar ska förstå och det gör vi ofta inte. Min andra stora invändning mot det nya betygssystemet handlar om att vi ska bedöma eleverna utifrån deras sämsta prestation inte utifrån vad som är deras mest representativa nivå. Håller eleven för det mesta A-kvalitet i det den gör, då vill jag kunna sätta det betyget. En enstaka lägre prestation ska inte få dra ner betyget. Eleverna tappar sugen när de får de låga betygen för de tror att de då aldrig har chans på ett högre oavsett hur bra det går med de kommande förmågorna. Vad gäller betygssystemet så var det verkligen bättre förr! det är min upplevelse!
- Mer teoretisk undervisning och mindre laborativ undervisning. Samtidigt så har möjligheterna för mig att utföra laborationer markant försämrats i och med att tiden i schemat inte räcker till. Har uppfattningen att det behövs mer tid till kemiundervisningen om den laborativa delen ska kunna öka i omfattning samtidigt som den teoretiska delen ska hinnas med.
- Kort och koncist all det här har inneburit MER jobb. Men samtidigt tycker jag att det är spännande att hela tiden känna den stressen som väcker min kreativitet och nyfikenhet. Att ha tillgång till internet och till andra språk hjälper en att berika innehållet i själva undervisning.
- Kopplingen mellan centralt innehåll och kunskapskrav som (enligt er, Skolverket, själva) var det största svårigheten då uppdraget redovisades är fortfarande inte löst. Och tyvärr fortfarande den största svårigheten. Den behöver lösas, här behövs ett "Allmänt råd" eller någon annan form av central

styrning. Mvh [...]

- Mycket ökad arbetsbelastning beroende på: Betyg i alla årskurser "Tre betyg" i varje ämne (tre förmågor) Fler nationella prov att rätta (NO/Ma i åk 6 och 9) Nytt upplägg av lektionerna, varje lektion blir viktig, om en elev är borta måste den kunna få info om vad vi gjorde. Svaga elever behöver mer hjälp för att uppnå E jämfört med G, hjälp jag måste ge dem. Jag skulle behöva mer fortbildning. Jag behöver mer tid med mina ämneskollegor att planera undervisning och bedömning. etc etc etc
- Tydligare att motivera betygsnivåer inför elever och föräldrar.
- Ändrat vissa delar av planering och undervisning. Konstruerat helt nya prov där eleverna, på nästan varje uppgift, ges möjlighet att visa enkla - utvecklade - välutvecklade förklaringar m.m.
- Skulle vilja, men tiden tryter. Har många synpunkter om hur en nationell likvärdighet skulle kunna förbättras. Uppföljning av kommunernas resursfördelning, skall utjämningspeng/bidrag till kommunerna/skolornas ökade arbetsbörda inte tillfalla skolorna? Eller kan de hamna i den generella kommunbudgeten??? Elevernas rätt till undervisning, hur ser den EGENTLIGEN ut, med tanke på kommentarer kring undervisningstid? Lärare eller dokumentförfattare???
- Den administrativa dokumentationen gör att man förlorar intresset för sitt ämne. Träffar man närmre 250 elever som man ska dokumentera varje vecka blir det ingen tid till vidareutveckling av ämnet. Tyvärr hjälper det inte så mycket att man får fortbildning eftersom man ändå ska utforma den efter sig själv och det hinns inte med. Personalbrist i skolan gör också att mycket tid går åt till att dokumentera annat än i själva ämnet. Bråk mellan elever, mellan elev/lärare, elever som mår dåligt - ev. soc-anmälan. Undersöka elevs frånvaro mellan mina egna lektioner - kontakta hemmet för att fastställa att de vet var eleven är så att det inte hänt något på väg till skolan. Ökad personaltäthet på skolan hade gjort att vi (lärare) inte i så stor utstäckning behövt vara kurator/mamma/pappa/någon vuxen att prata med. Dagens unga behöver vuxna som har tid, fram för mer "övrig" personal på skolan t ex. rastvärdar, skolvärdar, fritidspedagoger för de mindre barnen.
- Lpo94 fungerade bra - jag ser ingen större vinning med att ändra till Lgr11.
- Krav på lärarlegitimation har på min skola lett till att bra obehöriga lärare slutat och ersatts av sämre obehöriga och behöriga lärare.
- Hinner inte...
- Mängden administrativt arbete har ökat markant, både när det gäller den formativa bedömningen av elevarbete och sedan den efterföljande dokumentationen som ligger till grund för betygssättning. Tror inte att alla vårdnadshavare tar sig tid att sätta sig in i dokumentationen, det är helt enkelt för mycket att gå igenom. Naturligtvis finns det undantag men de signaler vi får från föräldrarna är att de är intresserade av hur det går i skolan i

stort och om deras barn sköter sig. Är det specifika svårigheter i ett eller flera ämnen så gör vi en pedagogisk utredning och skriver åtgärdsprogram utifrån vad vi kommer fram till där. Vårdnadshavarna känner sig trygga i att vi gör korrekta bedömningar men säger sig inte behöva allt det som vi dokumenterar. Så frågan är egentligen för vems skull all dokumentation sker?

- Innebär att vi arbetar med gamla läromedel, eftersom skolan inte har råd att köpa in nya. Innebär att lärare har mindre kontroll på vad eleven har missat för delavsnitt då vi har terminsbetyg och att på vår skola har vi inte "rester" utan alla avsnitt förväntas tas upp igen vid senare tillfälle och då ska eleven få ett nytt försök att visa kunskaper. Blir tungrott (vet ej om det beror på ny läroplan eller ny tolkning av rektor) och svårt att överblicka. Med nytt datorsystem blir "klicker" fler - pärmlistsystem är inte att förakta ibland... Jag tycker mig vara tydligare mot eleverna inför och under avsnitt och vi tittar på kunskapskraven oftare. Om det i sin tur blir tydligare för dem vet jag ännu inte (men mina tankar rätas ut iaf). Formativ bedömning är helt i min smak!
- Som jag nämnde ovan: En ambition av att göra kunskapsuppdraget tydligare har i stället resulterat i att gör kunskapen fragmentiserad och på gränsen till positivistisk till sin karaktär. Begreppet "formativ bedömning" har i vissa fall fått en sådan slagsida åt att "curla" eleverna att nå fram att kunskapskraven blivit åsidosatta. Självklart måste man som lärare kunna hantera en metodisk differentiering och odla förmågan att ta den lärandes perspektiv, men det får inte gå så långt att kraven åsidosätts. Skolan skall vara svår, allvarsam, viktig och fostrande SAMTIDIGT som den skall möta eleverna där de befinner sig kunskapsmässigt och mänskligt. Läraryrket tillhör det mest teoretiska OCH praktiska yrket i samhället. Att hantera båda dessa storheter i skolan ställer höga krav på autonomi och kunnigt ledarskap. Utbildningsdepartementets och Skolverkets funktion och ambition att göra läraryrket tydligare har genom de otal antal tolkningsanvisningar som producerats skapat en regelstyrning långt värre än den som ägde rum på Lgr69's tid. Lärare i Sveriges skolor behöver tydliga ramar, men betydligt vidare än på den nivå som Skolverket (via Regeringskansliet) nu levererar. Det är viktigt att lärare känner tilltron att problematisera och reflektera över hur uppdraget i olika avseenden kan tolkas och didaktiseras i den lokala skolmiljön.
- När det gäller förmågan att formulera egna planeringar så passar det inte alltid de exempel som finns i läroplanens exempel. Det behöver byggas ut. Att ge förslag på hur undersökningar kan förbättras passar heller inte så ofta till de praktiska uppgifterna. Felkällor passar ibland ihop - ibland inte. Arbetsbelastningen är för hög - undervisningstiden är för omfattande. Man kan inte göra ett bra jobb för att man inte hinner förbereda sig ordentligt. All tid går åt till rättning och tillverkning av prov, läxförhör för att kunna bedöma elevernas kunskaper. För lite tid finns till att utveckla andra förmågor. Man har helt enkelt för många klasser. Om antalet skulle minska så skulle kanske kvaliteten öka. Ingen tid finns heller till att sköta om material och institution vilket minskar kvaliteten ännu mer. Böckerna är gamla (återanvända) och av äldre datum - tryckår.

10 (69)

- Jag hoppas att lärarlegitimationen kan verka för att statusen på mitt yrke ska stiga. Mina yrkesskickligheter och det faktum att jag är en bristvara skall göra så att min status och lön går upp.
- Minus: Förberedelse och planering av undervisning kräver mer tid. Större arbetsbelastning med dokumentation av elevernas kunskaper. Plus: Bättre samarbete mellan lärare i andra ämnen sker på skolan. Det är lättare att sätta betyg med det nya betygskala, tydligare till elever. elevernas förkunskaper i kemi i åk 7 är något bättre än tidigare.
- Jag känner stor press att hinna med allt jag skall gå igenom till nationella provet. Den lilla tid man har räcker inte till. För mycket elevtid försvinner genom diverse aktiviteter. Eleverna är sjuka, åker på resor etc. Det finns inga vikarier som levererar någon kvalitet i undervisningen. Är man borta är det en förlorad lektion. Försöker att vända ut och in på mig själv för att leva upp till en bra undervisning, med en formativ bedömning etc. Allt fokus är på bedömning. Varför inte lägga fokus på inläring?
- Jag tycker att det centrala innehållet i Lgr11 är ganska bra. Tyvärr räcker inte tiden till att få med allt som står där. Vissa delar av betygskriterierna är mycket svåra att förstå och de är näst intill omöjliga att egentligen uppnå. Det går att tolka kriterierna för mycket. När det gäller NO-ämnen så kan det räcka med ett par enkla ord för att visa goda kunskaper, men för höga betyg måste man kunna vrida sig med orden och formulera sig i det oändliga.
- Hade behövts mer tid och utbildning för att börja arbeta med ny skollag, ny läroplan, nytt betygssystem. Osäkerhet om var "gränserna" går mellan olika betygssystem. Vad innebär exempelvis att en elev uppnått målet för C i ett visst moment i ett ämne. Behövs kanske exempel på hur något ska bedömas. Varje lärare gör tolkningar på sitt eget sätt.
- Känslan av att efter 28 år som duktig NO-lärare är jag icke kompetent att bedöma kunskaper längre. Jag håller inte heller med om att detta kan stimulera till ett ökat intresse för NO-ämnenas fascinerande värld, då jag ska lära ut/försöka lära ut formellt korrekt argumentationsmetod! Ser bedrövad på det som sker! Att sorteringen är viktigare än kunskap!
- Centralt innehåll, kunskapskrav är ambitiösa, har någon gjort en helhetskontroll? Alla ämnen har en samhällskunskapsida, genusperspektiv m.m - behövs det? (Bidrar till att göra omfånget ännu större).
- Förtydligande av bedömning av förmågor. Krävs mycket diskussioner för att värdeordens nivåer (exempel).
- Tiden är alltid det stora problemet och när det läggs på nya arbetsuppgifter som t ex dokumentation tas inga andra arbetsuppgifter bort därför får vi bara mer och mer att göra. Det är snart en ohållbar situation för oss lärare. Jag arbetar deltid bara av anledningen att jag ska orka att utföra mitt jobb på ett bra sätt!

NO

- Ett stort problem med Lgr 11 är att det är svårt att få en känsla av att fakta-innehållet inte är det viktigaste. Många elever och vissa lärare samt föräldrar har svårt att få in resonemang i Kemi som ämne. Det finns en ytlighet i dagens samhälle som är svår att motverka. På ett personligt plan har jag ett annat bekymmer som är större: Det finns väldigt få lärare med rätt kompetens som kan och vill vara föregångare. Detta är mitt största bekymmer då jag ej är behörig i Kemi & Biologi. Inom några år förväntar sig min arbetsgivare [kommunens namn] att jag ansöker om behörighet. Detta vill inte jag utan jag vill få en riktig behörighet genom att läsa någon kurs...
- Man har lite mer fokus på förmågorna. Det är ändå ganska lätt och villja bort sig och bara tänka på bedömningen istället för att lägga fokus på inlärningen. När vi väl kommer till bedömningen har inte eleverna lärt sig något för att de fått för lite träning.
- Det har inneburit att jag gjort om uppgifter utifrån att de ska kunna bedömas i kunskapskraven. Detta har varit spännande och tidskrävande i och med att det sammanföll med min skolas införande av 1-1. Jag tycker det centrala innehållet och kunskapskravens "idé" är bra, men det är orimligt att hinna med att bedöma de olika delarna i NO-ämnena varje år, på olika sätt. Administrationen blir orimlig om man ska tillmötesgå föräldrarnas krav på kontroll hela tiden (arbetar i en skola med högpresterande elever, och med föräldrar med höga krav). Det är orimligt att man ska visa föräldrarna och eleverna hela tiden hur eleverna ligger till, och uppgifter man gör gäller ju oftast delar av ett kunskapskrav. I slutändan är det ju min profession som lärare som gör att jag kan göra en sammanvägd bedömning av elevens kunskaper i dennes betyg. Hur mycket man än går igenom kunskapskraven med elever och visar olika exempel på vad som är E, C och A-nivå är det ändå så att föräldrar frågar om vad som skall göras. Allt som vi förmedlar i skolan kommer aldrig att kunna talas om för alla föräldrar, och de måste helt enkelt lita på att vi vet vad vi gör när vi sätter betyg. Vi kommer aldrig komma ifrån samhällets ifrågasättande om vi ska lyssna på dem som inte tror vi vet vad vi gör. Däremot måste vi också få tid till att diskutera olika elevexempel och bedömningar kollegor emellan för att säkerställa likvärdigheten mellan skolor och lärare. Skolverkets nationella prov överensstämmer väldigt dåligt med kunskapskraven tycker jag och många av mina kollegor. Det som ger A i nationella proven (gäller matte) är alldeles för låga kunskaper tycker vi, om man jämför med de kunskapskrav som finns. Vi hade förra året en stor majoritet av elever som hade betyg ett eller två steg under vad de skrev på nationella provet i matematik - anmärkningsvärt tycker vi, och samtidigt tycker vi att vi har en väldigt stor samstämmighet i hur vi bedömer prov på skolan. No-proven (nationella) i NO har varit bedrövliga när det gäller hur man ska bedöma elevernas svar. Elevexemplen ger väldigt snäva svarsalternativ som ger högre betyg, vilket gör att man känner att fantastiska svar ändå inte kan ge höga betyg. Som lärare är man då i valet och kvalet hur man ska göra - frångå rättningsmallen eller sätta lägre betyg än vad man tycker bara för att...

12 (69)

- Jag tycker att förändringarna har varit till mycket stöd. Centrala innehållet har varit till stort hjälp och bidragit till ökade kvalitet i undervisningen. Förändringarna har givit mer möjlighet och lättare att planera ämnets innehåll.
- Fokus är definitivt flyttat från lektions/arbetsområdes-planeringar till dokumentation i överflöd.....Jag är mer administratör än lärare idag. Dessutom tar mentorskapet oerhört mycket tid under en arbetsdag.....var finns andra yrkesgrupper i skolan? t.ex kurator, skolsköterska, skolvärdinnor som fanns förr. Barn och familjer idag kräver oerhört mycket av oss.... När ska vi lärare få ägna vår tid till det vi trodde vi skulle göra? Undervisa och inte vara socialarbetare! Jag har jobbat som lärare i 22 år och sett ständiga försämringar på alla områden..... Hur ska Sverige klara kommande lärarkris? Vem vill bli lärare idag? Otacksamt slitjobb!
- Jag har försökt att förstå kärnan i läroplanen och har i detta hittat hur den är uppbyggd med Blooms reviderade taxiom som grund. Tyvärr har jag inte kunnat få svar ifrån skolverket på hur bedömningen har byggts upp. Ej heller har ni kunnat ge mig den vetenskapliga grunden för bedömningarna. Tyvärr har de skolor jag jobbat på hamnat i innehållsdiskussioner och det känns inte som vi är på väg bort ifrån den diskussionen till den betydligt viktigare att diskutera hur vi bedömer barnens kunskaper. Det saknas verktyg att hantera mängden data och det blir stress i att väga tid mot visat arbete. I detta har jag kollegor som gör det lätt för sig och undervisar mot nationella prov. I vissa fall har jag haft diskussion kring hur mycket resonemang man kan se i en flervalsfråga, då elever i många fall gissar. Det är lång väg kvar att gå. Det behövs ett stöd i krav att hela läroplanen behandlas och nationella proven behöver få en ny definition. I dag används de till att avgöra hur bra skolor är, elevers betyg, lärares skicklighet mm..
- Mycket mer dokumentation. Mycket förvirrade föräldrar (som alltid jämför med hur det var när de gick i skolan...) Mycket mer stressade elever, dels pga betyg redan i åk 6, dels för att de måste "få A på allt om de ska få A". Dessutom måste de vara bra på allt och inte ha någon svaghet.
- Vi har fått en ny läroplan men alldeles för lite tid att resonera runt den och vad de olika kunskapsstegen innebär inom ämnena. Om lärare på skolan ska resonera och bestämma vilken undervisning eleverna ska få för att nå målen så blir väl arbetet inte mer fritt än om ni på Skolverket beslutar vad kurserna ska innehålla och i vilka årskurser varje kurs ska avhandlas, vilket skulle underlätta för elever som byter skola mellan kommuner vid en flytt. Skolverkets roll måste vara att vägleda oss i vilka kunskaper vi ska förmedla och hur de ska kontrolleras. Min önskan är att det fanns färdiga prov som kunde rättas med en avkodare där kunskaperna sammanställs och betygsätts av en dator. Det vore ett bra underlag för lika värdering av betyg inom hela riket. Den muntliga delen blir ju så mycket lättare att sätta nivå på då också om den skriftliga är tydlig. Kunskaperna skulle kunna presenteras i matrisform så att man lätt kan avläsa vilken eller vilka förmågor som saknas för nästa betygssteg. Ju tydligare instruktioner eleverna får desto bättre lyckas de.

- Förändringarna i läroplanen har gjort det tydligare vad som förväntas av eleverna i förhållande till betygen. Vad de ska kunna inom de olika ämnena. Det är tydligare vad som ska ingå i undervisningen om man jämför med tidigare, det lämnar mindre utrymme för egen tolkning av vad som ska ingå i både i undervisningen och i betygen. Fortfarande finns det dock ett spelrum för varje pedagog att göra sin egna tolkning av värdeorden i kunskapskraven vilket kan medföra att det inte blir en nationell likvärdighet. Den är bra i det stora hela! Eleverna är mera med på undervisningen eftersom det är mer tydligt och förståeligt vad och varför de måste visa på förmågorna samt att de förstår mer att det inte är något som pedagogerna bara hittar på godtyckligt. Lättare att som pedagog peka på vilka kunskaper eleverna besitter. Personligen så välkomnade jag den nya läroplanen då jag trodde och hoppades på att det skulle bli en större och än mer ämnesövergripande undervisning, vilket jag tycker är viktigt för att eleverna ska förstå helheten i sitt lärande och att allt hänger ihop, men...tyvärr så ser många bara mängden som är skriven i läroplanen utan att reflektera över att det är sådant som de mest troligt alltid haft i sin undervisning. För att säkerställa betygens trovärdighet skulle det även vara bra om det för de elever som har olika funktionsnedsättningar och därav behöver olika anpassningar fanns ett index på betygen som talar om detta, iom att det annars, sen väger lika mycket i en exempelvis gymnasieansökan eller till universitet/högskola ger lika många meritpoäng som någon som har ett betyg utan anpassningar. Förslag på förbättringar När det gäller ämnesövergripande arbete skulle det vara bra om det tydligare, från skolverkets sida, framgick att det ska ingå och gärna var. Jag tror att än mer styrt skulle ge en större nationell likvärdighet om man dessutom kopplar färdiga kunskapskrav till dessa områden.
- Jag har arbetat väldigt mycket utifrån det som förändrades i den senaste läroplanen redan under den förra läroplanen.
- Dels har jag som sagt inte haft tillfälle att läsa in mig på lgr11 då jag varit föräldraledig under implementeringsarbetet. Dels tycker jag när jag själv läser i lgr11 att kunskapskraven är mer än lovligt luddiga. Jag tycker också att kunskapskraven borde anpassas mer till respektive ämnes speciella karaktär. Det duger inte att ta samma formuleringar för alla ämnen och byta ut ett par ord här och där. Jag skulle också önska mig att dessa ständiga reformer fick ett slut. Ända sedan jag började min lärargärning 1999 så har lejonparten av all fortbildning handlat om implementering av styrdokument och då företrädesvis i tväramnesdiskussioner. **VI ÄMNESLÄRARE BEHÖVER FORTBILDNING INOM DET EGNA ÄMNET!**
- Det är betydligt lättare att sätta betyg dag eftersom vi har fler betygsteg.
- Allt det nya var mycket välkommet, bättre formulerat, tydligare osv. Likvärdighet är ett fint mål att sträva efter, men kommunaliseringen ställer till det - det behövs en tydligare överstatlig styrning för att nå fram. Dokumentaliseringen diskuteras redan, och kraven på att konkretisera är bra, men tar så oändligt mycket tid och ställer för stora krav - eller gjorde i början, antar att många hittat nivåer och strategier som fungerar hyfsat. Vet

också att många föräldrar känner sig överinformerade, de fattar ändå inget, och vill egentligen bara ha slutresultatet:) dvs betyget... implementeringen var bra, ett lysande tillfälle att diskutera sitt ämne, sitt yrke osv. Har medfört att många ämnesgrupper kommit till, i alla fall i mitt område, kanske till o med i min kommun.

- Har tittat mera på centralt innehåll så att jag vet vad eleverna har med sig när de kommer till år 7. Gäller även kunskapskraven. Skolan har helt nytt läromedel för år 7 i ke och jag använder många frågeställningar i år 8 och 9 ur böckerna.
- Bättre insikt i att det är flera olika förmågor som skall bedömas vilket är till en fördel för elevernas utveckling.
- Med nationella provens summativa bedömning som stöd vid betygssättningen faller den formativa tanken. Å andra sidan används betygen sedan endast för att jämföra eleverna inför gymnasieintagningen.
- Jag tycker att läroplanen är bra och lätt att arbeta med och efter, men och det är ett stort men. Språket är ofta mycket svårtolkat och kollegor emellan, med samma grundutbildning och erfarenhet tolkar inte språket på samma sätt. Så ett förenklat språk skulle underlätta allt arbete kring läroplanen.
- Jag arbetar främst på ett helt annat sätt när det gäller bedömning och känner att det är ett mycket större stöd för mig och eleverna som jag arbetar nu. Det har verkligen blivit bedömning för lärande. Jag använder mycket kamratbedömning, självbedömning. Den formativa bedömningen gör att jag dokumenterar på ett helt annat sätt. det är fortfarande tidskrävande att arbeta fram Lpp och uppgiftsspecifika och/eller generella matriser men det är till stor hjälp. jag har både fortbildat mig och läst betydligt mer litteratur sedan Lgr 11 infördes. Ett klart lyft på alla plan! Jag har lärt mig nya utvecklade sätt att kommunicera bedömning t.ex. feed up, feed back, feed forward. Finns det mer utarbetade matriser från t.ex. Skolverket som stöd? Jag upplever att föräldrar fortfarande känner sig osäkra på betygssystemet. Vi pratar fortfarande inte riktigt samma "språk" mellan kollegor heller. T.ex. betygssättning i form av D och B vid enskilda arbetsmoment.
- Jag kan inte mer lita på min magkänsla och min professionalism när jag sätter betyg. Nu är jag tvungen att hela tiden pricka av från kunskapskraven vad jag testat och hur det gått för eleven. Har jag testat en liten del av ett kunskapskrav och det momentet gick dåligt för eleven känner jag att jag inte kan strunta i det utan är tvungen att ta med det som en del av betyget vilket kan sänka eleven.
- Vi har börjat arbeta mer med ämnesövergripande projekt för att få ämneskunskaperna att bli mer verklighetsförankrade.
- Svårt för mig att jämföra hur andra lärare gör i samma ämne eftersom jag är ensam lärare i NO och teknik på skolan. Det stämmer att jag fortbildade mig, men när jag hade läst 30 p så drogs fortbildningspengarna in och jag

kunde inte slutföra studierna. När det gäller förstelärarskapet för att höja lärarnas status så är det ett skämt!!!

- Jag hoppas verkligen att vi lyckas höja kunskapsnivån i och med den nya läroplanen. Mycket känns tydligare, men när vi diskuterar kollegor emellan märker jag att det ändå till slut handlar om hur vi tolkar det. Jag oroar mig för hur stor betydelse betygen har. Betygen kommer aldrig att bli exakta, och att de då är resultaten av så många okända faktorer är inte bra. Jag vill ha kvar betygen som morot för elevernas arbete, men ändå vill jag inte att de ska avgöra elevernas framtid. Och mest vill jag inte att de ska bli ett omdöme av hur bra människor eleverna är. Men hur kan man göra då? Jag tror att vi måste diversifiera utbildningen mer. Med tanke på lönerna är det knappast de höga utbildningarna som automatiskt ger högre lön, så gymnasieutbildningar för hantverk bör vara lätta att fylla. Ju fler betyg man har, desto fler intagningspoäng bör man få, men man måste kunna få en riktig yrkesutbildning utan att ha klarat så mycket teori. De program som leder vidare till högre utbildning ska man dock inte kunna börja på med för dåliga betyg (utan komplettering). Det borde vara tillåtet med intagningsprov till specialutbildningar både på gymnasienivå och högstadienivå.
- Det har inneburit mer planering vad det gäller laborationer eftersom jag måste hitta bra laborationer som eleverna kan planera själva och som sedan går att genomföra och utvärdera. Nya betygsskalan gör det lättare att sätta betyg. Fler betygsdiskussioner med föräldrar, åtminstone i åk 7. Fler diskussioner med kollegor både inom och mellan ämnen.
- Mycket tid går till dokumentation. Personligen önskar jag lägga mer tid på aktiv undervisningstid.
- Vi som undervisar i många ämnen (Ke, Fy, Bi, Ma, Te) har väldigt mycket att hålla reda på då det gäller enskilda elevers kunskapsutveckling. Många kunskapskrav i NO-ämnena mäter samma saker medans det centrala innehållet är preciserat. Det är mycket höga krav som ställs på den enskilda pedagogen att se till att allt centralt innehåll och att alla kunskapskrav berörs. Man behöver för en rättvis bedömning beröra alla kunskapskrav flera gånger (i alla ämnen) för att se den enskilda elevens utveckling. Eftersom detta sker så blir dokumentationsbördan mycket stor för pedagogen. Jag tycker att man har glömt vad betygen ska användas till och att det är kunskaperna som är viktiga.
- Implementering av Lgr11 slutade för tidigt. För mkt tolkningsutrymme och för lite att göra och värdera. Det har inte prioriterats!
- När en ny läroplan införs blir det ett stort merarbete de första åren innan det har implementerats ordentligt. Nu efter tre år börjar jag känna mig trygg med Lgr11. Som ensam ämneslärare för årskursen ma/NO 2012/13 och 2013/14 kände jag stor press och stress vilket påverkade även privatlivet. Tack vare att vi har bedömningsverktyget Dexter blir det tydligare och lättare att sätta rätt betyg, jag känner att jag kan motivera varenda betyg och det känns tryggare. Det administrativa arbetet tar oerhört mycket tid! Öns-

kar det kunde ske på ett smidigare sätt. Som jag tidigare skrivit läggs mycket krut på de elever som inte vill/inte har motivation - för att putta dem över E-gränsen, detta gör att studiemotiverade elever kommer i kläm.

- Ett enormt merarbete med mängden kunskapskrav. Detta kommer in bli mindre med tidens gång. Stressen och psykiska ohälsan ökar. Vi får tillbringa mer tid med att maila föräldrar för att definiera varje bedömning i detalj. Sedan jag började mitt arbete 1999 har arbetsbördan mångdubblats. Jag är en administratör och kan inte lägga den tid jag vill på att planera min undervisning för att utvecklas och stimulera eleverna. Ni måste tänka om. De flesta lärare som är duktiga lär byta arbetsbana trots att vårt yrke är något vi brinner för. Detta kan inte läggas på enskild huvudman utan för göras nationellt. Jag arbetar i snitt 50 timmar per veckan.
- Det är särskilt svårt att hinna arbeta med centrala innehållet i fysik å 7-9. Det är mycket sämre med betygsättningen i matematik än i NO, även om överensstämmelsen med NP är större i matte än i NO, men kriterierna är oklara i matte.

Samhällskunskap

- Positivt. Utveckling av ämnet, nya idéer, nya sätt att arbeta. MEN jag känner mig tidspressad och frihetsutrymmet är minimalt.
- I skolan saknas det att arbetsgivaren uppfyller LAS 6 c-e. Förändringar bör genomföras först efter att denna korrigerings gjorts. Sedan håller såklart de nya styrdokumenterna inte måttet. I ex ämnet religion skall man bedöma saker som inte finns med i det centrala innehållet. Hur tänkte man där?
- Ökade krav på dokumentation, större press på dig som lärare att kunna svara upp gentemot föräldrar och elever.
- Tiden som går åt till dokumentation har ökat när man ska föra in resultat mm i olika digitala plattformar som tex SchoolSoft.
- Nationella prov i SO = jag vet inte vilket ämne det blir NP i. Så jag läser alla fyra SO-ämnena som vanligt. Nationella prov i SO = De är för djävliga! Tokigt mycket att rätta, det tar cirka 30 timmar(!!!) per klass att rätta. Jag brukar ha två klasser. Provet skrivs i mitten av maj måndag = Skandal att vi SO-lärare ska skriv sist och måste stressa ihjäl oss!!!! Jag har många gånger kontaktat Skolverket men ni lyssnar inte. Skolverket lyssnar inte på oss SO-lärare när vi kommer med synpunkter om den övermäktiga rättningstiden av NP i SO.
- Det relativa betygssystemet var mycket säkrare. Det var enkelt att förstå för alla. Myten att man bara fick sätta ett visst antal femmor i en klass var osann. Nuvarande betygssystem kräver oerhört mycket mer av alla men ger mycket mindre tillbaka. (Flumvarning) Administrationen, lärarlagen samt vikarierandet har gjort mig till en sämre lärare. Jag hinner eller orkar helt enkelt inte engagera mig på samma sätt som innan alla reformerna. Detta är jag tyvärr inte ensam om. Jag tror att det behövs en skolkommision i

Sverige som lyfter på alla stenar. Ämnesinnehåll samt undervisningen borde vara det som man pratar om till 80 procent på Sveriges skolor. Det är nog tråkigt nog tvärtom. Signalerna förskräcker: Detta är exempel på vad man talar om på svenska skolor. Marknadsföring Årets budget IT systemen Vikarierandet Folk mår dåligt Elevsociala frågor Arbetstider Lojalitet / lydnad mot arbetsgivaren Politiseringen av skolan Administrativa uppgifterna Elevpeng -locka elever Omorganisationer Lappa laga i underbemannade organisationer Gör om svenska skolan- gör rätt!

- det som påverkat min undervisning mest är att jag tidigare fick sätta blockbetyg i SO och då arbetade tematiskt. Nu måste jag sätta 4 olika betyg i SO-ämnena vilket försvårar det tematiska arbetet. Jag anser att tiden inte räcker till lika bra som förr. Ska hinna med 4 olika ämnen på 3 timmar i veckan, och se alla förmågor i de olika ämnena.
- Detaljstyrningen gör undervisningen ofriare och ger mindre möjlighet att plocka upp det som "lever" i klassen. Även ämnesövergripande arbete är svårare i och med att alla lärare känner sig stressade över att inte "hinna med" allt som krävs. Större frihet i utformningen av undervisningen samt placeringen när man gör vad skulle, tror jag, ge en högre kvalitet i undervisningen samt främja upplevelsen av relevans från elevens sida. Vidare tar dokumentationskraven värdefull tid från elevkontakter och lektionsförberedelser. Ang. upptäckten av svaga elever som behöver stöd är inte detta själva problemet utan, när man har upptäckt den "svaga" eleven finns ingen hjälp att få i alla fall p.g.a. bristande resurser.
- Ökat dokumentationskrav i flera led. EHT, Bedömningsunderlag, Matris-skapande mm.
- Otroligt mycket mer jobb och uppdraget känns inte mycket tydligare. NP i SO är idiotiskt och är bara betungande för både oss pedagoger och elever. Jag drunknar i all dokumentation och det förstör min arbetsglädje. En massa nya krav utan tydliga direktiv som gör att det är öppet för tolkningsmisstag. Jag har inget emot att det ska bli mer likvärdig undervisning i hela Sverige och att kunskapskraven höjs men då kan Skolverket också vara ännu mer tydliga med de olika kunskapskraven (jag menar INTE fler elev-exempel eller omständiga matriser), vad som ska bedömas och hur vi ska bedöma. Vi planerar in absurdum och går ändå med en otäck magkänsla att man har gjort fel, inte på rätt sätt och framför allt att man inte hinner med allt som man borde hunnit med. Lektionstiden räcker inte till för allt som ska hinnas med i mina fyra so-ämnena. Jag har jobbat i över 20 år som lärare. Har älskat mitt jobb och ägnat mycket möda och energi åt att utvecklas som pedagog och vara en bra lärare. Jag har aldrig känt mig så trött och uppgiven som jag gör nu och kan även tänka mig att byta karriär. Jag har aldrig varit gnällig, utan alltid försökt att se möjligheter med nya utmaningar försökt hittat lösningar på olika problem men känner mig inte stöttad och stärkt av Skolverkets nya direktiv. Jag tycker att den förra läroplanen var alldeles för vag, så det är inte det jag menar. Hade stora förhopp-

ningar inför Lgr11 och trodde att mål och kunskapskraven skulle bli tydligare OCH ENKLARE att förstå och följa. Ni har inte hjälpt mig.

- Jag vänder mig framför allt mot att de nationella proven sätter summativa betyg. Vi kan inte ha nationella prov på det vis som nu skapats. De är alltför normerande och skapar tolkningar som i sin tur påverkar undervisningen i väldigt stor utsträckning. Bättre skulle vara, för likvärdighet, att ha en nationell prov- och bedömningsbank.
- Överlag tycker jag att den nya läroplanen är bättre än den förra.
- För min del har förändringarna inneburit ökad administration men samtidigt har det inneburit att jag har stor kontroll på vad mina elever kan. Med tydliga dokumentmallar för hur elevernas kunskaper ska kartläggas minskar arbetsbördan. Även administrationen inför olika arbetsområden har ökat då det ska tillverkas mycket fler dokument för att förväntningarna på eleverna ska bli tydliga. Det stora centrala innehållet skapar en stress över vad som ska hinnas med, något jag inte kände tidigare. Frustrationen över att kunskapskraven inte tolkas lika skapar också en stress och en osäkerhet i min bedömning av elevernas prestationer.
- Eftersom jag undervisar i alla fyra samhällsorienterade ämnen har jag svårt att enbart skilja ut samhällskunskapen som ämne. Min uppfattning är att både centralt innehåll, bedömning av förmågor och betygskriterier har blivit betydligt mer omfattande. Kraven som ställs på våra elever anser jag är helt utopiska och som lärare får jag lägga ner mycket tid på att peppa elever och försöka stärka deras självförtroende för att de ska känna att de är i närheten av kraven som ställs på dem. Hur mogen är en tonårshjärna för analys, reflektion, resonemang osv. Jag undervisar 120 elever i fyra ämnen. Hur stor är rimligheten i att jag skall kunna dokumentera och följa upp alla de delar som visas vid kunskapsredovisningar av alla dessa elever? jag tycker i och för sig att LGR11 är tydligare än LPO94, men har lämnats ganska ensam till förstå den. Arbetsgivare var snål med fortbildning och är så även med tid nu för diskussioner kolleger emellan.
- svårare att arbeta ämnesövergripande då alla har fullt upp med sitt. Det är så mycket alla ämnen ska hinna med att jag tror att lärare är rädda att släppa på planeringen och integrera andra ämnen * Omöjligt att hinna med allt centralt innehåll på ett tillfredställande sätt. * Ska det centrala innehållet hinnas med bör timplanen i SO utökas *Det har blivit mer pappersarbete för mig som lärare, främst dokumentation och olika planer * Eleverna upplever att det är för mycket som ska hinnas med, de hinner inte fördjupa sig på det sätt de skulle önska.
- Enkäten saknar kommentarsfält kring legitimation. Så jag tar det här. Inledningsvis var jag mycket positiv till den förändringen. Äntligen skulle den som gått sin utbildning, arbetat en tid och gjort sitt jobb premieras jämfört med den som "bara halkat in på ett bananskal". Gradvis har reformen nedmonterats av orsaker som är svåra att förstå. Ja, utom då möjligen att SKL saknar både pengar och vilja att göra rätt då det gäller skola. Det finns inte

heller möjlighet att uttrycka åsikt kring lektors-förste lärartjänsterna. Det såg också bra ut innan kommunerna och andra skolhuvudmän fick hand om detta. Mycket märkligheter kring detta. För mig har förändringarna i skolan, både de statliga och de som vår kommun inför inneburit att jag numera som regel arbetar cirka 25-30 timmar i veckan (jag har halvtid vilket borde betyda 22,5 h i genomsnitt) med undantag för de veckor då nationella prov ska rättas då det har krupit iväg mot 35 timmar. Allt detta har naturligtvis inte med reformerna att göra, lite grann har det att göra med den egna ambitionsnivån och halvtidsarbetets omöjlighet. Men, nog härrör några av dessa timmar från sökande bland kunskapskrav och annat som följt på förändringarna. Eftersom arbetstiden ökar men inte lönen så minskar tron på allt vad reformer heter.

- Ett alldeles för stort ämnesinnehåll och dokumentationskrav styr undervisningen till det sämre. Utrymmet för muntlig diskussion och elevernas önskemål om hur undervisningen ska läggas upp får stå tillbaka pga pressen på matrisutvärdering och dokumentation/uppföljning är för stor. När det gäller ämnet Geografi uttrycks för stora krav på nyteknik och fältstudier än vad en lärare har resurser till.
- Jag är mycket nöjd med utformningen av våra styrdokument. Min utmaning är att hinna utföra mina arbetsuppgifter med god kvalitet för eleverna med den tid som jag har till mitt förfogande. LGR11 har implementerats väl på vår skola och vi har alla utvecklats mycket som lärare i och med den. Vi pratar väldigt mycket undervisning och bedömning på skolan med alla våra kollegor. Jag upplever också att tack vare sociala medier så är ju nätverket hur stort som helst.
- Jag tycker att det är mycket svårt att hinna med att göra formativ bedömning. Man lägger det man ska rätta i högar och hinner sedan inte rätta det i god tid så det kan lämnas ut till eleverna och de då har någon nytta av den rättning man har gjort. Tiden är för knapp! Vi har för lite tid för att kunna genomföra dessa mycket högre krav på eleverna och det stressar både mig och dem. Och så är det oerhört irriterande att det inte finns en samsyn gällande en hel del av kriterierna. Ska man kunna källkritik målet eller göra en analys så ska det kunna användas i flera ämnen och ni borde ha gjort en sådan sk lathund. Nu sitter alla lärare och uppfinnar hjulet på nytt på alla skolor i Sverige när det gäller att tolka, skapa ämnesövergripande teman och försöka förstå läroplanen. Det är tidsödande och sluter precis lika subjektivt som den föregående läroplanen!! Vi behöver fler exempel och de hade vi behövt från start. Jag hade inte möjlighet att skjuta upp betygssättning för elever första terminen de nya betygen skulle sättas. men ni, skolverket kan skjuta upp och försena saker som vi verkligen behöver för att kunna sätta bra betyg. Det tycker jag är oerhört konstigt. Vi kan aldrig skjuta upp saker för att vi inte hunnit eller skylla på tidsbrist. Tänk på vilka signaler ni sänder och sjösätt inte enorma och nya projekt innan ni är klara eller kan fixa dem!! Läroplaner, åtgärdsprogram och lärarlegitimation ex. En självklarhet kan tyckas.

- Både mer och mindre arbete. Men det sämsta med förändringen är att jag upplever att kraven för ett betyg har höjts i och med att alla krav nu måste uppnås, vilket gör det i princip omöjligt för en del elever med vissa svårigheter eller som "mognar" lite senare att klara kraven.
- Just i samhällskunskap är förändringarna inte jättestor i det centrala innehållet. Historia tycker jag var svårare att göra förändringar. Det är så mycket an vill ha med, som man bara hinner snudda vid.
- Mer tydlighet när det gäller vad eleverna ska kunna i ämnet i och med kunskapskraven. Fler exempel på lägsta godtagbara nivå för E skulle uppskattas och göra likvärdigheten bättre mellan skolor. När det gäller centrala innehållet så är det bra om kommentarsmaterialet tar upp de aspekter som är att tänka på för att få med hela innehållet. Ger mer likvärdighet i bedömningen mellan skolor.
- Hinner tyvärr inte.....
- Även om andan i Lpo 94 och Lgr11 är den samma och att jag har jobbat på ett liknande sätt innan, tycker jag att det har varit tufft att få en helt ny läroplan med en ny betygssättning som man ska tillämpa direkt utan att ha hunnit sätta sig in i den tillräckligt. Jag känner att jag lägger ner ett alldeles för stort arbete med att bedöma mina elever. Det är numera otroligt många kunskapskrav, som eleverna helst ska hinna visa på flera olika sätt. Har man alla fyra SO-ämnen, med det gedigna centrala innehållet, blir det en omöjlig uppgift, vilket är stressande. Det känns som att många arbetssätt som jag har tillämpat innan, som eleverna har tyckt varit roliga och som jag vet att de har lärt sig mycket på, är svåra att tillämpa nu eftersom jag inte vet exakt på vilken nivå varje elev ligger på alla i olika kunskapskrav. Undervisningen blir mer snuttefierad, med flera nedslag där de ska bedömas, vilket även stressar dom. Eftersom de dessutom ska få en formativ bedömning när de redovisar sina kunskaper, blir detta oerhört tidskrävande för mig som lärare.
- Funderar mer på vad och hur jag skall göra. Men jag har fått mindre tid för eget arbete på skolan, för-och efterarbete. Det finns inget samarbete mellan skolor där man verkligen försöker förstå vad som menas och hur man kan göra på lektioner och hur bedömning skall ske. Svårt att hitta material som hjälper till att variera lektioner och metoder.
- Förändringen för min personligen har inte varit så omfattande, då jag blev färdig lärare precis i skiftet, vilket gjorde att jag inte behövde lära mig båda systemen. Dock känner jag en enorm påfrestning att administrera alla krav på dokumentation. Att visa på hur ett elevsvar ser ut i betyget A, C och E är också svårt. Men mest är det alla krav från högre instanser, allt pappersarbete som ingår i dessa krav och riktlinjer.
- Jag tycker att mitt arbete dels har varit tyngre under genomförandet av Lgr 11, dels att jag har blivit mer professionell. Professionalismen ligger i att styrdokumentet har hjälpt oss att utveckla ett vetenskapligt språk, ett språk

som pedagogen tvingas ta till sig för att kunna verka och kommunicera i skolans miljö. De Nationella proven, förmågor, kunskapskrav med progressionsnivåer gör att läraren tvingas bli pedagog och inte bara lärare. Jag tycker att jag börjar omge mig med fler pedagoger som tidigare bara var lärare. Jag tycker dock att skolverket precis som tidigare tagit en genväg. Det har lagts orimligt mycket pengar på legitimation. Pengar som hade kunna lagts på att alla fått ta del av det som endast nyckelpersonerna fick göra inledningsvis. Legitimation hade kunnat getts fr o m ett viss datum. Tidigare lärare hade kunnat vartit utanför detta. Så blev det ju bl a för rektorer, de pedagogiska ledarna. Pedagoger jämförs gärna med andra yrkesgrupper men de får sällan samma förutsättningar. Hade dessa förändringar skett på Banverket så hade alla fått rätt utbildning, men i skolans värld får ingenting kosta. Jag säger som han som håller i Pisa diskussionerna sa på TV, ungefär så här sa han: Har man en så låg syn på skolverksamheten som man har i Sverige så får man en skola därefter. Jag är en person som i mitt yrke inte bara är pedagog. Jag drabbas gärna av min ideologiska övertygelse och arbetar därför gärna i överkant. Därav min positiva inställning till Lgr 11 och alla nya reformer. Ska detta arbete som pedagog i den svenska skolan rymmas innanför arbetstiden så krävs det en uppstramning i svensk skola. Jag tänker då på ökad lärartäthet, vuxna förebilder och lärare som hinner med att ta sin pedagogiska progression på allvar.

- Den nya läroplanen slår olika i olika ämnen. I svenska, som jag också undervisar i, tycker jag att läroplanen och nationella prov fungerar mycket bra, men i SO-ämnena fungerar läroplanen sämre. Detta beror på att det inte finns någon möjlighet att på ett seriöst sätt hinna med allt som tas upp i det centrala innehållet i SO. Här är även de nationella proven alldeles för omfattande. Det skulle räcka med ett prov. Eleverna i år 9 har över huvud taget en sanslöst jobbig och stressande vårtermin med alla nationella prov som i stort sätt förstör hela terminen. Det blir i stort sätt en hel termin som går åt till tester. Eleverna får ingen tid att lära sig nya saker.
- Jag hade en åk 8 när det nya betygssystemet satte igång. Det var ett stort misstag att byta system mitt i för dem. Lagom när de verkligen hade börjat bli förtrogna med vad G-VG-MVG innebar skulle det ändras. Detta tror jag ledde till att mina elever fick sämre betyg än de borde då varken de eller jag var helt säkra från början. Många elever tror att bara man arbetar hårt så får man A och det stressar dem otroligt mycket. De upplever att man aldrig kan ha en kortare svacka för då sänks betygen om man inte presterar på topp hela tiden. Många föräldrar förstår inte betygssystemet och tror att E motsvarar en etta. De förstår inte att det är relativt höga krav för det betyget. Jag anser att man ska ta bort kraven för åk 6 då det är en rätt stor skillnad och kraven blir mycket hårdare från åk 7. Jag tror att elever lättare skulle acceptera ett lägre betyg om man verkligen förstod att man arbetar mot åk 9 kriterier. Man kan inte kunna lika mycket i åk 6-7 som man kan i åk 9 och eleverna tycker att de är jätteduktiga och förstår inte alls varför det endast genererar ett E eller D. Jag upplever att jag lägger mycket tid på att förklara detta, men jag tror inte att elever på högstadiet är mogna nog att

riktigt förstå det som vi lärare ibland har svårt att förstå. Jag uppskattar dock det utökade betygssystem och föredrar detta gentemot det gamla. Däremot är kraven högt ställda och mängden svår att hinna med, vilket gör att både elever och lärare blir stressade. Även om man utgår från "the big five" så är det svårt och det är svårt för elever att förstå vad textmeta-kognitiv förmåga verkligen är.

- Det är fortfarande väldigt fri tolkning i bedömningen av elever. Vad innebär "mycket goda" för varje individ. Detta gör även att det är svårt för eleverna att begränsa sig och vara nöjda med sin insats, man kan alltid göra lite mer. Samma sätt för oss lärare, man kan alltid utveckla både sin undervisning men framför allt sin bedömning och sin respons till eleverna så att de ska förstå. Detta tar väldigt mycket tid i dagsläget. Föräldrar har även mycket mer synpunkter idag eftersom det inte är så konkret fakta längre. De kanske anser att deras barn diskuterar och resonerar väldigt väl, medan jag inte anser att det är så enligt kursplanen. Alla blir på något sätt "proffs" idag och det blir många diskussioner och mycket ifrågasättande och kritiserande av oss lärare.
- Som jag skrivit tidigare så har den tydligare uppdelningen mellan So-ämnen resulterat i en kraftigt ökad arbetsbörda. Tidigare kunde jag ge omdömen och sätta betyg i So för att sen eventuellt dela upp dem i slutbetyget. Det innebär att jag varje termin skrev ca 140 omdömen och satte lika många betyg. Nu är jag uppe i 550! Det är möjligt att de omdömen som behandlade so som helhet hade sina brister men jag, och många med mig, har svårt att se att eventuella vinster skulle motivera den arbetsbördan vi har nu. Det kan inte på något sätt vara gynnsamt för elevernas kunskapsutveckling att ha lärare som inte hinner stanna upp och prata med dem. Som en kollega sa: förr ägnade vi oss att se till att eleverna nådde målen. Nu dokumenterar vi varför de inte gör det...
- Jag jobbar på en liten skola för elever med autism. Nationella elevexempel från skolverket om vad som krävs hade varit guld värt!
- Som jag redan förklarat inga stora förändringar för min del.
- I och med att man hade så bråttom att införa de nya reformerna så missade man chansen att göra något bra av dem. Det nya betygssystemet är om jag förstår det rätt det enda betygssystem där man inte har kört en provomgång. Det var väldigt jobbigt att vara lärare lå 11/12. NP är väldigt normerande för undervisningen och jag var väldigt kritisk till en början. Men NP hjälper läraren att ställa frågor till sin undervisning vilket jag tror är nyttigt. De är även utprovade och har autentiska elevsvar. För mig som SO lärare är faktiskt de nationella proven den första gången som jag känner att Skolverket och universiteten är intresserade om vad som händer i klassrummet. Tänk om vi fortfarande hade en myndighet för skolutveckling som kunde hjälpa oss att utveckla skolan på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

- Jag tycker att alla nationella prov som tillkommit har gjort att vårterminerna i åk 9 blir sönderhackade. Jag tycker att det skulle finnas en myndighet som kunde göra bra prov med rättningsmallar och "betygsförslag" för olika steg. Dessa prov skulle skolorna kunde använda när de själva önskade, men de skulle inte vara som de nationella proven som blir för mycket jobb med rättning och administration.
- Otillräckligt med undervisningstid och otillräckliga läromedelsanslag sätter gränser för hur väl det går att genomföra undervisning av hela centrala innehållet. Det är fortfarande oklart vad formuleringarna i kunskapskraven betyder. NP kostar också alltför mycket tid att rätta i slutet av läsåret.
- Jag har fått en utökad arbetsbörda genom dessa ständiga förändringar. Ingenting får sätta sig och beprövas innan vi ska testa något nytt. Skolan har utvecklats under mina tolv år som lärare till att bli politiskt styrd. Upplever att kommunala politiker utan lärarutbildning eller insyn i skolan har tagit stora viktiga beslut utan kunskap om vad de beslutar om. Jag är mycket positiv till ett förstatligande....
- Min undervisning har inte förändrats så mycket jämfört med när vi arbetade efter Lpo94. Däremot är det betydligt fler delar som SKALL vara med än tidigare! Betygskriterierna är fortfarande sådana att olika tolkningar är mycket möjliga vilket gör att det alltid är bra att ha gott om exempel på elevarbeten som lever upp till de olika betygsnivåerna. Bedömning är alltid svårt och därför är det extra viktigt att den enskilde läraren ges tid och möjlighet att samverka med andra kollegor i ämnet för gemensam bedömning. Eftersom det har blivit möjligt att överklaga betyg har trycket ökat på oss lärare att "ha bra på fötterna" så att vi tydligt kan visa hur en elev har nått ett visst betyg och på vilka grunder bedömningen vilar. Det här innebär att dokumentationen har ökat avsevärt!!! Införande av de nationella proven även i samhällsorienterande ämnen har gjort att trycket på eleverna har ökat. Deras arbetssituation på våren i år 9 är fullständigt oacceptabel. Det jag som lärare inte har hunnit före det att de nationella proven drar igång det hinns inte med. Eleverna orkar inte pressen av alla de här proven!! Jag har blivit mer alert som lärare sedan Lgr11 infördes vilket kan bero på många olika saker men främst tror jag det beror på att diskussionen bland elever och föräldrar är mer intensiv än vad den varit tidigare. Man är mer mån om att vakta på sina resultat än tidigare och framför allt ifrågasätta om det betyg som har givits är rättvist.
- En allmän uppfattning är att allt administrativt arbete numera suger orimligt mycket tid och kraft. Dessutom är all hysteri kring att väga och mäta hysterisk. Jag känner mig ofta som en besiktningsman med protokoll i handen som godkänner och underkänner och ger körförbud. Vi är experter på att ställa diagnoser. Dessvärre är vi inte lika bra på att rätta till fel. Låt mig säga så här: Vi kan liksom en besiktningsman konstatera att bilens däck är slitna, att det är rost i vissa balkar och att bromsarna är defekta, men vi har inga gubbar på verkstan. Likadant i skolan. Vi konstaterar att eleven inte kan läsa och skriva men vi har inte råd att anställa fler speciallärare. All hysteri med

mätning, kontroll och administration går ut över det centrala - det mänskliga mötet med eleverna. Läroplanen detaljstyr på ett groteskt sätt. Det leder till att mer fria och inspirerande arbetssätt som film, teater, föredrag, musik ofta får stå tillbaka.

- Mer resultatriktad.
- Jag är fortfarande under "inskolning" i nya läroplan. Är för närvarande ensam undervisande i åk 7-9 och har inte tidigare erfarenhet av att undervisa i alla fyra olika ämnena. Jag har svårigheter med att hinna med kursplanerna eftersom man i praktiken endast har en halv termin på sig att gå igenom kunskapsområdena. I tex åk 9 skall man under i princip 7 veckor (det går bort mycket tid för schemabrytande) och 3,5 timmar i veckan, ca 30 h, i historia hinna gå igenom förkrigstiden, första världskriget, mellankrigstiden, ryska revolutionen, andra världskriget och kalla kriget. I en kombination med reflektion, analys, retorik, begrepp, fakta mm. Med tanke på hur NP hittills sett ut är det också svårt att integrera även inom SO-ämnena och ännu svårare med andra ämnen. NP har krävt fakta och begreppskunskaper samt reflektion och analytiskt tänkande inom det ämnesspecifika. Samma gäller för de prov jag sett inom övriga SO-ämnena. I åk 7 och 8 har vi tre h per vecka. Tiden i förhållande till de höga ambitionerna i läroplanen och kraven i NP är svårförenliga. Ambitionen i läroplanen är bra men höga. För nysvenskar är det också svårt att förklara vad som bedöms och det är svårt att nå godkänt både för dem och elever som är svaga.
- Den nya läroplanen har förändrat min undervisning och den har blivit mer strukturerad och styrd. Inget utrymme ges för spontanitet och infall eftersom allt skall bedömas hela tiden. Målen är så många så för att få in allt måste all lektionstid vara effektiv. Det är svårt att kombinera det lustfyllda lärandet med den nya läroplanen. Det har blivit svårare för lässvaga elever att klara betyg eftersom kraven på att de ex. skall kunna redogöra för eller analysera oftast blir oöverstigliga. Det har blivit svårare att konstruera prov som ger alla möjlighet att svara på sin nivå. Kraven på att jag som lärare skall kunna redogöra för exakt vad eleven skall göra för att få högre betyg är stor. Att analysera och dra slutsatser är ofta en mögnadsfråga och då är det svårt att tala om hur eleven skall arbeta för att nå detta. Min arbetsbelastning för dokumentation, provkonstruktion, föräldrakontakter via mejl osv har ökat.
- Idag vet vi tidigare vilka svårigheter vissa elever har som kommer till åk 7, men vi har för den skull inte mer resurser för att hantera detta. Dessutom har vi mer innehåll vi måste avhandla och därtill strängare kunskapskrav som riskerar slå undan fötterna för de elever som inte klarar det höga tempo. Vi kan alltså se tidigt vilka elever som inte kommer att klara målen, men ges inte tid till att arbeta mer individuellt med dem. Vi ska bedöma alla moment och måste dokumentera det vi gör hela tiden för att ingen ska kunna ifrågasätta det vi gör eller de bedömningar vi gjort. Man pratar om att arbetsbördan för lärare måste minska, på pappret plockas uppgifter bort bla. IUP, skriftliga omdömen och åtgärdsprogram-men i verkligheten fun-

gerar inte vår verksamhet utan dessa dokument. Ingen lärare kan hålla ett utvecklingssamtal utan strukturerade underlag, elever utan betyg får ett annat pappersdok som ersätter åtg.prog. och varje ansvarsfull mentor gör en samlad "kunskapsutv" för eleven efter ett utv.samtal, tidigare IUP. Det är bara tomma ord, lärare har mycket mer att göra nu jämfört med tidigare. På detta kommer enorma mängder tid för nya SO-NP i åk 9. Där ökade vår arbetstid med 20-30 tim utan att det plockas bort något från vår arbetstid! Eleverna har dessutom pga. alla NP en fruktansvärt stressig tillvaro under vårterminen i åk 9, och vi har knappt någon vettig undervisning, allt handlar om att förbereda eleverna för proven. Vi borde skicka dem för bedömning hos någon gemensam instans, vi kan använda tiden vettigare än att rätta massor av prov efter en mall.

- Med Lpo94 var jag hela tiden tvungen att stå till svars VARFÖR någonting krävdes för ett visst betyg gentemot elever och föräldrar. Med Lgr11 kan jag hänvisa till kursplanen, det är inte jag som har skrivit den. Lgr11 är utformad som ett uppdrag direkt från staten till landets rektorer och lärare, mellanledet "huvudmannen" omnämns bara i förbigående, vilket ska jämföras med Lpo94 där "huvudmannen" nämdes i varannan mening. Lgr11 är således Jan Björklunds smygförstatligande av skolan, även om "huvudmannen" ännu inte har förstått det... Successivt kommer nog denna insikt att nå landets alla kommunhus, vilket förbådas av den tydligt minskade lokalpolitiska styrningen i kommunen där jag arbetar. Det mest geniala med Lgr11 är att man måste vara rektor eller lärare för att förstå hur Lgr11 ska användas. På så sätt garanteras att klåfingriga kommunpolitiker låter skolan vara ifred...
- Överlag anser jag att betygsättningen har blivit enklare. Däremot har de blivit svårare att förklara för eleverna vad som krävs för de olika betygen, vad jag betygsätter. Det har också blivit svårare att hinna med allt, särskilt i historia, som är väldigt omfattande i sitt centrala innehåll. Elevernas förkunskaper från åk. 6 är mycket dåliga och viss tid måste läggas ner på att gå igenom sådant de skulle ha lärt sig tidigare. Och det är inte i enstaka fall detta stämmer. Jag tror att Skolverket med förtydligande exempel skulle kunna förenkla lärarnas jobb, eller om skolverket rent av hade några färdiga planeringar för olika områden inom ämnena. Och då menar jag inte inom ett ämne där de olika lärarna sen kan ändra så att det passar deras ämne, utan en eller två färdiga planeringar för varje ämne. Med elevexempel, förklaringar till resonemang, koppling till k.kraven osv.. Och tvinga sedan huvudmännen att ge lärarna öronmärkt tid varannan vecka eller så att titta på dessa och försöka att skapa sina egna planeringar.
- Kunskapskraven är tydligare men det är för mycket centralt innehåll. Om man ska hinna gå igenom allt centralt innehåll behövs mer lektionstid. Om man dessutom ska ha möjlighet att bedöma efter kunskapskraven behöver man också mer lektionstid. Som det är nu har vi 45 minuter i veckan på min skola, så ser det inte ut i hela landet, inte ens i kommunen eller i de olika stadsdelarna. Är osäker på om det ens är samma tid på alla högstadieskolor i stadsdelen. Ska man bara arbeta med kunskapsmål kan man inte hinna

arbeta med alla målen flera gånger. Det innebär att man arbetar med ett mål i 7an och sedan aldrig mer. Om eleven då inte når så högt betyg innebär det att hela betyget dras ner när eleven ska få sitt slutbetyg på våren i 9an. Det är för många aktörer som är inne i skolans verksamhet, det är för många schemabrytande tillfällen; besök på ungdomsmottagningen, besök på gymnasiemässan, besök på gymnasieskolor, besök på brandkåren, fotbollsturneringar, arbetslagsdagar, klassdagar, elevensvaldagar, internprao i matsalen och i cafet, orientering, simning, läger, besök av SYO på lektionen, besök av skolsköterskorna, skolfotografering, hälsosamtal mm mm. En vår roade jag mig med att skriva ner alla lektioner klassen SKULLE ha när jag räknat bort lovdagar under en vårtermin; det slutade på 63 lektioner. Klassen hade 39 lektioner som jag kunde använda som betygsunderlag. Detta berodde på alla schemabrytande eller andra aktiviteter/jippon som var ett MÅSTE. Jag var själv sjuk vid ett tillfälle och på en kurs vid ett annat och hade en "hängagubbenvikarie", d v s en vikarie som inte följde min planering utan "hade lite skoj" med eleverna. De sista två veckorna på vårterminen i 9an kan heller inte vara betygsgrundande eftersom elevernas betyg då redan är så gott som klara. Vi får en deadline från byråsekreteraren. Sedan finns det annat som fördröjer eller försvårar undervisningen: det är sagt att vi ska vara en 1:1-skola, dvs alla elever har varsin dator och vi ska ha en undervisning som gör att eleverna blir bekanta med media- och informationskunskaper (MIK). Det är ofta så att tekniken inte fungerar, det är också så att man förväntar sig att eleverna bara ska få en dator och sedan är allt löst. Så fungerar det inte. Visst finns det elever som är duktiga på att skriva Word-dokument, andra är bra på att hitta coola filmer på youtube och en tredje kan själv göra en film eller arbeta med ett ritprogram. Men alla elever kan inte allt och det finns ingen struktur eller läroplan som ser till att alla elever har med sig åtminstone en minimikunskap kring MIK. Vet ni inte vad MIK är kan ni googla, det heter MIL Media- and information literacy på engelska. UNESCO har skrivit en läroplan kring ämnet och flera länder, däribland Kanada har infört det som ett ämne redan i år 1. Det är för mycket administration; jag kan tacka min lyckliga stjärna att jag skriver ganska snabbt på datorn, så är det inte för alla. Dessutom har vi en massa okvalificerade arbetsuppgifter som inte ger en ökad måluppfyllelse. Gör inte en massa förändringar utan att först utvärdera de gamla eller gå åtminstone på forskningsbaserade ideer.

- Förändring har inneburit mycket mer arbete för mig som lärare. Kraven har höjts, utan att någonting tagits bort. I och med de höga kraven, måste vi lärare kunna förvara de betyg vi sätter gentemot föräldrar. Föräldrar lägger sig ofta i hur skolan skall sköta betygsättning. Vi har föräldrar som hotar med att eleverna ska byta skola, för att betyg på andra skolor ryktas vara högre. De nationella proven och det centrala innehållet är den största bördan. Läraryrket känns för mig, och många av mina kollegor allt mindre attraktivt. Varför ska jag slita ihjäl mig på grund av alla politiska beslut som fattats kring skolan? Jag jobbar ofta närmare 50 timmar i veckan. Får jag någon ersättning för de helger jag tvingas arbeta för att hinna med? Absolut inte! Lärarlönerna är absurd låga med tanke på de höga krav som finns idag

och det ansvar läraryrket innebär. Jag älskar egentligen att vara lärare, men jag är oerhört trött, ledsen och frustrerad över hur samhället i stort ser på skolan. För att öka läraryrkets attraktivitet kan vi inte bara prata om högre löner och högre betygskrav. Höj lönerna och låt lärare vara professionella. Jag har utbildat mig i 5 år för att bli lärare. Varför detaljstyrs skolan då? Litar inte samhället på lärarna? Jag ser hela tiden hur människor i samhället, media och föräldrar kritiskt granskar skolan och missförhållandet bubblar under ytan. Man får höra vad som är dåligt, sällan vad som är bra. Jag är en ambitiös lärare som gör ett bra jobb. Men jag ifrågasätter starkt om jag skall fortsätta. Jag är trött på alla orimliga krav som ställs, utan att ens fundera på hur lärare skall hinna med. En stressad lärare är inte gynnsamt för eleverna. Vi måste skapa en hållbar skola, men tak i undervisningen. Sedan "taket" togs bort kan i princip hur många klasser och arbetsuppgifter som helst läggas på lärare. Vårt arbete tar aldrig slut. Är det inte dags att börja lita på att lärarna gör ett fantastiskt jobb varje dag i Sveriges skolor?

- Det har inneburit mer dokumentation mindre tid med eleverna och som det alltid är för SO- lärare på högstadiet så har man alla fyra so-ämnena och i mitt fall 150 elever fyra ämnen är 600 betyg och 600 omdömen varje termin. Det blir mycket administration och lite utveckling av ämnena och framför allt lite ämnesintegration.
- Tack vare sociala medier och det utvidgade kollegiet får jag tips och idéer till hur undervisningen kan läggas upp. Det är kul och inspirerande! Vi har också ämnesträffar på skolan som är givande. Tyvärr har vi alltför få träffar i kommunen, vilket är synd. Jag styr eleverna på ett annat sätt nu och är ännu tydligare med vad de ska kunna och varför än vad jag var tidigare. Tyvärr har rektorernas rädsla för att Skolverket ska kritisera dem för att de inte kan garantera att eleverna har fått exakt rätt antal timmar i ett ämne som de har rätt till. Det har medfört att vi har fått ett "stuprörsschema" där varje ämne har exakt rätt antal timmar och sedan ska vi byta ämne. Detta medför svårigheter att ämnesintegrera med sig själv och underlättar inte heller samarbetet med andra ämnen. Då var det lättare förut, när jag som behörig och legitimerad lärare i samtliga samhällsorienterade ämnen kunde lägga upp undervisningen friare, antingen ensam eller tillsammans med andra kollegor. (Har arbetat sedan 1993) Vi hade ett bättre samarbete på skolan tidigare. Sjukdomar, vikarier, en snäv organisation och rektorers rädsla för att inte ha full kontroll inför Skolverk och Skolinspektion har gjort att det blivit tråkigare att jobba. Förut kunde vi planera upp intressanta, kul och spännande arbetsområden. Både elever och lärare var engagerade och lärde sig mycket! Vi nådde goda resultat med vårt arbetssätt. Förhoppningsvis kan vi hitta tillbaka igen, om våra rektorer vågar släppa taget.
- Jag känner mig sönderstressad av att det centrala innehållet i mina fyra so-ämnena är så stort i förhållande till undervisningstiden. Jag tvingas välja mellan att låta eleverna få ytliga kunskaper om allt eller välja bort en del centralt innehåll för att ge dem möjlighet att fördjupa sig om något. Med den förra läroplanen var jag friare att forma undervisningen på eget sätt - valde bort

en del innehåll men fördjupade annat - allt efter de lokala behoven och förutsättningarna. Det andra som stressar mycket är kraven på dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Jag uppfattar att precis allting ska dokumenteras precis hela tiden och detta är stor skillnad mot tidigare. Det tredje är att det fortfarande råder osäkerhet kring bedömning och betygssättning. Ska lokala betygskrav formuleras för år 7 och 8? Kan man få A i årskurs 7? Om man inte har läst ett av SO-ämnena under en termin - hur gör man vid betygssättningen då? Om en elev fick betyget F på ett arbetsområde i år 7, blir det då automatiskt F i slutbetyg i år 9 om eleven inte har gjort om arbetsområdet med ett godtagbart resultat? osv.. osv...

- Positivt: Ökat samarbete i ämnet igen. Har jobbat länge som lärare och upplevde hur skolan fortfarande blomrade på 80- och 90-talet med många projekt och mycket samarbete. Negativt: Skillnaden i tid då mot nu. Jobbar man full tid uppstår lätt stress och tiden för samarbete räcker inte till. Om schemat är mer fulltecknat är det svårare att hitta gemensamma tider och de allra flesta hinner inte med det samarbete och inspirerande projekt som fanns när jag började som lärare. Byråkratin, administration ökar, t ex Lpp:er och matriser som ska skrivas, följas upp och revideras, åtgärdsprogram skrivs och följas upp mm. Ändå upplever jag och de kollegor jag pratar med att de elever som har svårt att klara kunskapskraven fått allt sämre hjälp och stöd i praktiken. Integrering fullt ut verkar de flesta anse vara en klar nackdel för dessa elever, som både kan sakna kunskaper i svenska språket och ha andra typer av svårigheter som gör det tufft att följa undervisning i större grupper. Vi lärare hinner inte med att ge den hjälp dessa behöver.
- Gapet mellan vision och verklighet ökar ytterligare! Ständiga förändringskrav skapar stress och känsla och otillräcklighet!
- Tydligare gentemot elever. Visserligen fortfarande svåra ord, men ändå mer stringent. Läger mycket tid på formativ återkoppling och upplever att det är väl investerad tid. För mig som so-lärare är det dock stressigt att hinna tillgodose alla delar i alla ämnen och samtidigt arbeta erfarenhetsbaserat bland eleverna.
- Arbetet som lärare har alltid inneburit ett visst merarbete utöver den ordinarie arbetstiden, men med införandet av Lgr11 har arbetstiden ökat enormt och upptar nu en stor del av fritiden, vilket inte minst beror på den ökade administrativa bördan i form av dokumentation. Den ordinarie arbetstiden räcker inte till för de arbetsuppgifter man åläggs som lärare och än mindre finns det tid för reflektion kring den egna undervisningen. Stressfaktorn under läsåret är hög och bidrar till för lite sömn och en försämrad hälsa. Det är heller inget kul att nästan varje dag gå ifrån jobbet och känna sig otillräcklig för att man inte har hunnit med allt det man borde - dessutom när man i väskan bär med sig planerings- och rättningsarbete hem som ska göras när ens egna barn väl har fått mat och kommit i säng. Undersökningar har visat att alltfler lärare känner sig stressade och också funderar på att byta yrke. Om inget snarast görs åt lärares arbetsituation

kommer en stor del av Sveriges lärarkår att gå in i väggen och/ eller byta yrke.

- Min privata arbetssituation har inneburit att jag fått alltför lite tid till planering, både privat, med elever och andra lärare. Det är mycket jag vill bygga upp, då systemet man vill uppnå - färdigställt - skulle underlätta det totala arbetet och göra mycket mera överskådligt för lärare/elever/föräldrar. I och för sig kan jag tänka att lärares tidsbrist att planera, läsa in sig och samplanera alltid varit en realitet, liksom de ekonomiska möjligheterna att förkovra sig och skaffa inspiration i de områden man önskar. Kommunaliseringen av skolan gjorde skolan till ett område där man helt enkelt sparar, vilket gör skolvärlden till en oförenlighet mellan krav/önskemål och en nedmonterad verklighet. Skolan måste få kosta.
- Bra med centralt innehåll - tydligare vad som ska/kan tas upp i undervisningen Bra med kunskapskrav men svårt att avväga hur progressionen ser ut i de olika aspekterna Bra med fler betygssteg men slår fel ibland. De enda gånger kunskapskraven blir konkreta är i de nationella proven då får man ganska bra koll på skillnaderna mellan betygsstegen. Bra med betyg i åk 6 fler brukar allvar tidigare.
- Först blev det mycket mer arbete och dålig förberedelse. T.ex. fick jag ingen fortbildning i den nya kursplanen i samhällskunskap, utan bara i ett av mitt andra ämne. Allt eftersom tycker jag själv att det har blivit lättare och lättare. Framförallt de nationella proven har hjälpt mig i min bedömning och tydligare visat vad man vill ha ut av kursplanen i respektive ämne.
- Styrts upp bedömningen och skapat matriser för att följa varje elevs kunskapsutveckling.
- Som jag tidigare kommenterat har de nationella proven och elevexemplen ökat förståelsen för värdeorden och gjort att det blir lättare att hitta rätt svårighetsnivå och rätt kravnivå. Likvärdigheten har ökat. Jag kan uppleva att den ökade rättsäkerheten för eleven har gjort föräldrar mer angelägna om att anmäla skolan för diverse saker. Detta leder till en ökad osäkerhet hos framförallt rektorer som i slutändan inte orkar/vågar stå upp för sin verksamhet utan lägger mycket stort fokus på att lärarna ska dokumentera allt så att skolan har "ryggen fri". Resultatet av detta anser jag blir en verksamhet som till stora delar mer fokuserar på att ha ordning på sina dokument än att ha ett verkligt innehåll i verksamheten. Utifrån mina erfarenheter känns problemen större i den kommunala skolan än i fria skolor. Kanske beror det på att rektorer är rädda för att hamna i dålig dager hos politiker?
- Bedömning är subjektiv. Nationell likvärdighet är omöjlig men vi ska naturligtvis sträva efter det.
- Önskat fler elevexempel kopplat till kunskapskraven. Önskar ett förtydligade kring hur betyg sätts i åk 7 och 8 eftersom kunskapskraven är riktade

till åk 9. Alla skolor och alla lärare kämpar med att bryta ner detta och tolkar olika. Önskar ett förslag/förtydligande/riktlinjer.

- I skrift är de nya förändringarna bra men vi har fått dåliga verktyg att utföra dem på ett bra sätt. Vi får mindre resurser, fler anmälningar. De få lärare som står ut är vi som älskar yrket och brinner för ungdomarna. Läraryrket förlorar hela tiden status. Andra människor höjer på ögonbrynen när jag uttrycker hur mycket jag älskar mitt arbete. Det är otroligt synd att det har blivit så här.
- Det som kanske mest är negativt är att i övergångsskeendet har eleverna inte tränat på tex analysförmågan något som de inte kan idag lägre åldrar behöver tränas för att de förmågor som krävs idag ska ske på naturlig väg.
- Kunskapskraven i sig är tydliga det som är mycket otydligt däremot är nivåskillnaderna mellan de olika betygsstegen. Det svåra är således att tolka skillnaden mellan tex enkla, rel. Välutvecklade och välutvecklade resonemang osv.
- Har märkt hur viktigt ämnesspråket blivit och hur alla lärare nu måste behärska, inte bara ämnets kunskaper utan även vad som är typiskt för språket i ämnet! Typiska genrer när man skriver och hur viktigt det är att öva på detta tillsammans med eleverna för bra måluppfyllelse! Helt enkelt: hur mycket viktigare det är nu att jobba utifrån ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt!

SO

- Kravet om att alla enskilda delar ska nå upp till en viss betygsnivå innebär att många elever ger upp. Deras sämsta prestation definierar för ofta deras resultat betygmässigt. Förvisso slår detta väldigt olika i olika ämnen beroende på ämnets karaktär.
- Då det inte finns ekonomi att köpa in nytt material måste man undervisa med gamla böcker som inte är anpassade efter lgr11. Nationella proven tar för mycket tid. Mycket tid, som inte finns, går åt till att förklara varför de får ett lägre betyg i åk 7 än åk 6. Föräldrarna kräver mer och mer insyn i vårt arbete. Ingen litar längre på att vi lärare kan göra vårt jobb utan ska bli granskade hela tiden. Jag kommer så snart det går sluta som lärare för glädjen att undervisa har helt försvunnit. Jag brukade älska mitt jobb, älska att undervisa men nu är det torrt, tråkigt, fyrkantigt och dessutom hinner man inte förbereda eller planera roliga lektioner då all tid går åt till tråkigt pappersarbete.
- Att man allvarligt tröttnat på detta yrke. Föräldrainflytandet är alldeles för stort. Vi måste få mandat att göra det vi är utbildade för. All denna nya textmassa som Lgr 11 är, tycker jag är ett skämt. Eleverna förstår inte mkt av det och vi som jobbar i det känner bara en extra börda inför det hela. Skulle vilja se allmänheten klampa in på en läkares kontor, eller branchens kontor och ta om för han eller henne hur dennes jobb ska skötas! Re-

spekten och statusen har totalt försvunnit. Problemet ser man ju i alla nyexaminerade lärare som kommer, kvaliteten är borta.

- Det är mycket svårt att hinna med allt i det centrala innehållet, i praktiken omöjligt. Trots att det är fler steg på betygsskalan har det inte blivit mycket lättare eftersom det inte är speciellt tydligt vad som krävs exakt för de olika kunskapskraven. Nationella proven tar alldeles för mycket tid i anspråk, särskilt med tanke på hur liten del av ämnena de berör.
- mer dokumentation. Man lägger större tid på att fylla i olika papper och dokument för att visa på exakt vad som missats för just denna elev. Det blir också ett stort fokus på vad eleverna missar istället för vad de uppnår. Vissa kunskapskrav särskilt i SO-ämnena så innefattar det så stora delar att det kan bli svårt att hinna lära ut och ge ut prov på så stora områden. Eleverna har svårt att förstå kunskapskraven nu. Centralt innehåll är bra att man tydligt ser vad som ska läras ut men det är inte realistiskt att hinna med allt centralt innehåll om man ska gå in för djupare förståelse av det centrala innehållet, som dock kunskapskraven kräver.
- Vi börjar med det positiva: Det har blivit tydligare för mig som lärare, för skolledare, för elever och föräldrar vad som skall göras i de olika ämnena, vilka krav som finns och hur de bedöms. Det har också blivit enklare att visa eleverna hur de utvecklas och varför de landar på olika betyg. Vidare har det fått oss samhällslärare att utveckla vår undervisning och ifrågasätt tidigare sätt att bedöma kunskaper, samt hur vi utformar våra examinationer och undervisning. Detta har blivit mycket bättre. Negativa: Det blir mer att gå igenom och arbeta med, men ingen mer tid till ämnet i jämförelse med LPO-94, vidare är det svårt att hinna med det formativa lärande/bedömningen när du har 180 elever totalt i alla fyra SO-ämnena. Kursplanen (ämnets syfte, centralt innehåll och kunskapskraven) är för omfattande i förhållande till timplanen, den skulle behöva bli mer specifik för varje stadium från skolverket. T ex titta på centrala innehållet i ämnet samhällskunskap, hur många timmar bör de ungefär ta att på 3 år (åk 7-9) att gå igenom och sätt sedan detta som krav på skolorna. Kraven att nå betyg i ämnena har också lett till att de elever med "akademiska svårigheter" har svårt att nå kraven. Likvärdigheten tror jag har ökat med den nya läroplanen, men fortfarande är det människor som arbetar som lärare vilket gör att saker tolkas olika. Slutligen finns det lite för mycket motsättningar inom LGR-11 och skollagen, t ex när det gäller hur undervisningen ska struktureras, med elevinflytande kontra centrala innehållet osv. Att göra skolan statligt tror jag skulle öka likvärdigheten i bedömning och öka kompetens hos skolledare, samt förbättra statusen för lärare. Tillsynen från skolinspektionen måste också ändras, den måste kontrollera undervisningens innehåll, kvalitet och bedömningar. Just nu känns det som fokus ligger på elevinflytande och de ökar inte kvalitén på undervisningen eller likvärdigheten
- Den nya kursplanen ger en tydligare bild av vad som ska täckas på grund av det centrala innehållet. Dock så är kunskapskriterierna fortfarande svåra att tolka och betygssättningen blir inte likvärdig på grund av dessa. Värdeorden

är otydliga och det är oundvikligt med egna tolkningar för dessa. Det är också fler ämnesområden som inte passar in på kunskapskraven. Hur bedömer man dessa? Det är även en del i varje ämne i kunskapskriterierna som inte är någon progression. Ska dessa bara testas för "allmän kunskap" eller ska man använda värdeorden ovan som ingår i det stora kriteriet. De nationella proven visar skolverkets och de universitet som fått i uppdrag att utforma provens tolkningar av kriterierna och innehållet. Utbildning av skolverket hade behövts ske innan läroplanen gavs ut. Det har istället blivit olika tolkningar på olika skolor.

- Stor risk för att kunskapskrav o centralt innehåll tar död på kreativitet, flexibilitet o ett av de viktigaste delarna i undervisningen; att möta eleverna där de är (i st f att fixera sig vid kursplanen). Speciellt tror jag risken för detta är stor för nyexaminerade lärare.
- innehållet i Skollag och läroplan har lett till förändringar som innebär att vi lärare slits ut av dokumentationstvånget. Uppföljningen av elevernas kunskaper summativt och formativt ska kartläggas noga och redovisas för skolledning elever och föräldrar. Jag skulle vilja se mer och fler nationellt utformade matriser för detta då vi lägger ner oerhört mycket tid på att dessutom forma matriserna.... Vi lägger också ner orimligt mycket tid på individanpassningar och att anpassa läromedel då ingen hjälp finns att tillgå. elever som tidigare haft specialklasser eller assistenter ska numera gå i vanlig klass vilket försvårar för dem och för deras kamrater. lärarlegitimationen ses som en flopp i lärarkåren. Jag har själv läst fyra ämnen på universitetet men bara fått legitimation i tre av dessa, trots att min kollega (som jag för övrigt läst exakt samma kurser ihop med) fått godkänt i alla dessa ämnen. Notera även att vi har samma antal hp i samtliga ämnen. Jag är visst inte ensam om detta, vilket gör att vi som arbetar i skola inte tycker att processen kring legitimationerna är tillförlitlig eller rättssäker. Jag tycker om mitt arbete, undervisning är fantastiskt när rätt planeringstid finns. Sammantaget har yrket dock förändrats till det sämre de senaste 3 åren och jag funderar nu på alternativa karriärer.
- Förändringen har inneburit mycket mer detaljstyrning av lärarna. Detta avser centralt innehåll såväl som kunskapskraven och dess dokumentation.
- Kring dokumentationen har ökat. Detta gör även att känslan av att inte räkna till för mina elever också har ökat vilket är oerhört frustrerande.
- Förändringen har inneburit att det har blivit tydligare vad som ska tas upp i undervisningen, vi lärare har också behövt tydliggöra i större utsträckning för elever vad de ska lära sig och varför. Det finns en hel del material som stöd (kommentarsmaterial, bedömningsstöd etc) att ta del av vilket är positivt men nackdelen är att det är svårt att hinna använda sig av det materialet, tiden räcker inte till. Eftersom det är fler saker innehållsmässigt att ta upp nu krävs också mer tid för förberedelser inför ett arbetsområde än tidigare. Förändringarna har också inneburit nya arbetssätt, nya sätt att angripa innehållet. Jag är positiv till de flesta av förändringarna. Men det har inneburit mer arbetsuppgifter och mer administration. Jag tycker att betygsska-

lan fungerar så där. Jag tänker att eleverna behöver uppmuntras/lyftas av sina framgångar (betyget skulle spegla de starka sidorna mer) inte tappa sugen pga att betyget speglar det som de är svagast i.

- Min bedömning är att det omfattande centrala innehållet är omöjligt att hinna med om jag samtidigt ska kunna bedöma alla kunskapskraven. Synen på betygsättning i åk 7 och åk 8 skiljer sig mycket mellan olika lärare och olika skolor. Även hur bedömningen görs skiljer sig mycket åt. Vissa lärare arbetar med en förmåga och betygsätter den. Andra lärare väver in alla förmågor i ett arbetsområde och betygsätter en helhet. Det blir två helt olika betyg. Reformerna har kantats av dålig planering både när det gäller lärarlegitimation och betygsättning.
- Undervisningen styrs mycket mer av bedömning nu, eftersom det är så mycket mer som ska bedömas. Det gör att kreativa och intressegörande moment har fått stryka på foten, t ex rollspel och filmer som tar mycket tid. Eller för den delen studiebesök. Det är också mycket mer stoff som ska gås igenom, och det motverkar en del av kunskapskraven, som kräver fördjupad kunskap och inte "snuttifiering". Bedömningsbördan och den administrativa bördan har ökat kraftigt. I dag har man 6 SO-klasser för 100% tjänstgöring. $6 \times 30 \text{ elever} \times 4 \text{ ämnen} = 720 \text{ betyg}$, men eftersom alla betyg ska bedömas efter ett antal kunskapskrav, som alla har en progression från E till A, är det i själva verket betydligt fler "betygsättningar" (=bedömningar), kanske runt 4000 på en treårsperiod. Och vissa kunskapskrav måste eleverna testas flera gånger mot och en del vill de frivilligt testa sig på igen, eftersom ett E i 7:an ligger kvar i betyget tills eleven visar annat. Det blir en helt orimlig arbetsbörda med de befintliga resurser som i dag finns i skolan. Lägg därtill de nationella proven. Vi satt tre elever och bedömde ett prov från en klass årskurs 6 en hel dag, och vi är alla erfarna elever. Så den dagen fick tre klasser vikarier för att 30 prov skulle rättas. Helt orimligt!
- Arbetet med det centrala innehållet har skapat en stress att vi måste hinna med allt det som står. Detta skapar frustration hos oss lärare, särskilt eftersom det i år 9 är nationellt prov i so.
- mer diskussion om ämne och betygsättning med kollegor. Mer arbete med elever och mindre egen tid. Detta sker av egen vilja för att kunna utföra jobbet bättre, men jag upplever det ändå som slitsamt
- Förändringarna har i stort inte inneburit särskilt mycket. Det som tydligast märks är att fortbildningsinsatser och utvecklingsarbeten på skolan har handlat väldigt mycket om de nya förändringarna och ibland kanske det sker på bekostnad av annat viktigt arbete. Framförallt vi som har arbetat ett flertal år i skolan och som "vet" hur jobbet ska göras, känner kanske att reformerna mer handlar om yta än om vad som verkligen betyder något för elevernas kunskaper. 1. Bättre lärare! Fler duktiga människor som vill bli lärare. Legitimationsreformen är urvattnad. Det finns många sätt för kommuner och huvudmän att kringgå reglerna. Hur får vi fler duktiga människor med driv att vilja bli lärare. Jag har sett alltför många exempel på lärare

som inte kan sitt jobb eller lärarstudenter som har stora svårigheter. 2. Bättre ledning! Fler duktiga människor med idéer som vill bli rektorer. Många rektorer idag vet mindre än de lärare som de är satta att leda. 3. Bättre styrning! Kommunerna kan inte utbildningsfrågor. De styr skolan utan att veta vad det handlar om. Staten och professionella måste ta ett mycket större ansvar för skolan. 4. Bättre kunskapssyn. Samhället värderar kunskap för lågt.

- Jag är väldigt nöjd med den nya läroplanen och tycker att det har i blivit tydligare vad som förväntas.
- Jag är mycket positiv till förändringarna. Det har blivit mycket tydligare vad som krävs för de olika betygen. Mycket bra!
- Tiden rinner mot sitt slut, hinner inte skriva så mycket och jag hoppas det jag skrivit tidigare ger lite klarhet i de problem jag upplever i mitt dagliga jobb. Lgr11 är bra överlag, då den digitala världen öppnar upp nya möjligheter för mig. Skolverket har många länkar och tips och skulle kunna bli ännu bättre där, med fler elevexempel mm. Ekonomin i skolan, styr mycket. Du får svårt att göra det bästa av lgr11 pga brister i ekonomin. Då menar jag även tex väntetider på soc, möjligheter till utflykter och exkursioner(skolan får inte kosta). Tiden är ute.
- Ökad kvalité men också ökad arbetsbörda. Ambition från skolverket att vara tydliga och öka likvärdigheten.
- Vi famlar oss fram bland olika tolkningar t ex big five för att hitta struktur, tydlighet och hanterbarhet både för oss lärare och elever. På vår skola är vi två ämneslärare i So. Vi har i omgångar försökt hitta vägar till detta men kan ännu inte säga "så här gör vi". Anser att "bedömningen av att förmågorna alltid ska kopplas mot det centrala innehållet/ämnesinnehållet" uttrycker en stelbent syn på lärande. Det fungerar ju så att en motiverad elev presterar bättre i ämnesområden som intresserar - och kan då via upp goda förmågor. Som det är nu ska alltså eleven bedömas utifrån sin svagaste prestation - ett dystert förhållningssätt till hur människan fungerar. Det är samma förhållande då det gäller "hormonnivån" bland ungdomarna (eller sjukdom). Under högstadietiden händer massor och ska du då bedömas utifrån de prestationerna du gjort under dalarna så slår det fel. I praktiken gör jag justeringar i min summativa bedömning utifrån detta förhållande. (gör säkert fel...) Vi har provat lägga in uppgifter där man kunde visa på specifika förmågor kopplade till centralt innehåll där eleverna i fråga kunde jobba med detta. Problemet är bara att det finns 16 ämnen och alla vill ha sitt. Följden blev att eleverna upplevde en negativ stress kring detta. Formsvackor återkommer - men inte alltid ämnesområden och bedömningsgrunder... Sunt förnuft måste få råda
- Jag måste vara mer rationell när jag planerar teman och arbetsområden, för att få med allt som läroplanen i svenska och SO föreskriver att jag ska presentera för eleverna.

- Tror det framkommit att jag menar att det har blivit mycket större krav och tydlighet på vad som måste gås igenom och vad eleverna ska ha för kunskaper och färdigheter. Så som de utformas i kriterier och kunskapskrav är det en orimlighet att hinna i SO ämnet som är 4 ämnen med vardera ca 8 kriterier under ett år på samma tid som andra ämnen har ett helt år på sig. Detta gör att man upplever sig inte göra ett gott arbete. eleverna måste skynda igenom för att hinna alla kunskapskrav. Svårare att fördjupa sig svårare att ge tid till reflektion trots att det är det som ska göras - tiden i SO räcker ej till.
- Med alla dessa kunskapskrav som resp. ämne har, innebär det att eleven inte får ha någon svaghet eftersom samtliga kunskapskrav måste vara uppfyllda om ett betyg skall fås.
- Det centrala innehållet är omfattande vilket gör att trots prioritering är det svårt att hinna med allt. Kunskapskraven är så otroligt omfattande och "krångligt" formulerade att de är svåra att använda i praktiken. Jag har svårigheter att tolka och förstå dem och för eleverna är det i princip omöjligt. Värderingsorden som anger skillnad mellan stegen är ganska värdelösa då det ingenstans anges vad som är exempelvis enkelt, utvecklat, välutvecklat med mera. Att eleverna ska hinna arbeta med allt, träna förkovra sig och sedan att jag ska hinna bedöma och testa av alla enskilda elever i alla olika kunskapskrav är känt ofta övermäktigt och oralistiskt.
- Eleverna har fått tuffa krav på sig och det är mycket en lärare skall göra specifika bedömningar på. Vi ser att en andel av eleverna inte kommer att klara av kraven och det sätts då ökad press på dem och skolan. Alla skall lyckas är devisen i vår kommun, man mäter framgång i hur många som får behörighet till gymnasiet och vi kommer nog alltid att ha en grupp elever som inte når målen. Då ser det ut som om skolan och eleven har misslyckats men man har kanske kommit en väldigt god bit på vägen. Det blir mycket mätande och risken är att man glömmer glädjen i lärandet. Dock är det bra att man skall använda sina kunskaper.
- Jag tycker om iden med att LGR uppmuntrar samarbete mellan ämnen. Det ger eleverna en helhet. Möjligheten fanns tidigare men är en mer naturlig del nu.
- En stor del av arbetsglädjen har flugit sin kos. Man hinner inte väga in saker som tidigare gav eleverna luft under vingarna. Nu är det, hos många lärare, bara att beta av allt i kursplanens samt att repetera dessa fakta ända in i kaklet (NP) i de flesta ämnena.
- Mindre egna kreativa lösningar på lektioner och planeringar. Mer arbete utifrån nationella prov utifrån devisen, " det man tränar på blir man bra på" Intentioner om minskad administrativ börda men i realiteten vill rektor alltid skydda sig själv och sin skola rent juridiskt och därmed ökar dokumentationsbördan. Mindre tid att se varje individ och fråga hur de rent hälsomässigt mår då vi som lärare alltid skall bedöma, bedöma rätt saker och bedöma om samma saker igen. Hur känns det som elev att alltid bli

bedömd? Är det den typen av samhälle vi vill skapa, är det den typen av barn och ungdomar vi vill ha? Är det så du vill att din son och dotter skall känna varje dag i skolan? Bedömd!!!

- Det är roligt och stimulerande att jobba med den nya läroplanen, men värdeorden i kunskapskraven känns som en halvmesyr - det skulle ha kunnat bli bättre.
- Pressen är större, att hinna med allt, nu när man vet att det väntar ett nationellt prov i slutet. Man försöker också att lägga vissa faktakunskaper senare - inte bra ex att jobba hinduism i år sju. Kunskap är en färskvara och en del detaljfrågor om högtider dyker upp på nationella. Mycket mer repetition nu, samtidigt som man måste täcka ett större område. Tidigare kunde man jobba klart med ett område på ett annat sätt, och anpassa stoffet efter målen. Eleverna kunde vara med och välja arbetsområden - Japans historia, ja visst! Nu känner jag att tiden är knappare för att åtminstone beröra de flesta delarna av det centrala innehållet. Får dåligt samvete om något dyker upp på proven, som vi ännu inte hunnit arbeta om. Samtidigt är det bra att man tränar eleverna i färdigheter. Tror på att mer aktivitet i hjärnan hos elever. Tänker mer formativt nu. Bra med nationella prov-exemplen som man kan tanka ned. Får mig att förstå mer hur skolverket ser på kunskapskraven. Släpp gärna fler nationella prov snart, så att man kan bygga in övningarna i sin undervisning, och skapa egna efter er modell.
- Tydligare, mycket mer jobb, mindre friutrymme och hela tiden bedömningsfokus (framförallt negativt att ständigt fokusera på bedömning).
- Mer dokumentation, mer ifrågasättande från alla håll, mer arbete, mindre tid med eleverna, mindre autonomi till att utforma lektionerna som jag vill, mer styrning, mindre stöd, mindre tacksamhet för mer arbete.
- Som framgått av mina tidigare svar är jag starkt kritisk mot framför allt de nya kunskapskraven och det centrala innehållet. (I ämnet historia är den negativa förändringen ännu större.) I och med att alla kunskapskrav måste "betas av" och då det centrala innehållet är överdimensionerat, lämnas numera inte utrymme för att examinera arbetsområden i form av t.ex. dramatiseringar eller andra estetiska uttryck. Gör man det prickar man bara in ett enda kriterium (visar kunskaper om) för ett arbetsområde på tre till fyra veckor. I stort sett alla kunskapskrav går ut på att eleverna måste visa effektuerande förmågor. Det innebär att vi måste lägga mycket tid på att träna dessa, och tiden till att inspirera elever och väcka deras nyfikenhet med hjälp av filmer, berättelser, diskussioner och texter har krympt avsevärt. Resultatet blir alltså mindre kunskaper hos eleverna, större osäkerhet, och mer prefabricerade slutsatser från eleverna, eftersom de har mindre kunskaper. Jag måste alltså i princip tala om för dem hur de ska reflektera. Detta också för att många elever i högstadietiden inte har nått den kognitiva mognad som krävs för att se komplexa samband, men de är nyfikna och läroaktiga och fascinerats av företeelser.
- Mer dokumentation - mindre tid att planera goda lektioner.

- Mindre varierat arbetssätt, mindre tid till fördjupning. Vissa elever sporras av betyg och kunskapsmätningen medan andra ger upp och lägger av. Både lärare och elever fokuserar mera på mätbara kunskaper. Ett enkelt och snabbt sätt att mäta kunskaper är ju prov. Det blir prov på allt hela tiden och eleverna tror att det bara är provresultatet som räknas. Beteende, socialt ansvar, läxläsning, tider och uppförande kommer i andra hand bara man kan prestera på proven. Exempel på hur olika arbetsätt hos olika lärare ger olika resultat: Vissa lärare väljer att under ett arbetsområde endast fokusera på, och därefter bedöma, ett eller två kunskapskrav. Eleverna drillas i dessa kunskapskrav och når ett bra resultat betygsmässigt. En annan lärare jobbar övergripande och bedömer flera eller alla kunskapskrav under ett och samma arbetsområde. Eleverna får kanske mer av helheten men presterar generellt lägre i varje enskilt kunskapskrav. Bra att skolverket försöker göra något åt elevernas och skolans "dåliga resultat" men jag vet inte om detta är rätt väg att gå. På vår skola lider vi inte av stökiga eller otrevliga elever men vi lider av omotiverade elever. Vore det inte vettigt att elever måste kunna prestera någorlunda på en viss nivå för att ha rättigheten att gå upp en årskurs. Till högstadiet kommer det ibland elever som inte kan läsa, skriva eller räkna, en del pga läs- och skrivsvårigheter, en del pga sociala missförhållanden och en del pga jag vet inte vad. Elever med riktiga svårigheter och de måste ju få hjälp men kanske inte tillsammans med 25 andra elever som jobbar på en högre nivå.
- Svårt att många inte förstår att man bör skapa egna uppgiftstillvända kriterier för bedömning av delmoment som blir tydligare och språkligt bättre för eleverna. Endast använda Lge11:s kravnivåer vid skapandet av egna kriterier eller vid slutbedömning i åk 6/9.
- Mer konkret, bra! Mycket att hinna med, mindre bra.
- Förändring av undervisning, mer fokus på vissa områden, jag lägger mindre tid på vissa moment. Samtidigt som Lgr11 med högre kunskapskrav har mina elever blivit svagare. På minskola har vi nu nästan bara utländska elever med stora språksvårigheter. Betygsättning är i det enskilda fallet subjektiv - det kommer man inte ifrån. Viktigt är då att det finns bedömningsmallar - som i NP - som kan hjälpa till.
- Alldeles för mycket dokumentation, samt tid till rättning av NP. Denna tid skulle istället läggas på eleverna. Dessutom anser jag att vi måste lägga mer fokus på lärandet istället för betygsättning under terminens gång. Mer formativ bedömning.
- På tok för stressigt med så omfattande centralt innehåll! Man har inte en chans att hinna stanna till om någon klass vill fördjupa sig! Oklara kunskapskriterier. Många SH-lärare som vill få till behörigheten genom lärarlyftet backar när det är fråga om 90 hp istf 45 som Ge, Hi, Re. Varför?

Svenska

- Förändringarna till förmågor har inneburit, enligt mig, att man måste börja med väldigt elementära kunskapsområden när man möter en ny grupp. De saknar ofta de allra mest grundläggande kunskaperna för att ha chansen att analysera, diskutera och reflektera som kursplanen lägger så stor vikt vid. Betygskraven i kursplanen för de lägre åldrarna borde inte vara så styrda av förmågor, utan rikta sig mer till faktakunskaper och innehåll; likt en "kunskapskanon" och då menar jag inte en kanon man skjuter med ;-). Ser man rent systemteoretiskt så befinner sig deras hjärnor då i fas för att lagra mängder med fakta, som de senare kan använda på olika sätt. Jag upplever det som att vi i 7-9 måste "lappa och laga", när eleverna kommer till oss. Det är något som många av oss upplever som kontraproduktivt.
- Jag har turen att få samarbeta med en lärare i svenska där vi planerar allt tillsammans och även har valt att undervisa tillsammans i samma klassrum. Jag tycker att det har fungerat mycket bra för då ser vi ännu bättre vad som fungerar väl eller inte så bra. Vi tar oss också tid att sambedöma det mesta som eleverna arbetar med, muntligt som skriftligt. Med detta arbetssättet tar vi oss mer tid till reflektioner och samtal om vad vi gör, hur det ska göras mm. Det är roligt att kunna bolla idéer med en kollega och vi hinner prata om elevernas arbetssätt och framsteg flera gånger om dagen. Vi planerar aldrig undervisningen utifrån ett läromedel utan efter Läroplanen 2011 och svenskämnet kursplan. Därefter letar vi fram t ex lämpliga texter att använda oss av.
- Den nya läroplanen har med sin ökade tydlighet inneburit att jag som lärare har det lättare att motivera och förmedla min betygssättning för föräldrar och elever. Det är lätt för mig att peka på vilka kunskapskriterier som eleven i fråga, måste utveckla för att nå till nästa betygsnivå. De lokala planeringar och samrättningar som görs i samverkan med andra lärare i ämnet, medför ett ökat samförstånd kring ämnet och betygssättningen (vi planerar allt tillsammans). Eleverna har fått lära sig att förstå vad som krävs av dem, genom att de fått planera egna lektioner med en tillhörande lpp innehållande: centralt innehåll, syfte samt kunskapskrav som tangerar innehållet i lektionen. Allt kring det nya är något tydligare och förmedlar en större professionalism än tidigare. Det negativa är att arbetsbördan för lärarna ökat en hel del. Hinner inte skriva mer då jag måste syssla med annat. Vår arbetstid räcker inte riktigt till..
- Min personliga åsikt är att den nya läroplanen är bättre än den tidigare. Fler betygssteg är mer rättvist för eleverna och kunskapskraven är mer tydliga. Vilken kvalitet på ett arbete som motsvarar vilket kunskapskrav kan dock tolkas olika av olika skolor och olika lärare. Eleve exempel på elevsvar eller elevtexter är viktiga. Det får vi t ex genom nationella prov, men fler skulle ha varit önskvärt, speciellt då den nya läroplanen kom. Sambedömningstillfällena är viktiga, mellan lärare i samma ämne på skolan, men också mellan lärare i andra ämnen (kan ha samma eller likvärdiga kunskapskrav) samt lärare på andra skolor, för att likvärdigheten ska säkras. Att arbeta över äm-

nenas känns angeläget och självklart (att hinna med allt i det centrala innehållet eller att få med alla kunskapskrav i ett ämne kan kännas svårt, men många gånger har ämnen likvärdiga kunskapskrav och naturliga kopplingar, vilket gör det naturligt att arbeta över ämnena). Tid för sådana arbetsområden är dock svårt att få till. Att arbeta över ämnena ger eleverna en större helhetsbild och färre uppgifter, vilket borde minska stressen (upplever att stressen bland elever har ökat genom införandet av den nya läroplanen och de nya kunskapskraven). Tiden för likvärdig bedömning, feedback och feedforward, dokumentation av elevernas kunskapsutveckling, planering av ämnesövergripande arbetsområden där eleverna får reellt inflytande etc är tyvärr en bristvara i dagens skola. När något nytt införs behövs tid för implementering, utbildning och utförande. Jag har själv fått gå utbildningen betyg och bedömning och känner mig relativt trygg, men det har långt ifrån alla.

- Ordet ”skola” kommer från det antika Greklands ”skhole” och kan översättas med ”fritid”. Alltså fri tid från de fysiskt krävande jobben. Det var ett privilegium för lärare och elever att samtala om filosofiska och matematiska problem. Det krävdes fantasi och minne för att hålla de utdragna och slingrande men samtidigt frigörande samtalen igång. I skolan som jag nu arbetar upplever jag inte kunskap som något slingrande och frigörande. Kunskapens vägar, som ju ska vara omvägar, de som ligger bortom motorvägarna, och som passerar sjöarna och bergen och skogarna, de har ersatts av en prefabricerad lärarmonolog. Den effektiva och ändamålsenliga kunskapen som eleven under terminen fylls upp med ska sedan medelst bokstäverna E–A redovisas i ett datorprogram från [ortnamn]. Allt för elevens skull! Vissa dagar upplever jag inte läraryrket som kul längre. Kunskaps- och människosynen som skolan förmedlar gör mig illa till mods. Vad datorprogrammet från [nämnda ort], tillsammans med de nya kunskapskraven och den fram tills för någon termin sedan groteska dokumentationen, framförallt gjort är att gruppera och distansera oss lärare från varandra. Känslan av att ständigt behöva hålla ryggen fri har aldrig varit så påtaglig. Att substantivet skola betyder fritid låter i mina öron som ett dåligt skämt. Trots det är fantasi och minne fortfarande kunskapens viktigaste tillgångar. Jag tror att den nya kunskapsynen sakta tar död på bägge.
- Jag har arbetat som speciallärare sedan vårterminen 2011, studerade 1,5 år på speciallärarprogrammet innan dess. Jag var inte med vid implementeringen av Lgr 11 utan blev genast delaktig i bedömning och betygssättning enligt den nya läroplanen. Som speciallärare så betygsätter jag inte enskilda elever utan hjälper till vid bedömning av elevers förmågor. Det är undervisande lärare som sätter betygen. Jag tycker att de nationella proven har varit ganska lika till innehållet före och efter LGR -11. Däremot har skolans möjlighet till anpassningar för t.ex. dyslektiker vid genomförandet av proven begränsats på ett markant sätt.
- Det svåra med de nya kunskapskraven är att avgöra vad som är de relativa skillnaderna i betygskraven där vi inte har elevexempel från de nationella proven. Vad är exempelvis skillnaden på begripligt, relativt tydligt och tyd-

ligt på höstterminen i åk 8 (om man ska hårdra det. Bedömningen riskerar att bli relativ i förhållande till de elevgrupper man har istället för att det blir likvärdigt för hela landet.

- Jag känner mig i stort sett helt trygg med innehållet i Lgr 11. Men! Många kollegor vill inte förstå det nya, pratar om att de vet i "ryggmärgen" hur ett C är etc. Skolledningarna har fått alldeles för lite direktiv om hur vi bör coachas för att göra rätt i skolan. Vi lärare borde styras upp mer anser jag. Kollegor har liksom fastnat i ett läge där man var statlig och sedan aldrig kommit vidare. Det gör den likvärdiga bedömningen förödande låg.
- Min erfarenhet är att det är mycket svårt för elever som har olika svårigheter eller behov av hjälp, att få rätt hjälp, därför att man nu fokuserar för mycket på att rikta insatser till de områden man är sämst på. Det gör att man inte odlar talanger och kan uppmuntra eleven i vad den är duktig på, utan fokus flyttas till vad som inte är tillräckligt bra. Elever som t.ex inte är starka muntligt i engelska, tvingas jobba med detta för att uppnå så hög lägstanivå som möjligt istället för att acceptera att man inte kan/vill/har förmåga i högre utsträckning och då kunna jobba och excellera skriftligt istället. Upplever att flera elever blir frustrerade, får sämre självkänsla och tappar lusten för ämnet i de värsta fallen.
- Bättre och tydligare med fler betygsssteg. Däremot så är värde orden: t.ex. ENKLA, VÄLUTVECKLADE, VÄLUTVECKLADE OCH NYANSERADE svåra att bedöma rättvist. Generellt har det underlättat en hel del och nyttigt att prova nya arbetssätt ibland.
- Fler steg i betygsskalan har inneburit större tydlighet för mig och mina elever i betygssättning. De gemensamma värdeorden är en bra utgångspunkt i betygssamtal mellan lärare. Det centrala innehållet ger tydlig vägledning och skapar likvärdig undervisning.
- jag upplever inte att jag får stöd fr skolverket när jag vänder mig till dem med frågor.
- Tydligheten har ökat kring mål och bedömning. Jag vet var jag är på väg och vilka delar vi behöver jobba mer med. Tydligheten har också ökat för eleverna, det vet också tydligare vilka delar som fattas/behöver utvecklas mer. Med detta tror jag vi kan höja resultaten på sikt. Problemet just nu är att lärare har kommit olika långt i diskussioner och bearbetning av kursplanen och kunskapskraven t.ex. vilket leder till olika bedömningar. Det finns också stora skillnader mellan olika ämnen.
- Jag tycker att det är lättare att diskutera kunskapskraven från lgr 11 med eleverna, än vad det var att diskutera målen i lpo 94.
- Lgr11 har tydliggjort flera delar i mitt arbete som lärare. Samtidigt fick jag befast att arbeta enligt portfoliomethoden med att lära eleverna hur man sätter mål, hur man planerar och hur man utvärderar, är en utmärkt metod. Eleverna dokumenterar och reflekterar över sina arbeten och ser hela tiden hur de gör framsteg eftersom de mäter endast med sig själva och sina egna

resultat. Det känns för mig som att nya läroplanen är ett utmärkt väl fungerande verktyg. Det har dock tagit tid att implementera det nya betygssystemet. Det råder olika uppfattningar om hur betygen ska sättas i de olika årskurserna. Här finns det mycket att göra innan vi får en likvärdig bedömning över landets skolor.

- Det har blivit lättare att få en struktur på undervisningen eftersom kunskapskraven är mer strukturerade, men det kan lätt leda till ett avbocknings-system. Jag tror att det kommer att mjuka upp sig när man blir mer varm i kläderna. Det som har varit otydligt, och även orättvist, tycker jag, är att om man lyckas med något riktigt bra, men sämre med något annat, så kan du bara få D. Det gör att vi måste testa kunskapskraven flera gånger för att få dessa elever att nå högre, och det hinner vi inte med. Alla kunskapskrav ska ju helst testas flera gånger, och det blir snårigt att hinna på en termin.
- Tid för samarbete mellan lärarna är oerhört viktigt, liksom tid för att bedöma de nationella proven.
- Jag lägger mer tid på nordiska språk och minoritetsspråk nu, än tidigare. Kamratrespons och formativ bedömning får större utrymme. Strategier för förståelse i språk har vi alltid arbetat med, men skillnaden nu är att det också betygssätts.
- Från att ha satt blockbetyg för år 8 och 9 i SO dvs 126 betyg till att sätta 760 (SJUHUNDRA SEXTIO!!!!!!!! ENSKILDA betyg. Det är en OERHÖRD skillnad i upplägg och dokumentation.
- Det är bättre nu på så vis att betygen D och B gör det möjligt att gradera skillnader på ett bättre sätt. Förut kunde den som hade G med minst marginal och den som nästan nådde VG inte skiljas åt, båda fick G i betyg. Nu har man D och B som gör det möjligt att markera skillnad/belöna den som är bättre. Elever tycker att detta är mkt positivt då de förut ofta retade sig på att det var orättvist att "alla" fick G oavsett om man nästan fick IG eller nästan fick VG. Negativt är att det finns mycket mer ämnesstoff som ska tas upp (nu tänker jag på so-ämnen) men inte mer undervisningstid. Jag har alltid använt mycket grupparbeten, storylines och rollspel men det måste jag minska väldigt mycket på nu. För att hinna täcka in allt så behöver jag i större utsträckning än tidigare använda mig av klassiska genomgångar framme vid katedern. Det känns tråkigt då det inte är särskilt stimulerande för eleverna. Sedan lider jag rent allmänt av att läraryrket har blivit så bespottat. Nu vet jag inte hur mycket av det som beror på nya kursplaner och betygssystem. Men något i vårt samhälle har gjort att vi har hamnat väldigt långt ned på rangordningen. Och det finns väldigt lite förståelse för vår arbetsbörda. Jag arbetar i snitt 55 timmar/vecka har jag räknat ut. Ändå ser folk i allmänhet lärare som lata. Suck.
- Jag vet vad elever behöver lära sig, och jag gillar inte att bli detaljstyrd. Jag skapar mig en parallell verklighet, skärmar av bruset och stänger öronen. Som lärare är man van att huka när nya dokument och direktiv kommer vinande från byråkrater. Djupt andetag, och så låter man det passera. Snart

kommer nästa "reform" Man kör sitt eget race, annars skulle man bli galen. Tur att man älskar sitt jobb!

- Fler moment i ämnet innebär en tidspress, eftersom eleven ska nå minst E i alla moment för att erhålla betyget. Nationella proven tar orimligt mycket tid och fyller inte syftet om likvärdighet. För oss som är legitimerade ställs krav på att medbedöma icke legitimerade lärares betygssättning, vilket innebär ökad arbetsbörda.
- man kan ta fram hur många olika läroplaner man vill och förklara dom med tusentals olika bedömningsexempel och ändå få dåliga resultat för det handlar inte om detta för att öka elevernas kunskap och jämlikhet i Sverige. Vad det istället handlar om är att man kommer in på lärarutbildningen för lätt, att det är för låga krav, vilket innebär att många lågmotiverade och felorienterade personer söker. För det är bättre att studera och få pengar än att gå arbetslös. Dessutom är utbildningen flummig och för lätt, låta krav och man klarar ett examen utan att få några större krav på att utvecklas och prestera. Dessa personer blir sedan lärare, men låga krav och med tusentals omtag i sina chanser. Personer med egentliga ambitioner annanstans än i utbildningsvärlden, dessa tolkar därefter och undervisar på under samma filosofi. Av alla mina år som lärare då jag har mött kollegor och lärarkandidater, båda i norra Sverige och södra, har mönstret varit densamma. Förslag på vad som krävs är följande: Höj intagningskraven rejält till lärarhögskolorna, trots risk för att ha ett par år med bristande examinerade lärare. Höj ledarskapskurserna, lärarna skall vara ledare, de skall ha retoriska och ledande egenskaper, lär dom detta. Ställ krav på kvalitetsgranskning på undervisning, låta lärare inspekteras och värderas ofta av ledare och skolverket. De som inte klarar detta skall få omplaceras till annat yrke. Släpp läromedel som är likadana som de alltid har varit och titta på hur yrken ser ut idag, modernisera undervisningen, inte som ett förslag utan som ett krav. Höj lönerna, men inte på alla, utan de som håller kvalitén på ledarskap och framåtskapande i skolan. Låta lärarna ha befogenheter till, avstängning, till att låta elever misslyckas utan massa efterarbete, låta föräldrarna ta mer ansvar, mycket mycket mer i fostran och ansvar för deras barns misslyckanden. Fortbilda lärare konstant, som ett krav, titta på hur andra länder jobbar, inte bara flummiga föreläsare från skolverket eller lärarhögskolan som inte har varit "ute i verkligheten" på många år. Börja där/ lycka till
- Det har inte varit några större problem. Det skulle vara önskvärt med riktlinjer för D och B betygen. Jag tycker att kraven för engelska på de nationella proven ligger lågt, det har skett över tid. Det är svårare för en elev med styrkor i en del av ämnen och svagheter i ett annat att nå ett högre omdöme än tidigare.
- Främst vill jag lyfta fram att den ställer höga krav på dokumentation och att hinna med många moment på kort tid. Helst ska ju eleverna få göra alla moment många gånger för att få möjlighet att träna och utvecklas. Fokus på betyg har blivit mycket högre istället för att fokusera på själva lärandet. Jag tror att många lärare också känner sig osäkra på värdeorden i kunskapskra-

ven. Det känner dock inte jag, tvärtom tycker jag att de tar lärarens professionalitet på allvar, det är ju faktiskt jag som har kunskap i vad man kan förvänta sig av en elev i åldersgruppen. Jag tror också att de allra flesta lärare känner sig mer bekväma med kunskapskraven nu än i början. Överlag tycker jag inte att förändringen är dålig, det som ställer till det är kraven på dokumentation som har kommit med förändringen. Det centrala innehållet är också omfattande, jag tycker att det är viktigt att betona syftesdelen av ämnet mer. Det är ju faktiskt det som är kärnan för de olika ämnena. Det lustfyllda i undervisningen har försvunnit, jag hinner inte med att planera undervisningen på ett sätt som lockar till lärande.

- Jag har endast jobbat två år med målen i lpo94, (men satte inga betyg efter dem då jag undervisade i år 6 och 7) så jag min erfarenhet av betygssättning finns "bara" i lgr11. Tycker det är svårt att tolka värdeorden och svårt att få elever att förstå det vi lärare "förstår". Jag tycker också att betygssättning på nationella proven (elevlösningar med skolverkets bedömning) inte matchar kunskapskraven. Oftast är bedömningarna på nationella proven väldigt generösa gentemot hur vi tolkar kunskapskraven. Det skulle helt klart vara bättre, både ur bedömningssynpunkt och arbetsbördemässigt om proven skickades in för oberoende bedömning. Långt ifrån alla skolor klarar av att rätta på det sätt som skolverket önskar. Genomförandet tar upp alldeles för mycket av den dyrbara tiden vi har med våra elever.
- Det är ibland svårt att säga vad som beror på att jag har jobbat som lärare i många år och känner mig trygg med detta, har mycket erfarenhet osv. eller om den nya läroplanen har gjort det enklare för mig. Jag tycker att det är tufft för eleverna att alla kunskapskrav måste vara uppnådda för t.ex. betyg A. En del elever som är svagt begåvade har det otroligt kämpigt för att uppnå betyget E, dessa har fått det tuffare med det nya betygssystemet. Tidigare kunde de få ett betyg för flit och för att de försökte, nu får de inget betyg alls om de inte klarar kunskapskraven. Orättvist mot eleven, men även mot mig som lärare som ska göra allt för att få en elev godkänd, men där det ibland faktiskt inte finns förutsättningar för det.
- Den nya läroplanen fokuserar mer på elevernas förståelse för ämnet. Förr handlade det mycket om vad eleverna lärde sig utantill, nu läggs det mer fokus på att eleverna förstår vad de läser. Att de kan uttrycka sig muntligt och i skrift. Jag tycker den nya läroplanen är klar och tydlig men det skulle inte skada att få mer elevexempel, likt facit i de Nationella proven, de underlättar arbetet samt att man får en mer tydlighet så att alla skolor tolkar läroplanen rätt.
- Förändringarna har inneburit en uppstyrning av innehåll och bedömning. Jag hade bara jobbat ett par år när Lgr11 kom och jag tyckte det var skönt att få tydliga ramar. Lärarutbildningen gav mig inga ramar alls för hur jag faktiskt skulle undervisa. Kommentarsmaterialet kom alldeles för sent och gjorde att man blev väldigt osäker först. Jag jobbar på en friskola, och det gör att vi inte bjuds in till de stora träffar som kommunen anordnar. Det kan också ha gjort att det tog lite tid att få grepp om det nya fast jag för-

sökte göra det direkt. Skolverket är inte jättetydliga med nya saker alls tycker jag. I år har det till exempel kommit ett nytt direktiv som innebär att terminsbetyg ska sättas på det som man gått igenom den terminen, så att en elev kan få A på hösten för att vi inte gått igenom så mycket, men sen sänka sig rejält på våren när allt vägs ihop. Den informationen nådde mig av en slump. Var finns informationen om sånt? Det gör att man känner sig lite osäker och efter. Det tycker jag präglat hela Lgr11. En bra sak är att det nya tvingar oss att prata i ämnet och samarbeta mer för att tolka kunskapskrav och innehåll. Det gör att det blir mer likvärdigt. Det är synd att all fortbildning är så dyr och att jag just nu jobbar på en liten skola. Jag har vänner på andra skolor som jag kan prata med, men jag hade väldigt gärna pratat med ännu fler! Överlag tycker jag att det har blivit bättre. Tydligare, mer strukturerat och mindre flummigt.

- Hierarkin mellan ämnen och de undervisande lärarna har blivit markant förstärkt. Det innebär att skolans kunskapssyn och människosyn sakta förändras. Införandet av förste lärare har ytterligare förstärkt detta.
- Den största förändringen i mitt arbete är att jag frångått läromedel mer och mer då jag konstruerar egna uppgifter till stor del. Det ämnesövergripande arbetet har ökat vilket ger fler tillfällen för sambedömning och samplanering vilket i sin tur föder naturliga diskussioner om läroplan och kursplan på vår skola.
- Får många elever med mycket grunda kunskaper men som tidigare lärare upplevt besuttit förmågor tillräckliga för betyg. De har fått betyg på mycket lösa grunder eftersom det är förmågorna och inte kunskaperna som betonas. Vet många lärare som hoppar över stora delar av det centrala innehållet för att man inte hinner med det i undervisningen och motiverar det med att man ju faktiskt sätter betyg på förmågorna. Kunskapskraven är alldeles för luddigt beskrivna i förhållande till det centrala innehållet, som ju är mycket detaljerat. Det har blivit en riktig flumskola! Många fokuserar också på att eleverna ska få bra betyg på nationella proven eftersom det är de som sedan jämförs med betygen, de får alldeles för stor påverkan. Många använder sig av dessa luddiga kunskapskrav och betygsskalor för att släppa igenom elever eftersom det är så fruktansvärt mycket dokumentation kring icke godkända elever samt att skolan får dåligt rykte. Dessutom finns väldigt få åtgärder att sätta in om någon skulle behöva stöd.
- Det som varit svårast är bedömningen av elevers kunskaper, framförallt D och B. Detta har trots allt varit positivt eftersom vi har sambedömt mer och tagit mer hjälp av varandra.
- Inför införandet av Lgr -11 sades att denna gången skulle den verkligen implementeras bland lärarna. För min del anser jag inte att det skedde. Lärarlegitimationen är ett skämt. Jag har kollegor som åkt tillsammans till utbildningar och klarat samma kurser för att öka sin behörighet, men bara den ena har fått den inräknad i sin legitimation. Den ökade dokumentationen fyller ETT syfte - att ha ryggen fri när föräldrar och skolinspektion klagar. Vi lägger så mycket tid på att diskutera hur man ska formulera sig i ett åt-

gärdsprogram att vi inte har tid och ork att utföra åtgärderna - som för övrigt kanske inte kommer till stånd pga kommunens dåliga ekonomi. Friskolereformen har ökat segregationen och utarmat de kommunala skolorna. Den ökade mängden nationella prov knäcker många elever. Rättningen blir inte likvärdig trots att vi på min skola lägger väldigt mycket tid på sambedömning. Någon gång har vi fått skicka in prov för att de ska rättas igen, men inte fått någon återkoppling. Jag vill i så fall veta precis hur mina prov har rättats fråga för fråga så jag ser om jag varit för snäll eller för hård. Dessutom undrar jag vad som gör att den andre läraren har tolkningsföreträde. Vad säger att hen har större kompetens än jag. Ibland sägs att proven ändå inte är så viktiga och då undrar jag varför jag ska lägga timmar och dagar på att rätta dem. Sammantaget anser jag att de olika reformerna mest bidragit till att ta bort lusten och engagemanget hos en sliten lärarkår. Jag har 9 år kvar till pensionen och kommer att trappa ner så fort jag har ekonomiska möjligheter till det. Detta är ett fantastiskt yrke men makthavarna förstör det i rask takt. Jag ledde ett uppror mot den ökade dokumentationen. Jag skrev till Björklund om att de som läser ett B-språk på högstadiet måste få räkna det betyget. Hittills har jag inte fått någon credit för det engagemang jag lagt ner. Börja lyssna på lärarna- vi vet och vi vill!

- Reformen med lärarlegitimation är ett stort fiasko som man sjösätter utan att ha någon som helst insikt i alla olika varianter av lärarexamen som florerar idag. Jag har fortbildat mig (samtidigt som jag jobbat 100%) för att komplettera min 1-7 examen. Då jag är nästan klar kommer beskedet om validering (eftersom man nu inser hur fel reformen kommer att slå). Jag har då lagt 1,5 år på studier för att få en behörighet som andra (och även jag) kan få genom validering. Har även gått mentorsutbildning för att fungera som mentor under nytexades introduktionsår, men det finns inget intresse från arbetsgivaren att använda sig av mentorer i.o.m. att det medför en merkostnad. Känner mig rejält besviken på hur myndigheterna hittar på en massa ogenomtänkta reformer som jag som arbetstagare gör allt vad jag kan för att anpassa mig till, och sedan kommer det ändringar/korrigeringar som slår omkull fötterna. Känner att jag lagt en massa energi och tid på olika fortbildningar till ingen nytta.
- Det tar för lång tid, som jag istället kommer att lägga på att rätta och följa upp två läsförståelseprov
- Jag är tydligare med att informera eleven om mina förväntningar på dem. Eleverna har svårt med värdeorden när vi pratar om kunskapskraven. Föräldrarna ställer högre krav på skolan, än sina barn ibland. Svårt med nyanlända elever som droppar in hela tiden, men det har ju inte riktigt med detta att göra. LPP:er och UNIKUM tar mycket tid. Har lagt ner en del av åtgärdsprogrammen, vilket inte känns riktigt rätt. Besparingar på specped och kommunens ekonomiska läge lägger mer stress och press på lärarna. Mycket tid går åt till att förklara betygssystemet för föräldrar.
- Förändringarna har gjort att statusen höjts något. Största problemet är nu undervisningstiden, den är för stor, jag hinner inte med.

- Förändringen kräver mycket mer dokumentation som ska redovisas i alla led, elever, föräldrar, rektor och huvudman. Jag lägger allt mer tid framför datorn istället för att planera, genomföra och göra uppföljningar. Betygssystemet däremot är bra, det är bättre med fler steg.
- Jag tycker att tydligheten i både centrala innehållet och betygskraven har ökat vilket jag ser som något bra. Jag tycker definitivt att det exemplifieras i Nationella provet. Det medför att nivån på undervisningen måste höjas vilket fungerar väl för elever som har driv och förmåga men skapar också stress för eleverna, speciellt för dem med stora svårigheter. Vi måste möta dessa elever med god undervisning och ge dem det stöd de behöver men när skolan inte tillför de resurser som de behöver så blir kraven i förhållande till förutsättningarna inte av godo. Det ställer stora krav på elevhälsan och det har inte hängtt med! Men förhoppningsvis kommer det och i och med det ger det ALLA elever större möjligheter att lyckas. Vi är dock inte där än på min skola. Jag tycker dock att man måste få ha något större felmarginal för högsta betyg. Det är nästan orimligt att man ska vara på topp genom tre år i grundskolan, en period som innebär svårigheter för tonåringar på flera plan. När det är så många specifika innehållsområden så hinner de inte alltid återkomma för reparation i den utsträckning som skulle behövas. Jag saknar absolut elevexempel för åk 7 och 8 samt förtydligande om att elever visst kan nå A i dessa årskurser utan att ligga på år nio-nivå. Jag får ännu "slåss" med kollegor i olika ämnen på den punkten!
- För mig har den nya läroplanen varit en bekräftelse på att jag har jobbat rätt, dvs. sett, bemött och bedömt eleverna på rätt sätt och det känns bra. När vi gick igenom de läromedel som vi använder på vår skola och ställde dem mot de nya kriterierna upptäckte vi att de passar väl in och att alla moment tillgodoses. På minussidan upplever jag att dokumentationen har ökat en hel del trots att tanken var att minska på de administrativa uppgifterna. Det krävs mer detaljerad dokumentation för att kunna motivera ett betyg, främst för föräldrarna.
- Jag har tyvärr fått skala bort vissa av de mer lustfyllda uppgifterna för att hinna med allt. Svenskan är så otroligt omfattande att det är svårt att hinna med något som inte går att bedöma. Det leder till ökad stress. Samtidigt är det nya systemet något bättre eftersom spannet är så vitt.
- Tyvärr, har inte riktigt tid. Eleverna är väldigt medvetna om betyg och dess värde och jagar lärarna att sätta höga betyg. Även föräldrar blandar sig i. Med en kultur på skolan att föräldern/kunden alltid har rätt är det svårt att stå på sig, eftersom det är svårt att få stöd från chefen. Detta med föräldrar som ska tvinga lärare till att sätta t.ex. E när det borde varit F blir värre.
- Det administrativa arbetet ökar hela tiden med rekordfart, med dokumentationer, iordningsställande av LPP:er som det är svårt att få elever och föräldrar att ta till sig, för vem är de ämnade egentligen. Vi kämpar hårt för att få tiden att räcka till för samplaneringar och sambedömningar. Jag tror att lärares obetalda arbete utöver lektionstid, ramtid och förtroendetid har

ökat avsevärt. Tyvärr så hör man allt oftare lärare som säger, hade jag vetat detta så hade jag aldrig valt det här yrket, unga lärare som säger, kommer jag att orka jobba fram till pensionering. Lärare behöver få arbetsro nu och ägna sig åt undervisning.

- Jag tycker det har blivit lättare att se elevernas kunskapsutveckling för målen är mycket mer tydliga.
- Genom tydligare formulerade kunskapskrav och centralt innehåll kan jag lägga upp min undervisning utifrån dem.
- Jag och min ämneskollega i samma arbetslag har arbetat mycket med kunskapskraven, syfte, centralt innehåll tillsammans med eleverna och utformat pedagogiska planeringar. Detta för att få en tydlighet i vad som ska läras, hur och vad som ska bedömas. Ofta får eleverna vara med och utforma den pedagogiska planeringen tillsammans med oss och även då bedömningsmatrisen, detta för att öka delaktigheten i det egna lärandet och skapa en förståelse för kunskapskraven. Vår undervisning präglas numera av många formativa inslag där vi inte bara pratar om vad som ska läras utan HUR lärande går till. Filmning är numera ett naturligt inslag i vår undervisning, både under lärandeprocessen och vid bedömningstillfällen, likaså kamratbedömning och sambedömning i olika former. Gruppen är viktig i lärandet där samlärande visat sig vara en framgångsfaktor. Min undervisning har under den här perioden förändrats mycket, delvis tack vare ett kollektivt kompetensutvecklingsprojekt på vår skola men också eftersom den nya läroplanen krävt detta.
- Mycket mer administrativt arbete har tillkommit som t.ex. fler utv.samtal, föräldramöten och åtgärdsprogramsmöten mm. Min naiva ide är att arbetet som utbildare till största delen borde ske tillsammans med eleverna i och utanför klassrummet. Diskussionen att alla måste jobba med samma område under samma tid på samma sätt är förödande för min tanke om undervisning. Om NP skall fortsätta dominera HT år 9 ber jag ödmjukast att dessa rättas centralt av initiativtagarna till idén. Fruktansvärt mycket tid, för mig som lärare, går åt till rättning och mina andra klasser får lida.
- Att göra sk pedagogiska utredningar när en elev riskerar f eller betygssänkning, tar alldeles för mkt tid från planering, undervisning och efterarbete. Istället borde det som tidigare räcka med ett möte och därefter de åtgärder som behövs. Läraryrket har tyvärr byråkratiserats till nytta för ingen. Många skolor har sk IT-plattformar som ska användas av lärare, elever och föräldrar där allt ska fyllas i, från läxor till planering och omdömen till utvecklingssamtal. Dokumentationshysterin i det nya systemet innebär bla att vi lärare ska kryssa i abstrakta omdömen som varken elever eller föräldrar förstår. Detta känns inte meningsfullt och tar mkt tid. En positiv sak med förändringarna kan vara att jag är tydligare med att visa vad som krävs i min bedömning av en uppgift. Jag hade väntat mig något helt annat av den nya läroplanen/betygsskalan (som fö känns som ett nytt betygssystem i mångt och mycket). Jag tyckte redan tidigare att det var för mkt administration men det var ett intet jämfört med dagens situation. Om man vill förändra

skolan ska man lyssna på lärarna innan man inför något som ingen (på min skola i alla fall) är nöjd med.

- Formativ bedömning tar mycket tid! Det är mycket tidskrävande att dokumentera var den enskilde eleven ligger i förhållanden till målen i ämnet. Det kan vara svårt att uttrycka med andra ord vad som menas med de olika värdeladdade uttryck som finns i kunskapskraven. Många elever presterar sämre än för 5-10 år sedan och det innebär en enorm kraftanstängning för mig som pedagog att se till att de "klarar sig". Jag får ju aldrig lägga någonting på eleven utan kan bara "rekommendera" vad de ska göra. När eleven inte har ett tydligt ansvar faller det hela. Och det gör det - allt för ofta.
- Allt för stor utökning av administrativa arbetsuppgifter, dokumentationskrav och bedömningar samt orimliga krav på att eleverna ska nå kunskapskraven för lägst E nivå i alla delar för att få E i betyg. Den förra läroplanens möjlighet att väga in bättre resp sämre resultat var humanare och gav en rättvisare bild av elevens samantagna kunskaper.
- Jag har jobbat som lärare sen 2002 och jag har verkligen varit engagerad i arbete med och utveckla betyg och bedömning både i Lpo 94 och Lgr 11 ffa för elever. Sammantaget anser jag att kraven har skärpts och blivit mycket tydligare i Lgr 11. Positivt. Tycker mig se att elever som arbetade efter Lgr 11 i åk 6 och nu när de går i åk 8 så ligger kunskapsnivån definitivt högre hos dem. Har varit en utmaning med implementeringen av Lgr 11 där inte alltid resurser i form av tid och erfarenhetsutbyten har fått ta plats. Fortfarande problem med detta. Tycker verkligen om att fler betygssteg kom. Jag tror verkligen på detta bedömningssystem.
- Extremt hög stress pga att jag inte hinner med allt som ska tas upp i det centrala innehållet.
- Jag har alltid suttit länge med förberedelser och jobbat med tydliga lärandemål, men jag upplever att jag jobbar ännu mer detta nu för tiden. Även bedömningen tar längre tid då jag vill ge eleverna framåtsyftande bedömningar och tips på hur just de skall utveckla sina förmågor ännu mer, utifrån vart de befinner sig. Jag upplever att jag genomför mycket mer genomtänkta lektioner nu, där jag har en tanke om vad jag vill och tror att eleverna kommer att lära sig. Vid utvärderingarna efter varje område visar det sig dock att de ibland lärt sig andra saker. Detta tar jag tillvara på ett annat sätt numera. Då det kan ligga till grund för nästa arbetsområde.
- Jag tror jag redan i mina tidigare kommentarer har berättat en hel del av det jag anser vara viktigt. Jag hoppas och tror att vi i och med en läroplan som värdesätter kunskaper kan få tillbaka en del av den status som tagit ifrån oss de senaste årtiondena. Man kan ju bara hoppas att även lärarutbildningarna tar till sig detta och kommer ifrån det flummande som tidigare tyvärr funnits där. (Ämnesinstitutionerna har dock hela tiden varit bra, våra mattelärare som fått en del av sin utbildning på Chalmers är inte dåliga, precis.) Jag kan lättare motivera gentemot såväl föräldrar som elever varför vi gör vad vi gör och sätter de betyg som vi gör. Även när man diskuterar betyg

med skolledningen blir det lite lättare, något som minskar frustrationen och stressen hos oss. Vi har dock behövt utbilda föräldrarna i det nya betygssystemet, något som underlättats betydligt genom den film om betygssystemet som Pedagog Värmland gjort och lagt ut på Youtube.

- Det tydliga centrala innehållet är mycket bra, och till stor hjälp i planerandet av undervisningen. Det är fullt rimligt med en "duktig" klass att hinna alla moment, men ofta måste ren läs- och skrivträning få mer tid för att eleverna ska nå målen, och då kan t.ex. nordiska språk få mycket lite eller inget utrymme. Ett bra år hinner jag med hela det centrala innehållet, och lyckas få nästan alla elever att nå målen i år 9. Betygsskalan är däremot väldigt otydlig. VAD som ska bedömas är glasklart, men graderingen är helt godtycklig, med sina oprecisa ordval. En i huvudsak fungerande anpassning/en relativt väl fungerande anpassning/en väl fungerande anpassning till texttypen t.ex. - vad säger det?? Utan konkreta exempel finns ett enormt utrymme för variation i riket, kommunen, eller till och med på samma skola. I år 9 finns ändå de nationella proven och bedömningsmallarna till det som ett stöd för tolkningen. Men hur sätta betyg i år 7?? Vad anses vara "i huvudsak fungerande anpassning till texttypen" i år 7 resp. 8 och 9? Det kan ju knappast vara samma krav, för i så fall skulle de flesta få F i år 7. Men hur mycket ska kraven anpassas efter årskurs? Där finns INGEN vägledning från Skolverket. Då vi kontaktat Skolverket för att få klarhet i det, har vi fått motstridiga svar.
- Stor ökad arbetsbörda och stress.
- En sak jag tänker på är hur man skall bedöma nyanlända elevers kunskaper i och ked de nya betygskraven. De har ju om de kommer som 14-åringar till Sverige bara ett år att läsa in samma kunskaper som deras klasskamrater haft åtta år på sig. Detta leder ett betyg med i stort bara F, vilket inte gynnar elevernas tro på sig själva eller inställning till skolan och studier.
- Förändringen har inneburit en ökad tydlighet kring vad jag ska ta upp i min undervisning och vad eleverna ska kunna. Denna tydlighet har inneburit en viss minskad frihet för mig som lärare att själv bygga upp min undervisning men jag upplever inte det som något stort problem. Det är en trygghet att kunna stötta sig mot läroplanen och främst då det centrala innehållet, jag vet att jag gör "rätt" om jag gör som det står i läroplanen. Tidigare var det mer oklart exakt vad som skulle tas upp i undervisningen. Kunskapskraven upplever jag i grunden som bra och jag tycker att det är en klar förbättring att man brutit ner ämnet i tydliga kunskapskrav. Dock upplever jag kunskapskraven vara otydligt formulerade och det har tagit mig som lärare lång tid att helt känna mig trygg i att jag vet vad de betyder i praktiken. Detta är fortfarande en arbetsprocess som jag hela tiden måste utvärdera mot de uppgifter vi arbetar med. För att säkerställa att jag är sann mot kunskapskraven har jag på senare tid vänt mitt planeringsarbete. Nu utgår jag från kunskapskraven och funderar kring vilket centralt innehåll jag kan använda mig av för att låta eleverna "träna". Tidigare började jag med det centrala innehållet och formulerade arbetsområden för att sedan bedöma uti-

från kunskapskraven. Det ledde till en del svåra bedömningssituationer och därav behovet av förändring i uppläggnings av min undervisning. Sammanfattningsvis tycker jag att lgr 11 är en förbättring mot tidigare läroplan. Dock är mitt fokus helt inriktat på mitt ämne och väldigt lite tid läggs på de gemensamma delarna i läroplanen. Det är min bedömning utifrån arbetet på min skola.

- Bättre och tydligare med centralt innehåll. Svårt att förtydliga kunskapskraven. Det handlar fortfarande om tolkning - vad är skillnaden mellan tydligt och relativt tydligt? Kanske mer dokumentation för läraren - åtminstone annorlunda dokumentation. Vi jobbar med en del mallar för olika arbetsområden och det är ju mycket arbete i början, men modellen kan sedan användas på flera ställen och mallen kan användas som dokumentation och information till elev och föräldrar.
- Vi upplevde att man införde den nya läroplanen innan man tänkt klart. Ingen kunde svara på några frågor och man fick olika svar t ex angående betygssättningen beroende på vem man frågade och kommentarmaterial kom väldigt sent. På vår skola bestämde man sig för att köpa in ett program som heter Infomentor som har en helt vansinnig uppdelning av kunskapskraven i svenska (och språk också för den delen) vilket ger en falsk bild till föräldrar och elever, som räknar antal krav på de olika nivåerna utan medvetenhet om att vissa krav är mycket omfattande och vissa krav rent av obetydliga i jämförelse när man gör den samlade bedömningen. Man håller envist fast vid detta program, trots att det "motarbetar" mitt arbete. Införandet av nya läroplaner innebär alltid ett stort merarbete och behöver därför förberedas bättre både på nationell och lokal nivå. Vi gjorde mycket arbete i början i onödan som visade sig vara "fel" efter ett tag eller som ingen hade någon nytta av.
- I och med den LGR 11 har vi arbetat mycket med kursplaner och mål. Tyvärr var ett gäng på kurs som skulle implementera LGR 11 men det blev inte mycket av den saken. De olika ämneslagen har gjort ett bra arbete anser jag. Däremot anser jag att den administrativa delen har ökat bland annat på grund av bedömningarna, föräldrarbiten och deras krav samtidigt som det kommer krav uppifrån ledingshåll osv.
- Man funderar på om man har fått med allt som ska undervisas och om man har bedömt enligt alla kriterier. De slår väldigt olika mot eleverna och vi bedömer inte likvärdigt. Betygsstegen känns inte rättvis och ibland strider den mot förnuftigt tänk. Jag har full förståelse för eleverna när de känner frustration över sina betyg. Det räcker med en liten sak som sänker betyget i sin helhet. Jag hade hoppats att de nya betygen skulle göra det enklare men det blev tvärtom.
- Min undervisning är mer medveten; mer specifik och anpassad till de nya kunskapskraven - men innebär också en styrning - på ont och gott. Ämnet svenska är ändå ett ämne där det finns en överensstämmelse med hur vi ofta arbetat tidigare.

- Vi arbetar med matriser numera, vi diskuterar även kunskapskrav och centralt innehåll mer nu än tidigare.
- Jag tycker att jag som lärare får en bättre vägledning om vad eleverna behöver kunna för de olika betygsstegen. Min planering blir mera genomtänkt, eftersom jag hela tiden måste tänka på att det vi gör ska kunna utvärderas/bedömas. Ibland känns det som att eleven får öva för lite och blir betygssatt allt som oftast, eftersom vi har för lite tid till det centrala innehållet. Det heter att vi ska bedöma formativt men det är svårt att inte samtidigt bedöma summativt, eftersom jag vill hinna med att bedöma så många kunskapsmål som möjligt. Kanske vi kan få bättre tips om hur man ska göra?
- Det har inneburit mer dokumentation, även om det kanske inte var avsikten från början.
- Arbetsbelastningen har ökat i om mer krav på dokumentation. Saker läggs till (arb. uppg) men inget tas bort. Även undervisningstiden har ökat.
- Stress! Luddiga texter som är svåra att tyda t ex Vad betyder relativt kunskapskrav. E huvudsak fungerande inledning, C relativt fungerande inledning, A väl fungerande inledning. Svårt att tyda då man bedömer elevernas arbeten.
- Jag gick lärarlyftet i svenska, trots att det under tiden blev ok att att få sina 8 års erfarenheter validerat. Jag anser att jag med behörig utbildning är bättre lärare än de som bara har (8 års) erfarenhet i ämnet. Det kan inte likställas, anser jag. Du kan ha 8 års ganska dålig undervisning bakom dig och ändå få leg. Om du genomgått utbildning visar det ju i alla fall att du klarat en högre utbildning och det torde göra dig lämplig att undervisa. Jag anser att man åtminstone borde ha en kombination - alltså att få leg. om man har lång erfarenhet samt ca hälften av de studier som skulle behövas. Det skulle ge bättre status för oss som då har lång utbildning. Det andra systemet som råder nu är inte rättvist! och förstärker bara bilden att vem som helst kan göra mitt jobb lika bra.
- Se tidigare kommentarer. I [...]kommun styrs lärarnas studiedagar alldeles för mycket av vad politiken tycker att vi ska göra. Alldeles för lite tid ger oss lärare möjlighet att samarbeta/bedöma kring de olika ämnena. Har man en kommunledning/skolpolitiker som inte lyssnar på vad vi lärare har för önskemål om vad vi själva anser oss behöva fortbildning i kan det bli svårt att hänga med i svängarna, då nya läroplanen regnar ner över den svenska skolan.
- Att i kursplanen skriva t ex betyg E Sva, läsa: anv olika metoder på ett ganska bra sätt, betyg C på ett ganska bra sätt, betyg A på ett mycket bra sätt. Värderingen ovan avgörs individuellt av lärare/elev. Det kan vara ganska bra för en men inte tillräckligt för ngn annan. kan även påverkas av skolans elevunderlag och lokalitet/placering. Det skulle funnits värdeord i en kursplan som ska gälla hela Sveriges skolor då det kan tolkas olika.

- Eleverna mer delaktiga nu eftersom de känner till kunskapskraven bättre, alltid med i det arbetet/projektet vi arbetar med. Jag jobbar mycket mer formativt nu, enklare spec. när eleverna har Ipads.
- Jag anser att den största bristen är att allt måste vara på Anivå för att få ett A i betyg. Det är orimligt och en stor stress för elev och för lärare. Det positiva med kunskapskrav är att allt i matrisen blir synligt för eleven. Om man jämför med USA och England står exakt i deras läroplaner vad som skall undervisas. Mer styrning tror jag ger större chans att få mer jämna betyg i skolor runtom i Sverige.
- Instrumentella betyg vore önskvärt. A-E-Vad man klarar att göra med kunskapen och färdigheterna. Progression mellan betygstegen är otydliga.
- Det görs mycket statistik och skolor jämförs med varandra. Det har ökat trycket från skolledningen och föräldrarna att höja, i viss oegentlig mening kan jag tycka. Man ska hänsyn till nationella provresultaten om eleven lyckas, men inte om eleven får ett dåligt resultat när man sätter slutbetyg i år 9, kan det upplevas i alla fall. Det finns en dubbeltydighet i Skolverkets information om betygsättningen i jämförelse med hur NP ser ut i svenska och engelska. I det stora hela tycker jag dock att Lgr11 är mycket bättre och roligare att arbeta utifrån än Lpo94
- Förra året började jag undervisa i en ny skola 6-9. Det var första gången jag hade en sexa. Jag märkte att vi inom a-laget hade en mycket olik syn på bedömningen. I mitt ämne fick två elever ett A (av 57) men i ett annat fick sju elever A och lika många B. Nu går eleverna i sjuan och ska uppnå nians kunskapskrav. De som har A kan inte rimligen behålla det när ännu inte allt centr. innehåll är genomarbetat. Dessutom fick eleverna en ny lärare denna termin i ämnet som jag nämnde ovan som inte alls håller med fd. lärare. Ett stort problem! Vi behöver en nationell rättning av Np. Och vi behöver mycket fortbildning inom betygsättning!
- Vi har bytt läromedel till ett som vi tycker passa bättre till Lgr 11. Detta har inneburit stora ekonomiska kostnader för skolan. Vi har därför valt att byta steg för steg. Kanske skulle finnas extra medel att skjuta till för såna kostnader. Svårt också med likvärdig betygssättning. mer tid för sambedömning skulle vara en lösning. Idag tar man sig inte tid till detta. efterfrågar fler "betygsmallar" med tydliga exempel - på nationell nivå.
- Mer krav på dokumentation nu jämfört med tidigare! Stor arbetsbelastning! Tid från undervisningen. Det krävs att skolan får ekonomiska förutsättningar när stora reformer genomförs, kvalitén på undervisningen kan ej garanteras då skolan kan ha ett läromedelsanslag - trots att det krävs en stor uppsättning nya böcker i flertalet ämnen pga att de gamla är anpassade efter tidigare läroplan. Fortbildningarna kring de genomförda reformerna tar mycket tid från det dagliga arbetet på skolnivå och elevnivå. Studiedagar mm handlar ej om skolans kvalitetsarbete. Nationella proven ska ej bekostas av skolorna! Statliga pengar ska skjutas till.

Övriga ämnen

- All denna ängslan att skolan inte ska vara rättssäker har gjort att lärare och elever kommer i kläm. Beslut fattas av politiker som förträngt hur tröttande det är att nötas bland många människor, dag efter dag och samtidigt ha jobbet att dokumentera allt som händer. Rektorer som pantsätter och offerar sin personal. Elever som går på knäna och utmattas psykiskt av allt de ska prestera utifrån Lgr 11. Orimliga krav på personal och elever.
- På kort sikt mer stress och mindre arbetsro. Många saker som måste göras om och anpassas. Oklarheter i implementering, ändlösa diskussioner om vad som egentligen står i läroplaner. Vad står vissa ord för i praktiken. Vad är relativt goda färdigheter? osv. Bra är förtydligat innehåll jämfört med tidigare kursplaner.
- Jag undervisar i musik och jag tycker att fokus har blivit för mycket på det tekniska utförandet i olika delmoment och för lite på det känslomässiga uttrycket. Detta tror jag är ett resultat av att ett större allmänt fokus ligger på kunskap idag, men att man missat lite vad kuskapen i musik är! Det personliga uttrycket borde vägas in i varje delmoment i och med att det är det som ÄR musik, resten är hantverksskicklighet eller färdighet (vilket i och för sig är en förutsättning för att kunna uttrycka något, men inte målet i sig!). Det finns visserligen några sådana ställen där man kan väga in elevers förmåga att visa personligt uttryck, men jag tycker ett större fokus borde ligga på musikaliskt uttryck än hantverksskicklighet!
- Det har inneburit för mycket dokumentation.
- Förändringens orealistiska kunskapsmål innebär ökad stress för både elever och lärare. Som Musiklärare anser jag att kunskapsmålen skjuter över målet. Ett kreativt ämne bör ha som huvudsyfte att ge eleven möjlighet att utveckla ett personligt uttryckssätt genom musiken. På en lektionstimme i veckan förminskas den möjligheten när eleven måste tillgodogöra sig ett för stort kunskapsområde. En elev som har en uttrycksform i tex. trummor måste i praktiken ägna sig mest åt de andra kunskapsmålen. En klassrumssituation där eleven genom ett mindre kunskapsområde får mer tid att uttrycka sig på utvalda instrument innebär en större personlig utveckling och en högre konstnärlig och musikalisk nivå på lektionen. Att en musikelev i grundskolans musikundervisning, på en timmes undervisningstid i veckan skall lära sig ett flertal instrument och dessutom ges möjlighet till att nå de högsta kunskapsmålen är inget annat än en absurditet. När jag lyssnade till skolverkets exempelfiler om bedömning av eget skapande är det ju helt uppenbart att de exempel som finns upptagna utförs av elever som har egna instrument och spelar och övar på sin fritid. På så sätt är dessa filer, om än ett uttryck för en god strävan, i praktiken ett falsarium som likt ett oseriöst call-center pressar sina säljare med manipulerade siffror. Jag välkomnar möjligheten att varje elev skall ha ett eget övningsinstrument att öva på hemma. Även om alla elever fick var sitt instrument kvarstår följande jämförelse, nämligen att en musiklärare i grundskolan med 15-30 elever skall ge eleverna möjligheter att nå liknande mål som i kommunal musikskola eller

kulturskola där man har en gruppstorleken på 1-3 elever. Dessutom skall eleverna i grundskolan ges möjlighet att nå A-nivå i spel på olika instrument, sång och dessutom de teoretiska områdena. I och ur detta skall alla elever skapa egen musik och reflektera och resonera kring andras musiserande.

- Det har lett till att jag måste planera mer noggrant och tänka igenom hur jag ska genomföra lektionerna för att träna på de fem förmågorna. Detta i sin tur leder till att jag blir säkrare på vad eleverna kan och inte kan. Jag har gått från en mer summativ bedömning till en mer formativ bedömning.
- jag har blivit långtidssjuksskriven pga utbrändhet....alldeles för stor arbetsbörda dom sista 3 åren jag arbetar nu 50% med stor möda
- För mig personligen som enda franskaläraren på skolan innebär det att mitt ämneslag på skolan (alltså spanska och tyskaläraren) har blivit än viktigare, vi vänder och vrider på många frågor och det har också gett många bra diskussioner som i sin tur utvecklar oss som pedagoger. Vi jobbar mer och mer formativt och försöker hitta sätt att göra det tydligt och bättre från elevperspektiv.
- Innehållet är mera styrt och preciserat i den nya läroplanen, något jag tycker är bra.
- Vi har fått till oss att de nya kunskapskraven ändå ska visa en samlad bild av elevens kunskaper en eftersom alla kunskapskrav måste vara uppnådda till särskilda nivåer för de högre betygen blir vissa elever missgynnade. Det finns många elever som har ett stort praktiskt kunnande (handens intelligens) men som aldrig kan nå de högsta betygen pga. t.ex. språkliga brister eller insikter som dom ännu är för unga för att kunna använda. Rent personligt så har förändringarna inneburit att jag förlorar en tillsvidareanställning sedan tretton år (+ tre år som vikarie) utifrån den nya lärarlegitimationens regler. Jag anser att man missat några viktiga bitar och det är dels erfarenheten och dels ämneskunskaper som finns hos många idag obehöriga lärare. Särskilt i de estetiska ämnena. Jag skulle gärna sett att man hittat en smidig lösning i form av validering/certifiering av mina och andra obehörigas kunskaper för att se vad man behöver komplettera med. Jag har läst en allmän pedagogik och haft en sk.lokal behörighet. I samtal med lärosäten (Linköping/ Umeå) så har kontentan varit att varken den pedagogik jag läst eller mina anställningsår är värt något så en komplett lärarutbildning har krävts. Och då funderar jag (51 år) varför ska jag ägna 4,5 år att läsa till lärare med dom både krav och arbetsuppgifter som arbetet innebär när jag kan läsa en utbildning på kortare tid som i slutändan genererar både en bättre lön och bättre villkor? Så min uppmaning till skolverket är densamma som ett lärosäte sa:- Gör om , gör rätt! Annars står Sverige inför en lärarkris ingen kunnat förutse (förutom vi som jobbar på golvet)
- Mer dokumentation. Får förklara och förtydliga mer för elever och föräldrar. Klarare regler vid betygsättning. Nästan orimliga krav för att få ett A, tänk att inte få vara lite sämre på någon del i ämnet.

- Att vi får arbeta så här nu under en lång period! Har satt betyg i 3 olika system och är glad att en större skala är tillbaka igen. Inga betyg i lägre åldrar!
- Samma antal minuter undervisning och samma timplan, samma stora gruppstorlekar på 22 elever som tidigare men nya, mer omfattande och högre ställda krav har inneburit att: man känner att man inte hinner med och får träffa elever på raster/planeringstid i större utsträckning än tidigare elever blir stressade då de känner att de inte hinner få hjälp fler instrument behöver köpas in men pengarna har inte utökats kraven på lokalerna och utrustningen har ändrats, fler grupprum behövs, elever behöver egen dator högre krav på digital dokumentation kräver längre och fler pass utanför förtroendearbetstid. Omdömetider är mycket ansträngande.
- Jag har blivit tydligare med målbeskrivning av undervisningen i de olika årskurserna.
- Ja, vad skall jag säga? Jag märker att alla sätter olika betyg och nu skulle man ta bort allt "flumm i skolan". Vi skall kolla på elevernas "förmågor"??? Herregud ge oss likvärdiga, böcker material och nationella prov som INTE lärarna rättar. Den svenska skolan är ett skämt!!
- De elever som är i behov av stöd är redan kartlagda tidigt i skolan. Hjälpen dröjer oftast och ofta är det föräldrarna som får påverka vilken hjälp eleven behöver. Detta sänker ju givetvis vår status då föräldrar ibland får med mandat i frågor om deras barns utbildning än vad pedagogerna får. Samtidigt riktas all fokus från våra kommunpolitiker på att eleverna skall ha E i så stor utsträckning som möjligt och detta påverkar många elevers möjligheter att få A enligt mig. Tillbaks med nivågruppering för allas skull.
- uppfyllelsen av alla kunskapskrav för ett betyg
- Förändringarna har inte inneburit något speciellt för mig.
- Förändringen har inneburit att elever från mellanstadiet kommer upp till högstadiet utan att ha tränat på bl.a. reflektion/analys av sitt arbete. Jag får ofta sänka betygen när de kommer till åk 7, trots att jag då mest sneglar på kunskapskraven i åk 6. En elev med A i åk 6 når oftast bara upp till C i åk 7. Detta innebär att mellanstadiets E-elever sällan når målen på högstadiet. Detta har vi sett gäller för alla ämnen. I övrigt tycker jag att kapitel 1 och 2 är en tillgång för att ge skolan en mer gemensam syn på lärande. Många av mina kollegor uppfattar numera dokumentationen som massiv, vilket bl.a. lett till att jag själv inte längre har så många att samarbeta med över ämnesgränserna. Kollegorna i framförallt NO och SO orkar inte. Elevernas grundläggande kunskaper i matematik och svenska har sjunkit, vilket gör att de har svårt att hänga med i beskrivningar och genomgångar i slöjden. Trots detta tror jag på den här läroplanen, den passar bättre med mitt sätt att tänka om undervisning och förmågor.
- Eleverna är mer stressade över betygen. Det är svårare för eleverna att nå de högsta betygen. dokumentationskravet sägs har minskat men det är mer nu än innan. Vissa kunskapskrav är otydliga/dåliga i idrott då de inte finns

någon stegring man uppnå ett A i exempelvis simning oavsett hur bra eller dåligt de simmar bara man klarar den givna sträckan, annars är det ett F. Annars är det mesta som innan, alltså inga stora förändringar förutom betygssystemet.

- Mycket mer dokumentationsarbete. Elever som tidigare var mer praktiskt lagda hade en i mitt ämne en möjlighet i att få känna sig duktiga. Som det är nu får de inte chans att visa detta i något ämne. Skolan ska vara likvärdig då ska även de praktiska kunskaperna värderas lika.
- Allt i alla ämnen mycket mer reglerat. Betygsättningen MYCKET oklar.
- Jag känner mig tvungen att dokumentera vad jag gör och vilka resultat mina elever når i mycket större utsträckning än tidigare. Det gör att jag ägnar mycket tid åt att notera vad jag redan har gjort istället för att planera vad jag ska göra framöver. Det har också blivit mycket mer allmän dokumentation kring eleverna.
- På grund av att vi har fått ngt mindre dokumentation har vi fått mycket mer undervisningstid med allt vad det innebär. Vår arbetssituation är mycket ansträngd!!! Skolverket MÅSTE maximera antalet elever i klasserna så det blir hanterbart att undervisa. I praktiska ämnen är det viktigt att ha MAX 12 elever i undervisningen. Där jobbas mycket med praktisk svenska och matte! Har sett stor skillnad att betyg som ges tidigare ger mer fokuserade elever. Önskar betyg ännu tidigare!!! Viktigt att staten håller i pengarna!!!
- Hej! Mitt arbete "på golvet" har blivit mer lustfyllt och givande på alla plan. Lgr 11 är ett tydligt styrdokument som är lätt att hantera, både som lärare och i elev- och föräldrasamtal. Jag använder arkivsystem och digital dokumentation och tycker inte att jag har fått en större administrativ arbetsbörda än tidigare. Den har tack och lov istället minskat något, efter beslut om reducerade ämnesomdömen samt enklare sätt att förmedla dem på. Bedömning består av två viktiga delar: 1. att under process/ läsårets gång coacha eleven och ge tips om hur han/ hon kan jobba vidare 2. att ge ett betyg som motsvarar de grön - och gulmarkerade matriser över de områden man har arbetat med under terminens gång Jag involverar eleverna själva i matriserna, eftersom de faktiskt tillhör dem och inte mig. De får själva göra "metakognitiva" avstamp för att förstå sammanhang, helhet, vad som menas med "till viss del", "relativt väl" och "med säkerhet". Vi tittar igenom dokumenten tillsammans, det är lätt att upptäcka när en elev överskattar eller underskattar sin egen förmåga. När jag förklarar och lägger fram "konkreta bevis" förstår eleven vad som krävs för en viss nivå/ ett visst betyg. Jag upplever inte att det är svårt att sätta betyg, ej heller att eleverna skulle få "fel" betyg. Jag tycker riktlinjerna vi skall följa för betygsättningen, är tydliga. Likaså är det mycket bra att skalan blivit sexgradig, numera syns det där pluset i form av ett D eller B.
- Tyngdpunkten på olika moment/innehåll har ändrats ngt. Det största problemet är att ämnet fått ett större innehållskrav, men mindre tid! Ämnet har även fått mer teoretisk tyngd vilket är bra men eftersom tiden är knapp be-

tyder det att ett praktisk estetiskt ämne blir mindre praktiskt och mer teoretiskt!

- Jag tycker det blivit tydligare vad undervisningen skall innehålla samt lättare att sätta betyg.
- Kunskapskraven är ju hur var och en tolkar dem. det är väldigt olika mellan kollegor på skolan och kollegor på andra skolor i stan. Vi tolkar dem olika...
- Den individuella undervisningen, som jag tydliggör i min undervisning gör att uppföljningen efter mig, blir inte uppföljt. De flesta kolleger arbetar fortfarande mest efter katederundervisningen enligt min uppfattning, vilket jag använder endast vid speciella tillfällen. Tex. när alla elever saknar samma kunskap - eljest följer de sitt eget inlärnings system, så de får den röda tråden - vilket gör att de blir lättare för mig att sätta in de i det nya betygssystemet. Det är även lättare att låta eleven gå vidare eller öva mer ngt, när det blir mer synligt i den individuella undervisningen mot delmål och huvudmålet - nationella mål.
- Den dokumentation som ska göras känns ofta väldigt betungande. Det tar mycket tid som man inte har, ofta hinner man inte just när det är aktuellt och det gör att man måste ha det som ska skrivas i minnet. Det i sig blir också ett stressmoment då man är orolig att glömma. Å andra sidan är dokumentationen väldigt bra för alla inblandade, problemet är att det tar för mycket tid av den tid man behöver planera för sina lektioner.
- Jag undervisar i huvudsak nyanlända invandrarelever och för deras del har arbetet under första tiden inte påverkats. Efter en tid måste jag nu se noga vad kursplanen och betygskriterierna säger. Det är dock omöjligt att sätta betyg efter bara en termin eller ett år.
- Eftersom tiden är knapp och kraven höga, så blir det mycket viktigt att bara arbeta med sådant som är lätt bedömningsbart. Jag får prioritera för hårt och då försvinner också glädjen i spontana arbeten som uppkommer i klassrummet med tex. elevinflytande.
- För mig har planeringen av undervisningen blivit mer fyrkantig, dvs jag är mer systematisk, och det är positivt. Jag har frihet att bestämma innehållet i undervisningen, och utgår alltid ifrån kursplanen (centralt innehåll och bedömningskriterier) när jag sitter och planerar. Utifrån kursplanen plockar in undervisningsmaterial från olika källor, t.ex. textböcker, filmer, övningsblad, datasalslektioner, eget producerat material. Detta samordnar jag så att det ena bygger på det föregående, och att det sedan testas av ofta. Vi har ett "läxförhör" varannan vecka, där eleverna får lösa en uppgift baserad på det vi har tränat på i två veckor. En dag i veckan får eleverna nöta in ord i datasalen, för att minska arbetsbördan hemma. Jag tror att det fyrkantiga sättet att arbeta på, ökar min kreativitet (inom givna ramar) och att det blir tydligare för eleverna vad vi jobbar med, hur vi tränar på det och hur det ska testas av. Jag har också lagt in samtalstid med eleverna en och en mellan

varje arbetsområde för att se hur de ligger till och vad de behöver träna mer på.

- Förändringarna inom skolan över tid har inneburit att jag aldrig numer får känslan av att vara ledig, förr kunde jag "ta med mig arbetet hem" mentalt men det var ju vad som hade hänt under dagen jag tog hem. Nu har jag dessutom verkligt arbete att ta hem så som ett oändligt antal mail, enkäter, läsa in mig på pedagogisk litteratur och jag vet inte längre vad.
- Införandet av försöksverksamhet med timplanslöst i min kommun har gjort att vi saknar flera timmar undervisning i ämnet slöjd och det skiljer dessutom med antalet timmar mellan skolorna i kommunen. Den nya kursplanen gör att det blir mer tid som går åt till dokumentation och planering i skrift än åt att lära eleverna det som de ska kunna.
- Jag måste ge eleverna större valfrihet i sina livsmedelsval, vilket leder till högre kostnader för ämnet. Som lärare ska jag följa eleverna i deras kunskapsutveckling både praktiskt och teoretiskt. Jag läser många reflektioner eftersom mina grupper består av minst 20 elever i varje. Samtidigt har det varit spännande att få tänka i nya banor.
- Orkar inte! Svårt att se vilka försämringar som kommer från vilka av alla förändringar/försämringar som skett under årens lopp! Både innan och under min lärarmisär. Det enda ni inte försämrat är min egna förmåga att lyssna på, inspirera och möta mina elever så att de fortfarande vill lära sig något och utmana sig själva. Även om ni/skola/kommun/staten/samhället konstant urholkar och försämrar mina förutsättningar!
- Sämsta som skett är lärarlegitimationen som inte lett till något alls. Att man får skriva ut ett papper själv som någon i ett bemanningsföretag gjort gör **INGEN** skillnad alls. Ger varken mer lön eller status. Snacka om att slänga pengar i sjön! Att man ska ta bort alla obehöriga lärare i skolan är ju även det skandal, man fokuserar bara på det "som finns på papper" men ser inte till kunskaperna hos läraren. Vissa lärare har arbetat i 15 år och har betydligt mer kunskaper än de som är nyutexaminerade och ändå ska dessa gamla inte få sätta betyg. - En annan värdelös sak är förstelärare. Ska någon eller några få 5000kr mer i månaden för vadå??? Det är **OTROLIGT** flummigt och ingen vet ju vad dessa lärare ska göra, det skapar bara avund och konflikter mellan lärare och leder inte till att undervisningen blir bättre. Ge alla lärare 5000kr istället mer. Förändringar som borde fokuseras på är mer makt till lärarna och att inte föräldrar och elever ska kunna få överklaga mer saker som det står i den nya skollagen, **DETTA GER BARA** sämre förtroende för lärarna.
- Förändringen har gjort att jag är tydligare gentemot eleverna med vad som bedöms i de olika uppgifter och arbetsmoment. Samt varför vi gör just den här uppgiften eller arbetar med ett visst område. Jag arbetar mer ämnes övergripande. Jag använder mer digitala hjälpmedel men saknar tillgång till vissa dataprogram som InDesign och PhotoShop till alla elever. Det hade varit önskvärd just för att uppnå ett bra slutresultat samt hade vi sparat

mycket tid då inte allting behöver ritas och målas etc. Jag saknar tid till att arbeta mer med olika tekniker eftersom det blir mer analyserande och tolkning av andras verk för elevernas del. Vilket hämmar deras egen kreativitet och uttrycksformer.

- större belastning på lärare, att föra in frånvaro och sammanställa 2. för stora klasser 3. barn som behöver stöd har ingen möjlighet till få rätt hjälp i den utsträckning de har rätt till för det handlar om ekonomi 4. ökad stress för oss lärare 5 ordningen i skolan måste bli bättre tack för jag fick svara på denna enkäten, mvh
- Nu jobbar jag på [skolföretagets namn] och det arbetssättet är ju något anorlunda men känslan av att inte hinna med är värre än förut. Själva poängen med en ny läroplan måste ju vara att förbättra undervisningen och då ligger fortfarande det största ansvaret på politiker/huvudmän för att säkra ett realistiskt antal undervisningstimmar per vecka. Jag kan inte se hur undervisningskvaliteten kan öka på ett betydelsefullt sätt utan det. Det är ju inte direkt så att det saknas forskning som stödjer detta.
- Jag bytte anställning från en fristående gymnasieskola till en fristående grundskola precis när LGR11 kom. För mig blev det därför en naturlig in- studering och omställning som inte krävde mycket mer än det i alla fall skulle gjort. Jag tycker LGR11 är bra och visar riktningen i den typ av arbete som jag upplever mig ha använt många år innan på många sätt. Dock kan jag tycka att nivån i mitt ämne, musik, är ngt lågt ställd. Det finns för lite utrymme uppåt där de vassaste eleverna kan briljera och visa framfötterna. Dock behöver E-nivån stanna kvar för de som inte har det lika lätt. Större spännvidd!
- Det är tydligt med den nya kursplanen. Står tydligt i centralinnehåll vad vi ska bedöma men bedömningen utifrån kunskapskraven är svår. Svårigheten är att väga in den i åk 7,8 och 9. det finns inga tydliga gränser mellan olika årskurserna. Det borde vara tydligare vad A betyg i åk 7 innebär, vad ett A i 8:an respektive 9:an. Jag befärar att vi ger fel signaler till eleverna. A i åk 7 borde innebära ett A endast i åk 7 osv. Tydligare betygsättningssystem underlättar både för elever och lärare. Nu ligger ansvaret på oss lärare att "stycka" kunskapskraven i olika årskurser, vilket skapar mer belastning och mer oenighet kring frågan. Mvh [...]
- Det är en paradox att Lgr11 stöder sig på den forskning som visar att kunskap bara finns och utvecklas i en kontext, ett sammanhang, ett pågående samtal, samtidigt som tillämpningen, så vitt jag kan bedöma, oftast resulterar i ett ängsligt nedbrytande av det centrala innehållet till lätthanterliga mål, som eleven dessutom ska känna till exakt och liksom bestämma vad de satsar på. Det är inte så lärande går till! Så jag fortsätter att följa Lgr11 så som jag läser den, och så som jag fick bekräftat på rektorsutbildningen att man ska läsa den (är både rektor och lärare), men känner mig i stigande grad som ett ufo i skolsverige.

- Besviken på att så mycket tid och så stora resurser lagts på något som i slutändan inte blev så revolutionerande som man trodde. Fortfarande oklart vad som ska ingå i undervisningen, för stor frihet för lärare innebär orättvisor och likvärdig undervisning/bedömning. Det som vi efterlyser är TYDLIGHET gällande vad som ska ingå i min undervisning och vad som krävs för ett specifikt betyg. Om vi ändå ska sitta och tolka texter, varför ändrade man då från första början? Det var ju det vi gjorde med Lgr 94 också!
- Förändringen är helt ok men en sak gör mig ganska upprörd. Det är att vi lärare ska bedöma per kriterium för att sedan av dessa sätta ett betyg men när skolverket gör nationella prov sätts ett så kallat provbetyg. Så kan inte jag göra när jag gör prov! Jag måste ju se till att eleven uppnått exempelvis C i alla kriterier. Detta borde framgå även på nationella prov. Jag har haft ett flertal elever som uppnått ett E i provbetyg i matematik men som definitivt inte varit godkända i samtliga kriterier. Hur ska man handskas med det, är det tänkt?
- Då idrottsämnet blivit så pass teoretiserat (vilket jag inte uppskattar) har jag börjat söka mig till andra ämnen. Vidareutbildar mig nu i teknikämnet.
- Mer stoffträngsel=mer stress
- Jag vill börja med att berätta att jag är lärare i bild och därför inte berörts så mycket av t ex nationella prov o dyl. (Jag är ensam lärare i bild på min skola. Därför har jag inte samarbetat eller prata med kollegor på skolan.) I början när läroplanen kom så ökade verkligen dokumentationsbördan väsentligt. Man skulle också skriva på läroplansspråk. Det gjorde att kommunikationen med föräldrar och elever blev otydlig. Jag fick lära dem språket och tolka under utvecklingssamtalen. Det blev också långa texter som ofta inte skilde sig så mycket från elev till elev. Det gjorde att hemmen inte kunde eller orkade ta till sig all information som skrevs. Nu har man ju backat och vi skriver just nu inte alls om eleverna. Något jag faktiskt saknar. Även om jag vill ha det mer som en dialog med eleverna på vardagsspråk, så att det blir tydligt. Innehållet i mitt ämne blev också mer tydligt och i och med att alla förmågor ska bedömas så måste man också öva på allt. För min del blev jag tvungen att jobba mer med bildanalys och jag tycker att jag fick till det bra! Betygsättning blev mer stelbent. Nu kan inte eleverna kompensera sina brister. Ibland känns det som om vi bedömer vad de INTE kan istället för vad de kan. Jag har dock kunnat förlika mig bättre med läroplanen sen jag började bedöma helheten i stort. Det blir mer förlåtande. Du kan ha en förmåga att framställa bilder som ligger på A även om du missat någon uppgift någon gång ibland. Jag började att försöka kartlägga elevernas arbeten mer skriftligt och i matriser men upptäckte att det fungerade dåligt. De fick FEL betyg. Man såg inte skogen för träden. Jag har det ju så fantastiskt förspänt så att alla bilder eleverna gör finns kvar i deras mappar. När man tar fram en elevmapp och breder ut bilderna är det betydligt lättare att se förmågorna. Läroplanen är rätt mastig. Det är väldigt mycket man ska ha hunnit med. Lösningen på det är enligt mig att dra nytta av alla stadierna. Det kräver dock att vi samarbetar och träffar de som undervisar i

ämnet på de andra stadierna. Detta är inte helt rätt då det dels finns lärare från de lägre stadierna som måste gå på möte ni väldigt många ämnen och dels berör fritidspersonal som har hand om eleverna när vi har våra möten... Kort sagt så är en ny läroplan en stor omställning, men nu känner jag mig bekväm med den och tycker att den är rätt bra. Jag kan dock känna att jag inte vill att bildämnet ska bli för teoretiskt. Man kan visa vad man kan i teorin genom sina bilder. Att använda bilder som språk är jätteviktig, men det är också viktigt att få fram kreativitet och lust att göra bilder. Jag hoppas verkligen att det inte kommer nationella prov i bild! I bild finns lika många rätta svar som det finns elever. Låt det få fortsätta vara så.

- Jag var föräldraledig i starten. valde att läsa ett ämne till då jag var ledig det var nog räddningen. Börjar komma in i nya läroplanen nu. Nytt för mig det formativa arbetssättet.
- Eftersom jag är textilslöjdlärare har kunskapskravet om att tolka slöjdföremåls uttryck inneburit att jag måste själv vägleda eleverna och visa på exempel för att de ska kunna koppla sina erfarenheter till trender och traditioner i olika kulturer.
- Den största förändringen är användningen av dator och Ipad i undervisningen. Jag använder mig av det mycket mer nu än vad jag gjort tidigare även om jag fortfarande har mycket kvar att lära.
- Ökad arbetsbelastning och enorm stress.
- Mer stress över dokumentation och planeringar som ger mindre arbetsglädje att göra roliga, spontana lektioner. Känns som att det är vi pedagoger som ska bedömas i många fall och att man inte litat på vår egen profession.
- Jag jobbade inte så länge med den gamla läroplanen men jag tycker nog att det har blivit både tydligare och otydligare. I mitt ämne är det mycket som skall hinnas med under en väldigt begränsad tid (hkk). Det är ämnet som hamnar lite i skymundan men har precis lika viktiga kunskapskrav som andra ämnen. mer än hälften av kunskapskraven handlar om att resonera och det är det som är svårast att få eleverna att inse att det behöver göras även i hkk. Ibland kan det kännas som att det har gått lite för långt från mer praktiskt till att det blir mycket skriva och analysera. Jag skulle gärna se fler exempel precis som i matematiken (mitt andra ämne) vad som faktiskt krävs för att nå ett E, C och A. Ibland känns det som att man är för hård/för "snäll" i bedömningen eftersom det är svårt att veta hur kunskapskraven skall tolkas. Och om vi som lärare tycker att det är svårt kan jag förstå att eleverna inte har så stor hjälp av dem.
- Som jag skrev innan krävs det enormt mycket tid att utvärdera elevernas kunskaper och ge formativ feedback och att låta elever testats på samma kriterier flera ggr. Allt sånt arbete är bra men jag håller på att jobba ihjäl mig och jag tror inte att jag är ensam om att uppleva det så. Det är också orimligt att tänka sig att om en elev inte klarar C på ett moment men på alla andra och t.om. mer på vissa, inte ska få ett C. Det är inte rimligt och ställer

krav på elever att de aldrig får ha en dålig dag eller att vi lärare ska utvärdera ett moment om och om igen. Vi har inte tid. Jag tycker att Lgr 11 är bra och tydlig men hur länge kommer man att orka jobba som lärare med alla krav som ställs på oss från elever, föräldrar, skolledning, kommun, skolverk? Jag trivs jättebra som lärare men kommer jag att orka 17 år till?

- Det största problemet i skolan är resurserna och inget annat. Klasserna är alldeles för stora för att kunna bedriva en undervisning där man kan hjälpa alla eleverna att nå längre och känna trygghet och glädje. Det hjälper inte att man är flera pedagoger i en klass för summan blir ändå den samma i slutet - många elever skapar oro och du som pedagog kan inte lära känna allas svagheter och styrkor för att kunna lyfta, engagera och ge eleverna kunskap. Dessutom behövs mer pengar till läromedel. Med ca 60 kr per elev och ämne går det inte att tillhandahålla material utan vi som pedagoger måste skapa vårt eget material på svart-vitt kopieringspapper. Jag behöver nog inte gå in på vad detta arbetssätt leder till... uppenbart tänker jag.. Skolans alla problem skulle vara lösta om vi fick färre elever per klass, 12-18st, mer pengar till material och fler specialpedagoger. Det är enda verkliga lösningen på skolans alla problem, i min åsikt. :) Vi kan skapa reformer och karriärstjänster etc hela dagarna men det skulle inte lösa de problem vi har i Sveriges skola idag. Jag är helt säker! Det är inget fel på lärarna i Sverige och deras kunskaper och engagemang. Hellre skulle jag vilja säga att det är tack vara dessas enorma kunskaper och engagemang vi alls har en fungerande skola. Omtanken kring eleverna gör att vi jobbar långt utöver vad vi har fått resurser till och lön för. Det är bra att ni gör en uppföljning på reformen men som jag ser det kommer det inte att leda till något som eg har en förändring för oss lärare och elever. Vi behöver bara.. Mindre klasser, fler pedagoger och mer material! Med vänlig hälsning, en glad fröken
- Den allmänna människosynen i samhället om att svaga, sjuka och andra utsatta grupper inte är önskvärda har även nått skolan. De nya kraven slår effektivt ut de elever som har specifika svårigheter inom t ex autismspektrat.
- Jag har fått mer dokumentation. Blanketter, anmälningar etc om stöd. ÅP. Mycket ska göras men man ser väldigt lite resultat med t.ex. stöd. Likvärdigheten har sjunkit tycker jag. Många är så fokuserade på sitt att det inte har tid eller vilja att tala sig samman. Mycket mer fokus på ämnen vilket enligt mig leder till konkurrens och hierarki. Man slåss för sitt ämne tydligare idag än tidigare. Samarbete är svårt att få till kring ämnen. Tydligare skillnad mellan teoretiska och praktiska ämnen mot det negativa där de teoretiska stärker sin position i skolan. Väldigt mycket diskussioner med elever och föräldrar för att försöka förklara det nya systemet och de tycker det är orättvist etc och vi får ta den diskussionen. Saknar tydlig fortbildning och förankring i skolan för detta. Vi får allt i knät och ska lösa det på en gång.
- I ämnet idrott och hälsa är det mesta "luddigt" och trots at det blivit något bättre så handlar det i slutänden om vem det är som bedömer en elev. Jag kan inte, hur mycket jag än försöker, hitta en väg som gör bedömning lättare. Vi idrottslärare kan sitta i timmar och diskutera hur och vad man ska

bedöma men vi är aldrig överens eller ser saker på samma sätt (nu pratar inte om min skola, jag är ensam, utan om forum där vi har diskussioner och även under fortbildningsdagar.) Exempel: I simning görs en simtest som måste klaras för att nå E. Vissa lärare fokuserar på detta och lär sen kanske bara ut lite olika simsätt. Simning är "rörelse"...ska då inte utveckling och förmågor bedömas även i simning? Om man inte ska titta på utförande, utveckling, förståelse för och prestationer i alla moment som vi gör, hur ska jag då veta vilka jag ska bedöma? Kan jag ta bort de moment en elev är något sämre och fokusera bara på det eleven presterar bättre i? (nu tänker jag främst på "rörelse" som är en del i ämnet och kan var hur omfattande som helst!!) Tiden i vårt ämne räcker knappt inte ens till för att eleverna ska göra det man kanske tycker är viktigast, dvs röra på sig. Att vi sen ska hinna diskutera, reflektera och samtala kring diverse olika moment är väl i det närmsta omöjligt. Studiematerial i ämnet finns knappt. Varför ska ALLA lärare på ALLA skolor sitta och uppfinna hjulet? Ta fram tydliga färdiga matriser kring bedömning, förslag på terminsupplägg mm. De som vill göra allt efter eget huvud och har lätt för sånt/tycker det är kul, kan då göra det. De pedagoger som hellre använder tid till att planera inspirerande lektioner mm kan då välja att använda sig av färdiga mallar m.m. och bara anpassa det efter deras förutsättningar på respektive skola.

- inte till det bättre, snarar tvärt om ..
- Jag har blivit bättre på att tydliggöra för eleverna vad de ska lära sig och varför. Att försöka få eleverna att utveckla arbetet, att fokusera på att uppnå högre mål, att inte nöja sig med den minsta ansträngningen. Dokumentation måste göras mer noggrant och detaljerat, vilket tar mycket längre tid.
- Betyg från och med åk 6 har inneburit mycket mera arbete med kontinuerlig dokumentation av elevernas kunskaper; Skriftliga planeringar i skolportalen, veckoplaner, flera bedömningstillfällen, prov, utvärdering och analys av elevernas kunskaper och kunskapsutveckling. Läger mer tid på att skapa förståelse för kunskapskraven hos eleverna, så att det inte blir missförstånd och skapar onödigt stress hos eleverna. Läger mer tid på enskilda samtal med eleverna, om deras kunskapsutveckling ... Arbetsbördan som tillkommit beror till stor del på betyg från och med åk 6. Måste lägga mera tid på att både elever och föräldrar förstår kunskapskraven och betygssystemet, särskilt i åk 6, och även övergången till andra kunskapskrav i åk 7. Positivt är att eleverna blir, eller görs, mer delaktiga. De blir mer insatta i undervisningen, mer förtrogna med vad som krävs och de blir bättre på att formulera egna målbeskrivningar.
- Jag tycker att den förändring som har skett är till det bättre och jag är mycket positivt inställd till de nya kursplanerna och kunskapskraven. Förändringarna har inneburit att det har blivit lättare för mig att bedöma vilken nivå eleverna befinner sig på och sätta rättvisare betyg. Då det nu även finns "mellan betyg" D och B. Det har även blivit lättare för mig att förankra kunskapskraven hos eleverna, då de kan lättare följa dem och förstå

dem. Dessutom har eleverna lättare för att utvärdera sitt eget arbete. Arbetet har överlag blivit mer välstrukturerat och målen förankras bättre på de flesta håll.

- Införandet av förstelärare har lett till en mindre bra stämning bland kollegor.
- Jag skulle som bildlärare vilja att Skolverket/staten kunde tillhandahålla åtminstone något undervisningsmaterial i t.ex. allt om upphovsrätt när det gäller bilder. Jag har inga specialkunskaper i det och har nu dragit öronen åt mig vad det gäller användande ö.h.t. av andra bilder än de som produceras i skolan. T.ex. tors jag inte längre arbeta med fotomontage.
- 2011 bytte jag arbetsplats från traditionellt högstadium till sjukhusskola. Här tar vi emot olika elever varje dag och följer dem högst en vecka. Vårdtiderna är korta nu för tiden. Det är därför omöjligt att följa deras utveckling, eller sätta betyg. Vi serverar med det som behövs bäst. Vi är ca 150 sjukhuslärare i landet, alltså en liten grupp med mycket speciella uppgifter. Därför är det svårt att svara på enkäter av denna typen. De är inte ställda till oss och våra arbetsuppgifter.
- Det jag saknar är ett tydligare på väg till nästa steg i bedömningen. Det var en omfattande process att skriva de skriftliga omdömena och ha kontroll över de olika benämningarna för stegen i bedömningen. Uppmuntran till att arbeta i grupp för eleverna och i ämnesöverskridande för lärare saknar jag.
- Nyanserna i skrivningarna om kunskapskrav och mål är så subtila att de blir mer eller mindre obegripliga för både elever och i viss mån lärare. I praktiken grundar sig nog betygsättningen (särskilt i åk 9) fortfarande mera på en helhetsbedömning än på enskilda kunskapsmål.
- som jag redan kommenterade tidigare har under de senaste åren villkoren på skolan försämrats avsevärt. Framförallt har antalet undervisningstimmar ökat och man känner sig alltid stressad och under tidsbrist.
- Mer dokumentation vilket inte uppskattas så mycket. Det är svårt att laborera i helklass vilket gör det svårt att få till de laborationer som ska ligga till grund i bedömningen- inte helt optimalt.... Det har ändå varit mer diskussioner kring ämnena än vad det har varit tidigare vilket är nödvändigt för att få en mer rättvis bedömning men det är mycket svårt att hitta de tiderna- tyvärr...
- Att en elev måste nå samtliga kunskapskrav för ett betyg är både bra och dåligt. Eleverna anstränger sig lite extra även i moment de inte är så intresserade av. Men vissa elever har problem i nåt moment och det kan slå väldigt konstigt med tanke på vad de presterar i övrigt. Ganska ofta är det rörelse i takt till musik som ställer till mest problem i ämnet idrott och hälsa.. Taktkänsla är inte det lättaste att öva upp även om viljan finns. Rörelse i takt till musik borde kanske inte vara ett enskilt kunskapskrav utan ingå i rörelse. Fast visst är det trevligt att se elever anstränga sig lika mycket i alla

moment. Simkraven är lite märkliga, men jag antar att det har att göra med tillgången till samtider, som är begränsad för många skolor. En lösning för att motivera eleverna att anstränga sig i simningen är att lägga in de tekniska aspekterna i rörelsebetyget.

- Betygsskalan blev en stor besvikelse för många lärare. I praktiken finns det fortfarande bara tre betyg när ett elevarbete bedöms (E,C,A) alltså som tidigare. Om tanken var att frångå G+, VG- osv har man alltså misslyckats med reformen eftersom D och B bara används i slutfasen av betygssättningen när dom olika kunskapskraven vägs ihop. "Hoppandet" fram och tillbaka mellan olika betyg har också blivit större tex från B till D sedan eleven fått ett kunskapskrav på E nivå denna termin. Skapar förvirring både hos elever och föräldrar, trots en pedagogisk film såsom "Betyg - så funkar det".... <http://www.youtube.com/watch?v=MOKqtoy6UP4>
- Jag tycker att det nya betygssystemet är bra, det är lätt att förklara för eleverna vad som förväntas av dem. Jag upplever även att eleverna tycker att det blivit tydligare för dem om vad som förväntas av dem.
- Eftersom kunskapskraven för betyget A är klart högre än för betyget MVG, eftersom eleverna måste uppnå alla kunskapskraven på A-nivå, så ställer de duktiga mer krav på att få hjälp och stöd, för att de skall uppnå betyget A. Det innebär "att det stjäls tid" från de elever, som kämpar för att få betyget E. Det var alltså lättare förut, att få mer tid över för de "mattesvaga" eleverna, och detta gör att det ökar kravet på mig, som lärare att göra uppgifter, material så att eleverna kan klara sig lite mer på egen hand, eller på egen hand i sin lilla mattegrupp, som arbetar ihop under lektionerna. Jag hinner nästan aldrig med, så att alla elever som ha hjälp under en lektion, får den hjälp de hade önskat, utan får försöka få tid till detta utanför min schema-bundna tid
- Den nya läroplanen borde ha utformats av människor som är eller har varit lärare. Det verkar inte som att så är fallet nu. Det är fullständigt omöjligt att hinna med allt som den nya läroplanen innehåller.
- Kunskapskraven i mod. språk är enl. mitt förmenande väldigt otydliga och godtyckliga. Vari ligger skillnaden mellan: "...relativt tydligt och till viss del sammanhängande." och "...relativt tydligt och relativt sammanhängande."? Om jag som lärare anser att det är diffusa kunskapskrav; hur ska eleverna då kunna förstå dem och förhålla sig till dem? Hur ska jag kunna förklara och tydliggöra dem för mina elever? Har varit på fler skolor under mina tjänstgöringsår och det är tyvärr en svaghet inom skolans värld att allt nytt ska "sjösättas" snabbt och utan att lärarna har fått lära sig, vänja sig vid och internalisera allt det nya. Det är ett mycket stort dilemma för oss lärare, vilket gör att onödigt mycket blir fel p.g.a. att allt ska förändras så fort. Jag ifrågasätter förändringar för förändringars skull. Det är vi lärare som ska arbeta med allt nytt, så vi måste tro på det nya, kunna det och kunna arbeta med det i praktiken, så att eleverna har nytta av det. Det är ju vi som möter eleverna och därmed måste vi på ett trovärdigt sätt kunna implementera alla nymodigheter tillsammans med dem i deras dagliga arbete.

- Betygsskalan gör eleverna stressade och ofta är det bara betygen C-A som är "bra" nog. Eleverna uttrycker sig för jämnan att ett E inte är bra, de känner sig dåliga och sämre än genomsnittet, även om de blir godkända. En del elever är naturligtvis nöjda med lägre betyg, men de som kämpar för att få A i många ämnen blir ofta mycket nedstämda om de "bara" får B, då de har kämpat förgäves. Den administrativa delen för oss lärare är tung, då man ofta känner att det krävs mycket underlag för att sätta rättvisa betyg. För man dessutom föräldrars frågor så krävs det att man kan visa underlag som tydligt visar varför respektive elev har fått ett visst betyg.
- Det är lättare att vara tydlig inför elever och föräldrar vad gäller kunskapskraven nu. Även tydligare för mig som lärare. Vad gäller läroplanen anser jag att formuleringen om att våra värderingar ska vila på en "kristen grundsyn" känns gammaldags, snäv och förlegad.
- Jag tycker det är bra att betygsskalan är från F-A, därför det ger både eleven och läraren fler grader att bedöma/lägga en bedömning. Mina elever har av mig tränats mycket mer till självskattning och kompisbedömning vilket gör att detta har ökat deras ambition att nå längre och ökat deras insikt om vad de måste träna mer på. Eleverna är ibland rädda för att göra fel eftersom de då tror att detta kommer att "straffa" dem betygsmässigt. Det blir därför ett stort uppdrag för oss pedagoger att undervisa dem (lugna) och tala om att just nu tränar vi på detta och det är genom att få göra fel som vi blir bättre.
- Eftersom jag undervisat så länge, är jag trygg i min bedömning. För nyexaminerade lärare är det svårt hur de ska värdera de olika momenten som eleverna genomför. Det kan bli väldigt olika värderingar och betyg om allt en elev gör värderas lika.
- I mitt ämne är innehållet i stort detsamma, men man har skärpt nivåerna för olika kunskapsnivåer. Tolkningsutrymmet i kunskapskraven är i princip lika stora som tidigare. I ämnet musik har nivåerna för vad eleverna ska klara av höjts ganska mycket medan man markant sänkt kraven för kunskaper hos lärare som får undervisa i musik. Detta kommer att leda till en devalvering av musikämnets plats i skolan tillsammans med att ämnet får mindre tid i timplanen. De estetiska ämnena har fått en mindre vikt totalt i skolan och vi kommer att förlora vår ställning som ett kreativt, innovativt land.
- För mig inte mycket, reformen kastade skolan 30 år tillbaka!
- Jag tycker att den nya läroplanen gjort att jag måste vara ännu mer tydlig mot eleverna hur de ligger till mot kunskapskriterierna. Detta ställer högre krav på mig och min dokumentation eftersom jag måste vara extremt tydlig varför jag sätter ett visst betyg. Det har varit en hel del oförståelse i början bland elever och föräldrar eftersom kunskapskraven slår hårt betygsmässigt om de misslyckas med något kriterie. Dock blir det väldigt tydligt för eleverna vilka kunskaper de behöver utveckla. Detta har även ställt högre krav på mig som lärare vad gäller planering och nytänk kring undervisningen. Hur jag förmedlar vilka kriterier som ligger i fokus och vad som kom-

mer att bedömas i kommande arbetsområde. Samtidigt känns det som att man tvingas till en positiv utveckling av sitt arbete och man får en liten nytändning.

- Jag tycker att själva betygsättningen är lättare med fler steg på skalan. Tack för det!
- Förenklat mitt jobb som pedagog, Förenklat min administration ang elever, Begränsat tema/innehåll, Mer entreprenörskap i ämnet, Fler elever/grupp, Utmaningar, Begränsad ekonomisk situation, tidsbrist emellanåt, nya kunskaper personligen, mer samarbete, behov av förbättrad arbetsmiljö på skolan, nytänkande i ämnet - det är bra, it-baserad verksamhet är bra och i nutiden, eleverna behöver lära sig mer eget ansvar och planering av sin tid, förbättring av minnesträning hos vissa elever= de lär för livet, inte för proven. Alla har tyvärr inte fattat detta.
- Jag är trygg i min lärarroll och förmedlar en glädje i ämnet matematik till eleverna, Det arbets sätt jag hade tidigare med att synliggöra matematiken i vardagen använder jag även nu. Den största skillnaden tycker jag är att många lärare ställer kraven nå ett E då det står i skollagen att vi ska leda eleverna så långt det är möjligt... borde ju då vara att lärare utgår från A. Jag menar nu inte så extremt men jag känner överlag att vi ställer för låga krav på eleverna. Det vi lärare förväntar oss av eleverna presterar de också.
- Känner att de elever (många på min skola) med diagnoser dyslexi, add, adhd får lägre betyg nu än enligt LPO94. I och med alla teoriinlämningar betygssätts allt och de duktiga i ämnet praktiskt missgynnas.
- Förändringen för mig har inneburit att informera mig om vad Lgr11 betyder och lära mig att förstå den. Konkret har det inneburit att jag varit på ett antal fortbildningar, föreläsningar och samtal, diskussioner i arbetslag. Jämför jag Lgr 11 och Lpo 94 i mina ämnen som jag undervisar upplever jag ingen större skillnad i kunskapskraven gentemot de mål och kriterier som tidigare fanns. Begreppen är andra och betyder att jag måste förhålla mig till detta! Det har blivit svårare att få eleverna och föräldrarna att förstå kraven och centralt innehåll samt hur betygsättning går till.
- Lgr11 ger både trygghet och begränsningar. Min roll som professionell lärare förminskas avsevärt med ökad styrning och kontroll. Det nya betygssystemet missgynnar i synnerhet svagpresterande elever eller elever med bristande förmågor. Kunskapssyner är fortfarande mycket inriktad på teori och att det skrivna ordet har hög status. Elever med andra förmågor än de som är centrala i kunskapssyner mister i värsta fall behörighet till vidare utbildning.
- I hkk tycker jag inte om att följande är kunskapskrav E "eleven ger enkla omdömen om arbetsprocess och resultat". I hkk visar man sitt kunnande i handling. Det behöver inte vara samma som att man kan beskriva vad man gjort på utvecklat vis skriftligt eller muntligt. Detta leder till att det är samma elever som vanligt får de höga betygen (orättvist mot de praktiskt

duktiga). Betygen har inneburit att vi får undervisa 5 och 6 i hkk. Det var ungefär samma mål som tidigare med eleverna fick obehöriga lärare och ej anpassade klassrum. Nu har vi elever från 4 olika mellanstadieskolor hos oss på högstadiet. Bra utveckling. Det är inte Lgr11 utan betygen som gjort den skillnaden, och att behöriga lärare ska sätta betygen.

- Inom textilslöjden saknas läromedel för högstadiet, vilket är synd.
- Jag har upplevt kriterierna som enkla att förstå speciellt som man har haft bedömningsfilmer och material + att jag varit iväg på träffar. Det som känns tråkigt med idrottsämnet är att det har blivit mindre fokus på bra ledarskap och samarbete. Något som har gjort att ämnet har tagit ett steg tillbaka, enligt mig. Sen är det gråzonerna som är otydlig, var går gränsen till att hjälpa en elev. En elev som har läkarintyg t ex extremt infektionskänslig och har svårt att delta ska hen inte kunna få betyg? En del lärare "fryser" Idh-betyget vid skador. Eller ska man sänka eleven? Deltagandet är uttryckligen viktigt. Sen har jag elever som är rytmiska och duktiga att dansa, orientering, friluftsliv och simning men ligger lågt på samspel i lek eller ta hand om sin egen hälsa. Men ändå hamnar på ett D. Medan en som tränar jämt men har svårt att reflektera hamnar på samma betyg! Det gör det snett när man pratar om ett hälsoämne och att vi ska främja folkhälsan!! Sen tycker jag att elever lättare "ger upp" när de i 9:an upptäcker att inte Ma-proven går så bra i början för då finns det ingen chans att höja sig.
- Både centralt innehåll och kunskapskrav ställer högre krav på både elever och lärare. För eleverna kan det innebära högre arbetsbelastning och större utslagning eftersom det krävs att alla moment måste uppnå de lägsta kunskapskraven. För läraren ökas arbetsbelastningen i form av dokumentation och tid för att ge alla elever möjlighet att visa sina förmågor. Jag upplever att det finns både elever och lärare som mår sämre pga höga krav och stress.
- Fråga 12E- för tidigt att fråga, vänta några år till. Eleverna på skolan där jag arbetar kommer från (senast 7) flera olika skolor= förkunskaperna varierar. Fråga 12K: Kraven har ökat men inte resurserna från kommunen.
- Jag tycker att det har varit jobbiga år trots att jag arbetat länge. Så här i efterhand; kunde reformen förankrats bättre innan genomförandet. Många delar är jättebra och det har funnits behov av struktur. Mer focus på helheter. Förändringen har varit nödvändig. Det har gjort mig mer medveten om hur jag jobbar som pedagog och vad som behövs förändras/förbättras. Ibland känns det praktiska arbetet långt från läroplan och betygsskalor... t ex 29 elever, vi jobbar med film/foto ingen skrivare i salen, 6 datorer som fungerar i bästa fall, 4 elever som inte kan svenska + eng el franska+ några olika diagnoser + särskolelever, 80 minuterspass, svårt att hinna se/bedöma alla. Portföljsystemet är väldigt bra, när man har många elever, det får eleverna att förstå arbetsprocessen och vad man bedömer.
- Jag var från början inte helt medveten om att alla kriterier måste vara uppfyllda för A-nivån för att eleven skulle få ett A. Det nya innebär att man ser

enbart till elevernas kunskaper och inte alls ser på personliga egenskaper. Jag håller på att bli bättre medveten om bedömningskriterierna och hur jag ska utforma uppgifter som visar på elevernas kunskaper i relation till dessa.

- Utökat innehåll men högre kunskapskrav. Inga lagstadgade halvklasser. Minskad tid för ämnet i åk 7-9 (Stockholms stad) = Rimmar illa! Ambitionen från skolverket och skolans verklighet med ? Att hålla budget och kommunernas "ideér" går inte ihop. (Musik). Man går på knäna och tappar sugen. Ämnet med de nya centra innehåll och kunskapskraven kräver halvklasser och mer tid år 7-9.
- Vi får kritik när snittbetygen ökar. Vi får kritik när snittbetygen minskar. - Damned if you do - Damned if you don't ... Jag jobbar själv aktivt mot betygsinflation, men får sällan medhåll av kollegor.
- Likvärdigheten påverkas av olika parametrar som tex skolorna, staten och andelen motiverade elever å ena sidan och å andra sidan betygsinflationen hos högstadieskolor när det gäller högsta betyg, och hos lågstadieskolan med orimligt många elever med speciella behov, när det gäller godkända betyg E.
- Så länge kommunen är huvudman för skolan är det svårt att få en likvärdig skola. Tror att det bästa för skolan är att den förstatligas igen.
- I think overall the change have meant more clarity and transparency with grading. However, I think the lärarlegitimationen had caused more problems than it has solved. I feel more emphasis should be placed on teacher training instead. This is the sure way of raising standards in the long term instead of making the short term more (?). I would like to see förstälärare and good teaching methods celebrated and communicated around kommun and country.
- Den störta motgången är att underkänna en elev pga av ett inte klarat kriterium. SVA kriterierna är helt ofattbara, nästan alla mina mentorelever som läser SVA har fått ett F.
- I mitt ämne HKK så tycker jag att allt blivit mycket klarare och tydligare, dock så tycker jag ämnesinnehållet är alldeles för stort utifrån timmarna till undervisning. Det blir orimligt att kunna gå in på djupet i alla delar. I IDH så tycker jag även att friluftsdelen är svårhanterlig och luddig.
- Min arbetssituation har förändrats mycket sedan 2011 och av att jag har bytt arbete från att arbetat som lågstadielärare till att undervisa i en CSI-grupp för barn med diagnos inom Autismspektrum. Även åldersgruppen har ändrats från lågstadie till en åldersblandad grupp med elever från åk. 2-6. Detta innebär att mina svar säkert blir missvisande då förändringarna till stor del beror på min förändrade arbetssituation och inte av förändringar som ni syftar på. Jag har dock svarat på enkäten och med denna info får ni avgöra om mina svar bör användas i undersökningen.
- Misstänker att mitt ämne har för lite tid i förhållande till andra skolor.